

CUPRINS

CUPRINS	3
ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE	6
PROGRAME DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ	11
PROGRAM I	11
ISTORIA RECENTĂ ȘI ANTICIPAREA VIITORULUI	11
PROIECTUL „LUMEA POST-PANDEMIE. O VIZIUNE UMANISTĂ PENTRU O DEZVOLTARE DURABILĂ”	11
PROIECTUL „UNIUNEA EUROPEANĂ ÎNTRE SPERANȚE ȘI ANXIETĂȚI.EUROPA VIITORULUI: UNIUNE POLITICĂ, ECONOMICĂ SAU SPIRITUALĂ? GÂNDIREA ROMÂNEASCĂ. VALORI, CONCEPTE, STRATEGII”.....	27
PROIECTUL „LEVANTUL – ISTORIA RECENTĂ. DE LA REVOLUȚIILE DIN ESTUL EUROPEI LA PRIMĂVARA ARABĂ”	30
PROGRAM II	36
DIPLOMAȚIA CULTURALĂ ȘI CULTURA PĂCII	36
PROIECTUL „INIȚIATIVA LEVANT PENTRU PACE GLOBALĂ”.....	36
PROIECTUL „DIPLOMAȚIA CULTURALĂ ȘI PROVOCĂRILE SECOLULUI 21”...	38
PROIECTUL „DIPLOMAȚIA CULTURALĂ – ABORDĂRI ISTORICE, ACTUALE ȘI PERSPECTIVE”	40
PROGRAM III	43
REDESCOPERIREA IZVOARELOR LEVANTINE – O ȘANSĂ PENTRU CIVILIZAȚIA OCCIDENTALĂ A SECOLULUI 21	43
PROIECTUL „LEVANTUL, LEAGĂNUL RELIGIILOR ABRAHAMICE”	43
PROIECTUL „ISTORIA CULTURALĂ A BALCANILOR”	47
PROIECTUL „CIVILIZAȚIA DUNĂRII DE JOS DIN PREISTORIE ÎN MODERNITATE”	51
PROIECTUL „LEVANTUL ÎN CARTOGRAFIE”	52

EXPOZIȚIA „ARTEFACTE DIN BALCANI, CAUCAZ, ORIENTUL MIJLOCIU ȘI NORDUL AFRICII ÎN COLECȚIILE INSTITUTULUI LEVANT”	55
CONSTITUIREA BIBLIOTECII ISACCL	57
„MARILE CĂRȚI ALE LEVANTULUI”	57
PLATFORMA BIBLIOGRAFICĂ LEVANTUL	58
PROGRAM IV	59
„DOBROGEA – MARTOR AL CIVILIZAȚIILOR MILENARE ALE LEVANTULUI”	59
PROIECTUL „PATRIMONIUL NATURAL ȘI CULTURAL - SURSĂ A DEZVOLTĂRII DURABILE A REGIUNILOR DOBROGENE”	60
PROIECTUL „MULTICULTURALITATEA ETNILOR DOBROGENE”	65
EXPOZIȚIA „TRADIȚIE ȘI IDENTITATE. COMUNITATEA MUSULMANĂ DIN DOBROGEA”	68
PROGRAM V	70
MEDIUL ACADEMIC ÎN DEZVOLTAREA DURABILĂ A REGIUNILOR	70
PROIECTUL „FUNDAMENTAREA CONSTRUCȚIEI UNUI GEOPARC UNESCO ÎN DOBROGEA”	71
PROIECTUL „RELAȚIA MINERAL-BIOLOGIC ÎN ABORDAREA HOLISTICĂ A CERCETĂRII NATURII”	73
PROGRAME EDUCATIONALE	75
ȘCOALA ANUALĂ DE STUDII BIZANTINE ȘI POSTBIZANTINE	75
ȘCOALA ANUALĂ INTERDISCIPLINARĂ DE GREACĂ VECHE, EGIPTOLOGIE ȘI ORIENTALISTICĂ	78
PROGRAME EDITORIALE	81
PUBLICAȚII	81
„THE INTERNATIONAL JOURNAL OF LEVANT STUDIES”	81
„NATUR-CULTURALIA	83
COLECȚIA „SAVANȚI ROMÂNI ÎN CERCETAREA LEVANTULUI”	85

Emil Condurachi: Pars Orientis. Studii de istorie a culturii europene, îngrijit de Valentin Bottez, cuvânt-înainte de Alexandru Suceveanu	85
Mihai Berza: De la Méditerranée à la O	86
VOLUM DE STUDII IN MEMORIAM ZOE PETRE	86
COLECȚIA „STUDII DE ISTORIE A LEVANTULUI”	87
Florica (Bohîlțea) Mihuț (coordonator), Interculturalitate și dinamism social în Dobrogea contemporană	87
Alex Mihai Stoenescu, Levantul și levantinii în imaginarul românilor	87
Tasin Gemil, Simona Deleanu-Mareș (editori), Relațiile româno-turce în perioada modernă	88
Giorgi Gaprindașvili (traducător Salome Japiașvili), Istoria Georgiei din cele mai vechi timpuri până în secolul al XXI-lea	89
Dan Grigorescu (editor), Enache Tușa (coordonator), Patrimoniul intangibil al etniilor dobrogene	89
COLECȚIA „MARILE RELIGII ABRAHAMICE	90
Cătălin-Ștefan Popa (coordonator), Patrimoniul cultural religios din Levant	91
COLECȚIA „MOȘTENIRE CULTURALĂ ȘI EDUCAȚIE”	91
Ana-Maria Răducan (coordonator), Byzantium – An Unending Civilisation. Proceedings Of The Annual School Of Byzantine Studies (2018-2020)	91
COLECȚIA ISTORIA RECENTĂ ȘI ANTICIPAREA VIITORULUI	93
Emil Constantinescu, Oana-Elena Brânda (coordonatori), Lumea post-pandemie. O viziune umanistă pentru o dezvoltare durabilă	93
Laura Ganea, Oamenii schimbării. Istoria recentă povestită de protagoniști (interviuri)	93
PARTENERIATE	96
COMUNICARE	105

RESURSE UMANE	106
BUGET	107

ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE

Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului, înființat prin Legea nr. 117/2017 (publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 404 din 30 mai 2017) este o instituție de interes național și funcționează ca Centru de Excelență al Academiei Mondiale de Artă și Știință (*World Academy of Art and Science, WAAS*). Institutul are ca obiective extinderea cercetărilor științifice asupra culturilor și civilizațiilor din spațiul istoric al Levantului, protejarea și conservarea patrimoniului cultural și natural, promovarea dialogului între popoarele din spațiul istoric al Levantului și crearea unei culturi a păcii prin dialog și prin intermediul diplomației culturale.

Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului își realizează obiectivele prin studii și cercetări în domeniu, parteneriate cu instituții din țară și din străinătate, editarea și publicarea de volume de specialitate, organizarea de conferințe, colocvii, alte evenimente științifice și culturale.

În calitatea sa de centru de excelență al Academiei Mondiale de Artă și Știință, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului este inclus într-o „**rețea a rețelelor**”, din care mai fac parte: *Organizația Mondială a Sănătății, UNESCO, UNCTAD* (Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare), *Parteneriatul Inter-academic pentru Știință, Sănătate și Politici Publice* (iap), *Centrul Internațional „Nizami Ganjavi”*, *Conferința Organizațiilor Nonguvernamentale în Relație Consultativă cu Organizația Națiunilor Unite* (CoNGO), *Asociația Mondială a Organizațiilor Nonguvernamentale* (WANGO), *Clubul de la Roma, Fundația pentru o Cultură a Păcii, Grupul Parlamentarilor pentru Neoproliferare și Dezarmare Nucleară Globală, Millennium Project, Greater Pacific Capital, World University Consortium, Future Capital Initiative, GlobalMindED, AQAL Integral Investing, EthicalMarkets, Transcendent Media Capital, Young UN Talks, ART for the World, Global Education Futures, Consiliul Organizației Națiunilor Unite pentru Securitate Umană, Institutul pentru Securitate Globală, Institutul pentru o Abordare centrată pe Persoană.*

Consiliul Științific

Consiliul Științific asigură conducerea activității științifice, având următoarele atribuții: avizează planul anual de activități în domeniul de specialitate; avizează raportul anual privind activitatea științifică; validează concursurile pentru ocuparea posturilor de cercetare și a postului de director general; aprobă structura organizatorică, atribuțiile personalului și Regulamentul de organizare și funcționare a Institutului, la propunerea președintelui; decide cu privire la realizarea sau participarea la realizarea unor programe și proiecte cu finanțare internă sau internațională, precum și cu privire la participarea la activități de evaluare executate la cererea unor instituții din România sau din străinătate; decide cu privire la organizarea unor activități finanțate integral din venituri proprii; poate aproba un număr suplimentar numărului de posturi, pentru o perioadă determinată, pe proiecte/programe derulate de Institut conform legislației în vigoare. În acest caz, finanțarea posturilor suplimentare se face din proiectul sau programul pentru care se face angajarea.

Președintele Consiliului Științific

Emil Constantinescu, profesor emerit, președinte de onoare al Senatului Universității din București, membru al board-ului Academiei Mondiale de Artă și Știință și al board-ului directorilor World University Consortium, președintele Academiei de Diplomatie Culturală din Berlin (2011-2017), președinte fondator al Forumului Academic Român (2008 – prezent), rectorul Universității din București, președintele Consiliului Național al Rectorilor (1992-1996).

Membri de drept conform Legii 117/2017 privind înființarea ISACCL

Membri români ai Academiei Mondiale de Artă și Știință

Ionel Haiduc, președintele Academiei Române (2006-2014), rectorul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca (1990-1993).

Mugur Isărescu, guvernator al Băncii Naționale a României, președinte al Secției de Economie, Sociologie și Științe Juridice a Academiei Române.

Adrian Curaj, ministrul Educației Naționale 2016, directorul general al Unității Executive pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării - UEFISCDI (2010-2016).

Prof. univ. dr. Remus Pricopie, rector al Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative, președinte al World University Consortium, ministru al Educației Naționale (2012-2014), președinte al boardului Comisiei Fulbright în România și președinte al Task Force on Fostering and Building Human Capital (FBHC) of the Regional Cooperation Council – Viena, președinte al World University Consortium

Membri ai World Academy of Art and Science, desemnați de board-ul WAAS

Garry Jacobs, CEO & Chair Executive Comitee - World Academy of Art and Science (WAAS).

Fadwa El Guindi, membru al Board of Trustees WAAS, profesor dr. în antropologie, UCLA

Thomas Reuter, membru al Board of Trustees WAAS, profesor dr. în antropologie, Universitatea din Melbourne

Alberto Zucconi, președinte al Board of Trustees WAAS, președinte al Institutului de Abordare Orientată spre Persoană (IACP).

Nebojša Nešković, secretar general al WAAS, director al proiectului TESLA (1997-2007), președinte al Asociației sârbe a Clubului de la Roma.

Președintele Academiei Române

Academician Ioan Aurel Pop, prof. dr., Departamentul de Istorie Medievală, Premodernă și Istoria Artei, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca.

Rectorul Universității din București

Marian Preda, prof. dr., Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea din București; decan al Facultății de Sociologie și Asistență Socială (2008-2015); președinte al Senatului Universității din București (2015-2019), președinte al Societății Sociologilor din România (2010-2012), președintele Consiliului Statistic Național al Institutului Național de Statistică (2016-2018, 2018-2020).

Rectorul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca

Daniel David, profesor de științe cognitive clinice la Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, vicepreședinte al Consiliului Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior, profesor la “Icahn School of Medicine at Mount Sinai”, New-York, director de cercetare al Institutului Albert Ellis, New-York, SUA.

Rectorul Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași

Tudorel Toader, prof. dr., Facultatea de Drept, ministrul Justiției (2017-2019), judecător al Curții Constituționale (2006-2016), membru în Comisia de la Veneția (2014 – prezent).

Membri aleși la propunerea președintelui Consiliului Științific

Vlad Nistor, președinte al Institutului Român de Arheologie din Atena (2016 – prezent), președinte al Senatului Universității din București (2012-2016), decanul Facultății de Istorie (2004-2012), director general al Institutului Diplomatic Român (2005-2010, 2012).

Radu Boroianu, președintele Institutului Cultural Român (2015-2017), ministru secretar de stat în Ministerul Culturii (1991-1992, 2013-2014).

Colegiul Director

Colegiul Director este compus din: președintele Consiliului Științific, directorul general, directorul științific și secretarul general al Consiliului Științific.

Colegiul Director propune spre aprobarea Consiliului Științific al Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului (ISACCL) programe și proiecte științifice și editoriale care urmăresc studiul istoriei culturilor și civilizațiilor Levantului; protejarea arealelor geologice, biologice, geografice și arheologice reprezentative pentru patrimoniul cultural universal; crearea unei culturi a păcii prin diplomație culturală; definirea poziției și rolului României în Levant.

Președintele Consiliului Științific al Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului

Prof. dr. **Emil Constantinescu**

Director-general

Luiza Popa, coordonator de programe și proiecte în cadrul Fondului Internațional de Cooperare și Parteneriat Marea Neagră – Marea Caspică (2009-2014), consilier, Ministerul Afacerilor Externe, Direcția OSCE, Consiliul Europei și Drepturile Omului (2008-2009), coordonator relații publice și comunicare, Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel” (2006-2008).

Director științific

Prof. dr. Dan Grigorescu, profesor emerit, Universitatea din București, director al Oficiului Român Tempus (1991-2000), director al Agenției Naționale Socrates (2000-2003), expert al Comisiei Europene în evaluarea proiectelor tematice din domeniul învățământului universitar și cercetării științifice (2004-2015), expert UNESCO în evaluarea geoparcurilor din Rețeaua globală a geoparcurilor (2009-prezent), fondator al Geoparcului dinozaurilor Țara Hațegului (2004), președinte de onoare al Asociației Europene de Paleontologie a vertebratelor (2003-prezent).

Director - Direcția Istoria culturilor și civilizației Levantului

Dr. Cătălin Ștefan Popa, doctor al Universității „Georg-August” din Göttingen, Germania, cu o teză din domeniul istoriei creștinismului oriental, premiată de Academia Română în 2018. Abilitare la Universitatea Karl-Franzens din Graz, Austria. Studii de teologie, filosofie și drept, publicații la edituri internaționale de prestigiu (Mohr Siebeck, Harrassowitz, Brill, LIT etc.).

PROGRAME DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ

PROGRAM I ISTORIA RECENTĂ ȘI ANTICIPAREA VIITORULUI

PROIECTUL „LUMEA POST-PANDEMIE. O VIZIUNE UMANISTĂ PENTRU O DEZVOLTARE DURABILĂ” PLATFORMA ONLINE „CUM VA ARĂTA LUMEA DUPĂ PANDEMIE?”

Coordonatori: prof. dr. Emil Constantinescu, dr. Oana-Elena Brânda, expert ISACCL

Echipa: Adrian Badea, Alice Boboc-Enache, Florentina Călin, Dinu Dinulescu, Simona Deleanu-Mareș, Alexandru Florea, Laura Ganea, Daniel Iosif, Mihai-Bogdan Marian, Ștefan Horia Marincea, Maxim Onofrei, Raluca Orza, Cătălin-Ștefan Popa, Ana-Maria Răducan, Ioan Scutelnicu, Raluca Velicu

Durata: 3 ani, 2020-2022

Prezentare

Apariția virusului SARS-COV 2, care a determinat schimbarea și reorganizarea vieților și activităților noastre, a introdus o nouă temă pe agenda *Inițiativei Levant pentru pace globală*. Pandemia COVID-19 este un test la adresa valorilor și sistemelor în care ne duceam existența fizică și profesională. Înainte de izbucnirea focarelor de coronavirus, lumea globalizată se confrunța deja cu probleme cum ar fi migrația, terorismul, criminalitatea transfrontalieră, crizele economice, tensiunile geopolitice, inegalitățile sociale, iar pandemia le-a acutizat. Liderii politici și factorii de decizie trebuie să-și îndrepte atenția din nou spre aceste probleme și să le gestioneze rapid, pentru a preveni exacerbară lor. Dar lumea nu va fi mai la fel.

Pornind de la aceste considerente, conform uneia dintre direcțiile sale de acțiune, și anume anticiparea viitorului, ISACCL a inițiat proiectul „Lumea post-pandemie. O viziune umanistă pentru o dezvoltare durabilă”. În cadrul acestuia, platforma online «Cum va arăta lumea după pandemie?» reunește opinii și recomandări exprimate în domenii precum educația, cultura, cercetarea științifică, progresul tehnologic, resursele naturale și biodiversitatea, sociologia, psihologia, diplomația culturală, etica și morala, responsabilitatea civică și leadership-ul în epoca post-COVID-19.

Participarea ISACCL la conferințele online a însumat 72 de ore, 2 minute și 54 de secunde, la care s-au adăugat zeci de ore de editare și prelucrare video pentru prezentarea pe canalul de youtube al ISACCL și sute de ore de transcriere a dezbaterilor.

Toate aceste opinii și recomandări se vor regăsi în **volumele „Lumea post-pandemie. O viziune umanistă pentru o dezvoltare durabilă”**, care vor fi publicate la începutul anului 2022, în limbile română și engleză sunt structurate pe șase capitole: **„Dezbateri academice și politice în conferințele internaționale organizate online pentru combaterea efectelor pandemiei și elaborarea unor strategii de dezvoltare durabilă pe plan mondial”** (cuprinde prezentarea conferințelor și intervențiile susținute de cei mai semnificativi participanți); **„Inițiative internaționale pentru contracararea efectelor pandemiei și construcția lumii post-pandemie”** (dedicat prezentării câtorva dintre scrisorile internaționale și apelurile lansate la nivel global, semnate de un număr generos de factori de decizie, privind limitarea efectelor pandemiei și nevoia unor acțiuni concertate ale actorilor mediului internațional); **„O perspectivă multidisciplinară internațională”** (cuprinde contribuțiile autorilor străini despre impactul pandemiei de COVID-19 asupra diverselor domenii de activitate); **„O perspectivă românească asupra lumii post-pandemie”** (cuprinde contribuții ale unor reputați specialiști și membri ai mediului academic românesc despre impactul pandemiei asupra României și a diverselor domenii de activitate); **„Gestionarea pandemiei de COVID-19, între umanitate și necesitate”** (cuprinde viziunea reprezentanților mediului academic despre eforturile făcute pentru gestionarea pandemiei fără a aduce atingere umanității și integrității morale a individului); **„O viziune holistică asupra pandemiei”** (dedicat abordării schimbărilor structural petrecute în domenii precum educația, sănătate, știință și tehnologie, artă și cultură, diplomație, securitate colectivă și individuală).

Primul volum este dedicat prezentării celor 36 de evenimente internaționale la care a participat ISACCL în calitate de organizator, co-organizator sau invitat, dar și declarațiilor semnate la nivel global. Cel de-al doilea conține eseurile unor prestigioase personalități academice din România și străinătate.

Această apariție editorială va marca finalizarea proiectului.

Obiective

- ✓ Identificarea vulnerabilităților care au condus la apariția pandemiei;
- ✓ Construirea unor instrumente sustenabile de contracarare a acestor vulnerabilități pe viitor;
- ✓ Stabilirea unor linii directoare de acțiune în cazul crizelor;
- ✓ Valorificarea oportunităților și a lecțiilor rezultate din gestionarea pandemiei;
- ✓ Identificarea domeniilor prioritare de acțiune pentru revitalizarea post-pandemie în viitorul apropiat și anti-pandemie pe termen mediu și lung.

Parteneri

- ✓ Academia Mondială de Artă și Știință;
- ✓ Centrul Internațional Nizami Ganjavi;
- ✓ Fundația Marmara pentru Cercetări Strategice;
- ✓ Academia de Diplomatie Culturală;
- ✓ Rețeaua Universităților de la Marea Neagră;
- ✓ Centrul Cultural European Pan-Arab (CCERPA).

CRONOLOGIA CONFERINTELOR ÎN FORMAT ONLINE SAU HIBRID LA CARE A PARTICIPAT ISACCL ÎN CALITATE DE ORGANIZATOR, CO-ORGANIZATOR SAU INVITAT

- ✓ Reuniunea Comitetului Director (Board of Trustees) al Academiei Mondiale de Artă și Știință (World Academy of Art & Science – WAAS) în vederea pregătirii conferinței internațional **„Leadership global pentru secolul XXI. Strategii pentru un leadership global transformator”**, organizată de Academia Mondială de Artă și Știință, 30 aprilie 2020
- ✓ Conferința internațională **„Cum va arăta lumea după pandemie?”**, organizată de Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului și Rețeaua Universităților de la Marea Neagră, 14 mai 2020
- ✓ Conferința internațională **„Rolul mediului academic în implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în timpul pandemiei”**, organizată de Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului și Centrul Internațional „Nizami Ganjavi”, 3 iunie 2020

- ✓ **Sesiunea de deschidere a conferinței internaționale „Leadership-ul global în secolul XXI. Strategii pentru un leadership global transformator”**, organizată de Biroul Națiunilor Unite de la Geneva, Academia Mondială de Artă și Știință, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului, 15 iunie 2020
- ✓ Panelul **„Rolul mediului academic în dezvoltarea durabilă a regiunilor”** în conferința internațională ”Leadership global pentru secolul XXI. Strategii pentru un leadership global transformator”, organizată de Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului, Academia Mondială de Artă și Știință, Biroul Organizației Națiunilor Unite de la Geneva, 16 iunie 2020
- ✓ Panelul **„Rolul mediului academic în elaborarea unei viziuni și strategii de guvernare globală în secolul XXI”**, în conferința internațională ”Leadership global pentru secolul XXI. Strategii pentru leadership global transformator”, organizată de Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului, Academia Mondială de Artă și Știință, Biroul Organizației Națiunilor Unite de la Geneva, 17 iunie 2020
- ✓ Conferința internațională **„Viitor comun, responsabilitate comună. ONU la 75 de ani”**, organizată de Fundația Marianna Vardinoyannis și Centrul Internațional „Nizami Ganjavi”, 24 iunie 2020
- ✓ Conferința internațională **„Relevanța Manifestului Russell-Einstein”**, organizată de Academia Mondială de Artă și Știință și Centrul Internațional „Nizami Ganjavi”, 13 iulie 2020
- ✓ Conferința internațională **„Coeziune socială în regiunea Mării Negre”**, organizată de Rețeaua Universităților de la Marea Neagră, 15-16 septembrie 2020
- ✓ Congresul internațional **„Stres, longevitate, De-Aging”** (ediția a III-a, București, 1-3 octombrie 2020)
- ✓ Conferința la nivel înalt a statelor Organizației Cooperării Economice la Marea Neagră **„Intensificarea cooperării regionale pentru implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă”**, organizată de Departamentul de Dezvoltare Durabilă-Guvernul României și Președinția Română a Cooperării Economice la Marea Neagră, 10 noiembrie 2020
- ✓ Conferința internațională **„Gestiunea pedagogică și medicală a pandemiei de COVID-19”**, organizată de Centrul Cultural European Româno-Panarab (CCERPA), Agenția Universitară a Francofoniei și Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului; 27 noiembrie 2020

- ✓ Conferința internațională **„Despre tineret și climă în context pandemic”**, organizată de Mișcarea „Protejați Planeta Noastră!” („POP”Movement), New Delhi, 4 decembrie 2020
- ✓ Conferința internațională **„Lecțiile pandemiei”**, organizată de Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului și Academia Mondială de Artă și Știință, 17 decembrie 2020
- ✓ Forumul științific internațional **„COVID și securitatea umană”**, organizat de Academia Mondială de Artă și Știință, UNESCO, Universitatea de Stat M.V. „Lomonosov” din Moscova și Clubul de la Roma, 22 decembrie 2020
- ✓ Conferința internațională, **„Rolul multilateralismului în fundamentarea societății secolului XXI”**, organizată de Mișcarea Internațională Indienă pentru Unificarea Națiunilor (MIUN), 22 ianuarie 2021
- ✓ Panelul internațional **„Pandemia ca o criză sistemică”**, organizat de Academia Mondială de Artă și Știință în cadrul conferinței **„WAAS@60 – Un moment Planetar”**, 17 februarie 2021
- ✓ Summit Mondial 2021 **„Despre crizele anului 2020 și drepturile omului”**, organizat de Comisia Internațională a Drepturilor Omului, Pakistan, 24 februarie 2021
- ✓ Conferința internațională **„Nizami Ganjavi și lumea în 2021”**, organizată de Centrul Internațional „Nizami Ganjavi” și Academia Internațională a Popoarelor de Limbi Turcice, 9 martie 2021
- ✓ Conferința internațională **„Decizii bazate pe dovezi științifice pentru implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă”**, organizată de Rețeaua Universităților de la Marea Neagră, Departamentul de Dezvoltare Durabilă al Guvernului României și Academia Română, 24 martie 2021
- ✓ Conferința internațională **„Ziua internațională a Conștiinței”**, organizată de Federația de Pace Globală și UNESCO, 5 aprilie 2021
- ✓ Conferința internațională **„Ziua internațională a Pământului”**, organizată de Federația de Pace Globală și UNESCO, 22 aprilie 2021
- ✓ Conferința internațională **„Perspective post-pandemie”**, organizată de Rețeaua Universităților din America Latină, Academia Mondială de Artă și Știință, 12-14 mai 2021
- ✓ Forumul internațional **„Transformări sociale globale și limitele creșterii în secolul XXI”**, organizat de Academia Mondială de Artă și Știință, UNESCO, Universitatea de Stat „Lomonosov” din Moscova și Clubul de la Roma, 15 iunie 2021
- ✓ **Forumul Economic Eurasiatic**, organizat de Fundația Marmara pentru Cercetări Strategice și Sociale, 7-9 iulie 2021.

- ✓ Conferința **„Configurarea viitorului prin intermediul Agendei 2030”**, desfășurată în cadrul Școlii de vară de diplomatie, organizată de Asociația Tineretul ONU din România (UN Youth Romania), cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe și al Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă din cadrul Secretariatului General al Guvernului; București, 26-30 iulie 2021
- ✓ **Summit Mondial al Tineretului pentru Pace, „Tineretul, astăzi și mâine”**, organizat de Comisia Internațională pentru Drepturile Omului, Pakistan, 12 august 2021
- ✓ Conferința internațională **„Cu Nizami despre etică și alte întrebări importante”**, Centrul Internațional „Nizami Ganjavi”, 2 septembrie 2021
- ✓ Congresul internațional **„Rolul universităților în rezolvarea provocărilor complexe”**, organizat de Rețeaua Universităților de la Marea Neagră și Universitatea Americană din Armenia; Erevan-Constanța-Salonic, 13-14 octombrie 2021
- ✓ Colocviul internațional **„Globalizarea ideilor revoluționare inspirate de Napoleon: Anii 1820 din Balcani până în Cordillera”**, organizat de Institutul Național de Limbi și Civilizații Orientale (INALCO) din Paris, Universitatea din București și Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului, Paris, 14-15 octombrie 2021
- ✓ Congresul internațional **„Stres și longevitate în era post-COVID-19”** (ediția a IV-a, București, 14-16 octombrie 2021)
- ✓ Forumul global **„Lumea după COVID-19”**, ediția a VIII-a, Baku, 4-6 noiembrie 2021
- ✓ Conferința internațională a înalților magistrați ai lumii: **„Guvernanță globală pentru o ordine mondială durabilă”**, Școala Montessori, Lucknow, India, 19-22 noiembrie 2021
- ✓ Panelul **„Universitatea dincolo de ziduri”**, realizat de Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului în cadrul celei de-a cincea ediții a conferinței internaționale privind **„Viitorul Educației”**, organizată de World University Consortium (WUC) și Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA), 6-8 decembrie 2021.

Keynote speakers la dezbaterile academice online

PREȘEDINȚI

- ✓ **Rosalía Arteaga Serrano**, președintele Republicii Ecuador 1997
- ✓ **Micheline Calmy-Ray**, președinte al Confederației Elvețiene 2011–2011
- ✓ **Marinko Čavara**, președintele Federației Bosnia-Herzegovina
- ✓ **Emil Constantinescu**, președintele României 1996-2000
- ✓ **Maumoon Abdul Gayoom**, președintele Republicii Maldive 1978-2008
- ✓ **Ameenah Firdaus Gurib-Fakim**, președintele Republicii Mauritius 2015-2018
- ✓ **Kolinda Grabar-Kitarović**, președintele Croației 2015-2020
- ✓ **Mladen Ivanić**, membru al Președinției Republicii Bosnia și Herțegovina 2014-2018
- ✓ **Gjorge Ivanov**, președintele Macedoniei 2009-2019
- ✓ **Ivo Josipović**, președintele Croației 2010-2015
- ✓ **Václav Klaus**, președintele Republicii Ceha 2003-2013
- ✓ **Petru Lucinschi**, președintele Republicii Moldova 1997-2001
- ✓ **Stjepan Mesić**, președintele Croației 2000-2010
- ✓ **Bujar Nishani**, președintele Albaniei 2012-2017
- ✓ **Petăr Stoyanov** președintele Bulgariei 1997-2002
- ✓ **Boris Tadić**, președintele Serbiei 2004-2012
- ✓ **Vaira Vīķe-Freiberga**, președintele Letoniei 1999-2007
- ✓ **Filip Vujanović**, președintele Muntenegrului 2006-2018

PRIM-MINIȘTRI

- ✓ **Bertie Ahern**, prim-ministru al Irlandei 1997-2008
- ✓ **Shaukat Aziz**, prim-ministru al Republicii Pakistan 2004-2007
- ✓ **Kjell Magne Bondevik**, prim-ministru al Norvegiei 2001-2005
- ✓ **Rui Duarte De Barros**, prim-ministru al Guineei Bissau 2012-2014
- ✓ **Syed Yousuf Raza Gilani**, prim-ministru al Pakistanului 2008-2012
- ✓ **Zlatko Lagumdžija**, prim-ministru al Bosniei și Herțegovinei 2001-2002
- ✓ **Yves Leterme**, prim-ministru al Belgiei 2008, 2009-2011
- ✓ **Ivo Lukšić**, prim-ministru al Muntenegrului (2010-2012)
- ✓ **Pakalitha B Mosisili**, prim-ministru al Lesotho 2015-2017
- ✓ **Jhala Nath Khanal**, prim-ministru al Nepalului 2011
- ✓ **Djoomart Otorbaev**, prim-ministru al Kârgâstanului

- ✓ **Sibel Siber**, prim-ministru al Republicii Turce a Ciprului de Nord (2012)
- ✓ **Binali Yildirim**, prim-ministru al Turciei 2016-2018
- ✓ **Shri Yogi Adityanath**, prim-ministru pentru regiunea Uttar Pradesh din India

MINIȘTRI ȘI SECRETARI DE STAT

- ✓ **Avag Avanesyan**, ministru adjunct pentru Economie, Armenia
- ✓ **Jeyhun Bayramov**, ministrul Afacerilor Externe al Azerbaidjanului
- ✓ **Sebastian-Ioan Burduja**, secretar de Stat în cadrul Ministerului Finanțelor Publice
- ✓ **Hikmet Cetin**, ministru de Externe al Turciei, 1991-1994; viceprim-ministru al Turciei, 1995
- ✓ **Herman De Croo**, ministru de stat al Belgiei
- ✓ **Mircea Fechet**, ministru al Mediului, Apelor și Pădurilor, Guvernul României
- ✓ **Tzipi Litvi**, ministrul Afacerilor Externe al Israelului 2006-2009
- ✓ **Iulia Raluca Matei**, secretar de Stat pentru Afaceri Europene, Ministerul Afacerilor Externe al României
- ✓ **Ana Palacio**, ministru de Externe al Regatului Spaniei 2002-2004
- ✓ **Maxim Popov**, secretar de Stat, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului din Republica Moldova
- ✓ **Teuta Sahatqija**, ministru Adjunct pentru Afaceri Externe, Kosovo
- ✓ **Shashi Tharoor**, ministru de Externe 2009-2010

ÎNALȚI FUNCȚIONARI DE STAT, PARLAMENTARI, EXPERTI AI ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE ȘI AI BĂNCII MONDIALE, MEMBRI AI CORPULUI DIPLOMATIC, MEMBRI AI FAMILIILOR REGALE

- ✓ **E.S. Amb. Salah Eldin Abdel Sadek Ahmed**, Ambasada Republicii Egipt la București
- ✓ **Adrian Albu**, secretar general al Uniunii Asociațiilor de Transport Rutier, Organizația pentru Cooperare Economică la Marea Neagră – BSEC URTA
- ✓ **Olga Algayerova**, secretar executiv al Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite, Elveția
- ✓ **Abdulaziz Altwajiri**, fost director general al ISESCO

- ✓ **Carlos Alvarez Pereira**, director al Clubului de la Roma
- ✓ **Roberta Anastase**, liderul Delegației Parlamentului României la Adunarea Parlamentară a Organizației de Cooperare Economică la Marea Neagră
- ✓ **Andri Anastasiadis**, Prima Doamnă a Ciprului
- ✓ **István-János Antal**, membru al Delegației Parlamentului României la Adunarea Parlamentară a Organizației pentru Cooperare Economică la Marea Neagră
- ✓ **Nguyen Anh Tuan**, co-fondator și CEO al Boston Global Forum
- ✓ **Oriana Arapi**, director general al Unității pentru Politici de Dezvoltare și Bună Guvernare în cadrul Biroului Prim-Ministrului Republicii Albania
- ✓ **Emin Sadık Aydin**, director general al Directoratului General pentru Sectoare și Investiții Publice, Președinția Strategiei și Bugetului, Președinția Republicii Turce
- ✓ **Jean Badershneider**, președinte și membru fondator al Comitetului Fondului Global pentru încetarea sclaviei moderne, membru al Comitetului de Conducere al Centrului Internațional „Nizami Ganjavi”
- ✓ **Shoshana Bekerman**, director general al Coaliției Interparlamentare pentru Etică Globală
- ✓ **E.S. Amb. Raja Jhinaoui Ben Ali**, Ambasada Republicii Tunisia la București
- ✓ **László Borbély**, consilier de stat în cadrul Departamentului pentru Dezvoltare Durabilă al Guvernului României, coordonator național pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabilă, președintele celei de-a 19-a Sesiuni a Comisiei Europene pentru Dezvoltare Durabilă 2010-2011
- ✓ **Ouided Bouchamaoui**, laureat al Premiului Nobel 2015
- ✓ **Volkan Bozkir**, președinte al celei de-a 75-a Adunări Generale a ONU septembrie 2020-septembrie 2021, ministru al Afacerilor Europene al Turciei 2015-2016
- ✓ **Chantal-Line Carpentier**, director al Conferinței pentru Comerț și Dezvoltare a Organizației Națiunilor Unite; membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Saulo José Casali Bahia**, judecător federal, Brazilia; membru al Comitetului Director (Board of Trustees) al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **E.S. Amb. Sergiu Celac**, președinte de Onoare al New Strategy Center, România
- ✓ **Wang Chao**, președintele Institutului de Afaceri Externe al Republicii Populare Chineze
- ✓ **E.S. Amb. Traian Chebeleu**, secretar general adjunct al Secretariatului Internațional Permanent (PERMIS) al Organizației pentru Cooperare Economică la Marea Neagră
- ✓ **David Chikvaïdze**, șeful de cabinet al directorului general al Biroului Organizației Națiunilor Unite la Geneva; membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **E.S. Amb. Michael B. Christides**, secretar general al Secretariatului Permanent Internațional al Organizației pentru Cooperare Economică la Marea Neagră

- ✓ **Gabriela Cuevas Barron**, președinte de onoare a Uniunii Interparlamentare – IPU, membru al Congresului Mexicului
- ✓ **Ramu Damodaran**, director, UN Academic Impact
- ✓ **Piero Dominici**, director științific, Programul Internațional de Cercetare și Educare asupra Sistemelor Complexe Umane
- ✓ **Slavica Đukić Dejanović**, consilier special al prim-ministrului Republicii Serbia pentru Implementarea Agendei 2030 a Organizației Națiunilor Unite
- ✓ **María Fernanda Espinosa**, președintele celei de-a 73-a Adunări Generale a Organizației Națiunilor Unite, ministru pentru Afaceri Externe (2012-2014) și Apărare (2017-2018) al Republicii Ecuador, membru al Consiliului pentru Viitorul Lumii (World Future Council)
- ✓ **Natalie de Gaulle**, partener și fondator al SOCIETER - Sustainable Leaders Genuinely Engaged in Society - consultant senior la firma de consultanță globală TENEO
- ✓ **Tedros Adhanom Ghebreyesus**, director general al Organizației Mondiale a Sănătății, ministru al Sănătății (2005-2012) și ministru de Externe (2012-2016) în Guvernul Etiopiei
- ✓ **Jerome Glenn**, director executiv al Millennium Project
- ✓ **Nathalie Goulet**, membru al Senatului Franței
- ✓ **Jonathan Granoff**, președintele Institutului pentru Securitate Globală; fost vicepreședinte al Comitetului pentru Dezarmare al Organizației Națiunilor Unite; membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Asaf Hajiyevev**, secretar-general al Adunării Parlamentare a Organizației de Cooperare Economică la Marea Neagră
- ✓ **Ahmed Harrati**, Centrul Cultural European Româno-Panarab
- ✓ **Mohamed Ketata**, director regional pentru Europa Centrală și de Est al Agenției Universitare a Francofoniei
- ✓ **Afshan Khan**, director regional al UNICEF pentru Europa și Asia Centrală
- ✓ **E.S. Amb. Dr. Muhammad Shahid Amin Khan**, director al Comisiei Internaționale a Drepturilor Omului
- ✓ **Kerry Kennedy**, președinta Fundației „Robert F. Kennedy” pentru Drepturile Omului
- ✓ **Dirar Kutaini**, președintele Centrului Cultural European Româno-Panarab
- ✓ **Paul Ladd**, director al Institutului pentru Dezvoltare Socială al Organizației Națiunilor Unite
- ✓ **Edwin Lau**, directorul Diviziei pentru Infrastructură și Achiziții Publice, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, Franța

- ✓ **Augusto Lopez-Claros**, director al Departamentului de Indicatori și Analiză Globală al Băncii Mondiale și membru al Comitetului de Conducere al Forumului de Guvernanță Globală din Statele Unite ale Americii
- ✓ **Florin Luca**, director al GAC Innovation East Europe
- ✓ **Edward N. Luttwak**, partener al Centrului pentru Studii Strategice și Internaționale din Washington, DC
- ✓ **Emil Majidov**, consilier al ministrului Economiei, Azerbaidjan
- ✓ **Federico Mayor**, director-general UNESCO (1987-1999), președinte al organizației „Alianța Civilizațiilor”
- ✓ **Peter McGrath**, director executiv al Parteneriatului Inter-Academic
- ✓ **Michael Møller**, director al Forumului pentru Diplomatie, Geneva Science and Diplomacy Anticipator
- ✓ **Miguel Angel Moratinos**, Înalt Reprezentant al Organizației Națiunilor Unite la „Alianța Civilizațiilor”
- ✓ **Amre Moussa**, secretar general al Ligii Arabe 2001-2011, ministru de Externe al Egiptului 1991-2001
- ✓ **Rovshan Muradov**, secretar general al Centrului Internațional „Nizami Ganjavi”, membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Ketal Patel**, director executiv și fondator al Greater Pacific Capital, membru al Comitetului Director (Board of Trustees) al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Olexii Riabchyn**, consilier pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabilă și Pactul Verde al viceprim-ministrului pentru Integrare Europeană și Euro-Atlantică din Ucraina
- ✓ **Sergio Scapagnini**, președinte fondator al Indrapur Cinematografica; membru asociat al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Ismail Serageldin**, vicepreședinte al Băncii Mondiale 1992-2000; co-președinte al Centrului Internațional „Nizami Ganjavi”; membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Rishabh Shah**, președinte fondator și director al Mișcării Internaționale Indiene pentru Unirea Națiunilor
- ✓ **Natalia Stapran**, director al Departamentului pentru Cooperare Economică Multilaterală și Proiecte Speciale, Ministerul Dezvoltării Economice al Federației Ruse
- ✓ **Akkan Suver**, președintele Fundației Marmara de Cercetări Strategice și Sociale
- ✓ **A.S.R. Prințul Turki Bin Faisal Al Saud**, președinte al Centrului de Cercetare și Studii Islamice „King Faisal”
- ✓ **A.S.R. Prințul Hassan Bin Talal al Iordaniei**
- ✓ **Antonel Tănase**, secretar general al Guvernului României (2020)

- ✓ **Tatiana Teplova**, director al Diviziei de Coerență a Politicilor Publice pentru Dezvoltare Durabilă și Diviziuni de Gen
- ✓ **Natia Tsikaradze**, consilier pentru Politici Naționale, Unitatea pentru Planificarea Politicilor privitoare la Obiectivele de Dezvoltare Durabilă, Administrația Guvernului Georgiei
- ✓ **Tatiana Valovaya**, director general al Biroului Organizației Națiunilor Unite de la Geneva
- ✓ **Marianna Vardinoyannis**, ambasador al Bunăvoinței din partea UNESCO
- ✓ **Ursula Vavrik**, director al Centrului pentru Dezvoltare Durabilă „New Ways”
- ✓ **Marco Vitiello**, fondator și director financiar al „Youth Leadership Network”, membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Kateryna Yushchenko**, director al Consiliului de Supraveghere al Fundației Caritabile Internaționale „Ukraine 3000”
- ✓ **Alyn Ware**, coordonator al Grupului Parlamentar pentru Neproliferare și Dezarmare Nucleară; membru al World Future Council; Membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință

REPREZENTANȚII AI MEDIULUI ACADEMIC

- ✓ **Irina Airinei**, Școala Națională de Studii Politice și Administrative, București
- ✓ **Oana-Elena Brânda**, cercetător, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului
- ✓ **Stefan Brunnhuber**, director medical, Spitalul Diakonie, Germania, membru al Comitetului Director (Board of Trustees) al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Radu Carp**, director al Centrului de Excelență pentru Studiarea Minorităților Transfrontaliere, Universitatea din București
- ✓ **Adrian Curaj**, director al Unității Executive pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI), membru al Consiliului Științific al Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului
- ✓ **Alexander Chuchalin**, director al Comisiei Naționale pentru Bioetică, Etica Științei și Etica Inteligenței Artificiale; vicepreședinte al Consiliului Interguvernamental al UNESCO; membru al Academiei Ruse de Știință
- ✓ **Emil Dinga**, profesor în Economie și Filosofie Economică, Academia Română
- ✓ **Jan W. Dobrowolski**, rector al Universității Deschise de Știință și Tehnologie AGH, Polonia; membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință

- ✓ **Mircea Dumitru**, rector al Universității din București, președinte al Asociației Universităților din Balcani
- ✓ **Dragan Đuričin**, Universitatea din Belgrad, președintele Asociației Economiștilor din Serbia (din 1994)
- ✓ **Momir Đurović**, președinte al Academiei Montenegrine de Artă și Știință 2002-2016
- ✓ **Fadwa El Guindi**, Universitatea din California – Los Angeles, membru al Comitetului Director (Board of Trustees) al Academiei Mondiale de Artă și Știință, membru al Consiliului Științific al Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului
- ✓ **Norina Fornà**, Universitatea de Medicină și Farmacologie „Grigore T. Popa”
- ✓ **Faris Gavrankapetanović**, Universitatea din Sarajevo; membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Mihai Gîrțu**, Universitatea „Ovidius” din Constanța
- ✓ **Heron José Gordilho**, Universitatea Federală din Bahia, Brazilia; membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Dan Grigorescu**, director științific al Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului
- ✓ **David Harries**, Director al Grupului „Pugwash”, Canada; membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Elena Helerea**, Universitatea „Transilvania” din Brașov
- ✓ **Robert E. Horn**, cercetător științific gr. I, Universitatea Stanford; membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Ilya Ilyin**, rector al Universității de Stat ”Lomonosov”, Moscova
- ✓ **Garry Jacobs**, președinte al Academiei Mondiale de Artă și Știință, membru al Consiliului Științific al Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului
- ✓ **Lale Javanshir**, Departamentul pentru Civilizațiile Orientului Apropiat și Mediu, Universitatea din Toronto
- ✓ **Donato Kiniger-Passigli**, vicepreședinte al Academiei Mondiale de Artă și Știință; consilier pentru UNITAR
- ✓ **Phoebe Koundouri**, Universitatea de Economie și Afaceri din Atena, președinte al rețelei AERE din Europa, copreședinte al Rețelei de Soluții pentru Dezvoltare Durabilă
- ✓ **Askhat Kessikbayev**, secretar permanent al Academiei Internaționale de Limbi Turce
- ✓ **Eden Mamut**, Universitatea „Ovidius” din Constanța, secretar general al Rețelei Universităților de la Marea Neagră

- ✓ **Manolis Manoledakis**, decan al Facultății de Științe Umaniste, Universitatea Elenă Internațională
- ✓ **Michael Marien**, director general, Security and Sustainability Guide; membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Karin Markides**, președinte, Universitatea Americană din Armenia
- ✓ **David E. Méndez**, rector al Universității „Ana G. Méndez” din Puerto Rico
- ✓ **Pericles Mitkas**, președintele Rețelei Universităților de la Marea Neagră, Universitatea „Aristotel” din Salonic, Grecia
- ✓ **Winston Nagan**, președinte emerit al Comitetului Director (Board of Trustees) al Academiei Mondiale de Artă și Știință, director al Institutului pentru Drepturile Omului, Pace și Dezvoltare la Universitatea din Florida
- ✓ **Nebojša Nešković**, secretar general al Academiei Mondiale de Artă și Știință, membru al Consiliului Științific al Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului
- ✓ **Bartolomé Ribas Ozonas**, Universitatea „Complutense” din Madrid, membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Ash Pachauri**, membru asociat al Academiei Mondiale de Artă și Știință, mentor al Mișcării Protejați Planeta Noastră!
- ✓ **Ole H Petersen**, membru al Consiliului Director al SAPEA – Science Advice for Policy by European Academies
- ✓ **Magdalena Platis**, prorector Universitatea din București
- ✓ **Cătălin-Ștefan Popa**, director al Direcției Istoria Culturilor și Civilizației Levantului, ISACCL, Universitatea Karl-Franzens din Graz, Austria
- ✓ **Mila Popovich**, fondator al EVOLving Leadership; membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Marian Preda**, rector al Universității din București, membru al Consiliului Științific al Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului
- ✓ **Remus Pricopie**, rector al Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative - București, președinte al World University Consortium, membru al Consiliului Științific al Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului
- ✓ **Monica Răileanu-Szeles**, Universitatea „Transilvania” din Brașov
- ✓ **Thomas Reuter**, Universitatea din Melbourne, Australia, membru al Comitetului Director (Board of Trustees) al Academiei Mondiale de Artă și Știință, membru al Consiliului Științific al Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului
- ✓ **Jeffrey Sachs**, Universitatea „Columbia” din New York, director al Rețelei pentru Soluții de Dezvoltare Durabilă din cadrul Organizației Națiunilor Unite, președinte al

Comisiei ONU pentru Dezvoltarea Rețelelor de Internet de Mare Viteză, consilier special pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabilă al Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite, Antonio Guterres

- ✓ **Luciano Saso**, prorector, Universitatea „Sapienza” din Roma, Italia
- ✓ **George Sharvashidze**, rector al Universității de Stat „Ivane Javakhishvili” din Tbilisi
- ✓ **Sergii Sidorenko**, prorector al Institutului Politehnic „Igor Sikorski” din Kiev
- ✓ **Ivo Šlaus**, președinte de onoare al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Luiza Spiru**, Universitatea de Medicină și Farmacologie „Carol Davila”, București, președinte al Academiei Internaționale „Ana Aslan”
- ✓ **Nicolaos Theodossiou**, Universitatea „Aristotel” din Salonic, director al Rețelei de Soluții pentru Dezvoltare Durabilă, filiala Mării Negre
- ✓ **Enache Tușa**, Universitatea „Ovidius” din Constanța
- ✓ **Marcel Van Der Voorde**, Universitatea de Tehnologie din Delft, Belgia; membru asociat al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Mălina Voicu**, cercetător științific I, Centrul de Cercetare pentru Calitatea Vieții al Academiei Române
- ✓ **Vesna Vučinić**, Facultatea de Filosofie a Universității din Belgrad, membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Kathlena Walther Bouma**, consilier special pe lângă Directorul Fundației EcoNet; membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință
- ✓ **Alberto Zucconi**, președinte al Comitetului Director (Board of Trustees), Academia Mondială de Artă și Știință, directorul Institutului pentru o Abordare Centrată pe Persoană, membru al Consiliului Științific al Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului.

PLATFORMA ONLINE „CUM VA ARĂTA LUMEA DUPĂ PANDEMIE?”

În perioada aprilie 2020 - decembrie 2021 au fost primite următoarele contribuții pe platforma online din partea unor personalități recunoscute în mediul academic:

- ✓ **Garry Jacobs**, CEO-Academia Mondială de Artă și Știință;
- ✓ **Akkan Suver**, președintele Fundației Marmara Group;
- ✓ **Winston Nagan**, Universitatea din Florida;

- ✓ **Donato Kiniger-Passigli**, reprezentantul Academiei Mondiale de Artă și Știință la Biroul ONU la Geneva;
- ✓ **Stefan Brunnhuber**, Clubul de la Roma, Academia Mondială de Artă și Știință;
- ✓ **Gordon Brown**, fost prim-ministru al Marii Britanii (scrisori deschise către grupul G20, Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială, Băncile de dezvoltare regională și guvernele naționale, semnate de peste 200 de personalități mondiale – foști președinți, prim-miniștri și miniștri, laureați ai Premiului Nobel, înalți comisari ONU, reprezentanți ai mediului academic);
- ✓ **Shoshana Bekerman**, director al Coaliției Interparlamentare pentru Etică Globală;
- ✓ **Fadwa El Guindi**, Ph.D., antropolog, Universitatea din California – Los Angeles, Academia Mondială de Artă și Știință;
- ✓ **Emil Dinga**, profesor universitar de economie și filosofia economiei, cercetător științific I la Academia Română, conducător de doctorat și director al Seminarului de Logică și Metodologia Cunoașterii Economice „Nicholas Georgescu-Roegen”;
- ✓ **László Borbély**, consilier de stat la Cabinetul Prim-Ministrului, coordonator al Departamentului de Dezvoltare Durabilă din cadrul Secretariatului General al Guvernului României;
- ✓ **Ash Pachauri**, Senior Mentor, Mișcarea PPN (Protejați Planeta Noastră!);
- ✓ **Luciano Saso**, prorector, Universitatea Sapienza, Roma, Italia;
- ✓ **Ismail Serageldin**, co-președinte al Centrului Internațional „Nizami Ganjavi”;
- ✓ **David Harries**, președintele Grupului Pugwash, Canada;
- ✓ **Saulo José Casali Bahia**, Board of Trustees – Academia Mondială de Artă și Știință, judecător federal în Brazilia;
- ✓ **Thomas Reuter**, profesor, Asia Institute, Universitatea din Melbourne
- ✓ **Shoshana Bekerman**, director al Coaliției Interparlamentare pentru Etică Globală;
- ✓ **E.S. Amb. Raja Jhinaoui Ben Ali**, Ambasada Republicii Tunisiei la București;
- ✓ **Mark Donfried**, directorul general al Institutului de Diplomatie Culturală din Berlin;
- ✓ **Michael Marien**, director General, *Security and Sustainability Guide*; membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință;
- ✓ **Mariana Bozeșan**, antreprenor, membru al Clubului de la Roma, membru al Academiei Mondiale de Artă și Știință;
- ✓ **Andrei Marga**, ministru al Educației 1997-2000, rector al Universității Babeș-Bolyai, 1993-2004, 2008-2012;
- ✓ **Luiza Spiru**, Universitatea de Medicină și Farmacologie „Carol Davila”, București, președinte al Academiei Internaționale „Ana Aslan”;
- ✓ **Irinel Popescu**, prof.univ.dr., Institutul Clinic Fundeni, Centrul de Boli Digestive și Transplant Hepatic;

- ✓ **George Banu**, teatrolog, membru de onoare al Academiei Române;
- ✓ **Carol Stanciu**, membru de Onoare al Academiei Române, fellow of the Royal College of Physicians;
- ✓ **Anca Trifan**, profesor universitar de medicină internă și gastroenterologie la Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” Iași, fellow of Royal College of Physicians;
- ✓ **Maria Dorobanțu**, membru al Academiei Române de Științe Medicale, membru corespondent al Academiei Franceze de Medicină;
- ✓ **Nicoleta-Monica Popa-Fotea**, membru al Societății Europene de Cardiologie, ESC.

**PROIECTUL „UNIUNEA EUROPEANĂ ÎNTRE SPERANȚE ȘI
ANXIETĂȚI. EUROPA VIITORULUI: UNIUNE POLITICĂ,
ECONOMICĂ SAU SPIRITUALĂ? GÂNDIREA ROMÂNEASCĂ.
VALORI, CONCEPTE, STRATEGII”**

Coordonator: prof.dr. Emil Constantinescu

Echipa: Alice Boboc-Enache, dr. Oana-Elena Brânda, dr. Alexandru Florea, Laura Ganea, Maxim Onofrei, dr. Ioan Scutelnicu

Debut: mai 2021

Prezentare

În februarie 2021, David Sassoli, președintele Parlamentului European, anunța lansarea **Conferinței privind viitorul Europei**. Uniunea Europeană se confruntă de câțiva ani cu o serie de probleme care par să-i amenințe nu doar structura administrativă, ci chiar viitorul. Provocările viitorului Uniunii Europene sunt cauzate, în mare măsură, de faptul că proiectul economic și politic nu a fost însoțit de un model cultural la fel de robust.

Fundamentul unui model cultural care să abordeze problemele identitare naționale și europene ar putea facilita ieșirea din paradigma unui joc de sumă nulă între statele membre.

Pe fondul unui astfel de model cultural, trebuie să adoptăm și un model economic care să soluționeze problema exploatării resurselor, atât umane cât și materiale, într-un mod etic și

moral în beneficiul Uniunii ca întreg, fără ca statele membre să resimtă că le este lezată suveranitatea sau că au ceva de pierdut la nivel național. Trebuie analizată posibilitatea elaborării unui model care să stabilească echilibrul între coeziune și competitivitate între statele membre.

România poate să devină pro-activă pe scena integrării europene. Este tot mai evident că, la nivel național, trebuie să ieșim din paradigma cantonării într-un model local, regional și să generăm discuții pentru o schimbare de paradigmă la nivel european.

În acest context, în cadrul programului de cercetare științifică **„Istoria recentă și anticiparea viitorului”**, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului a lansat în mai 2021, cu ocazia **Zilei Europenei**, o **platformă online** care să găzduiască opinii despre viitorul Uniunii Europene.

Platforma ISACCL se adresează, în primul rând, mediului academic și își propune să genereze o dezbatere la nivel național care să contribuie la construirea viziunii românești asupra Uniunii Europene. Adresându-se, deopotrivă, euroentuziaștilor și euroscepticilor, obiectivul primordial al acestui proiect este să încurajeze o analiză capabilă să abordeze problemele economice, sociale, culturale, educaționale, care să faciliteze elaborarea unei strategii capabile să valorifice progresul științific și tehnologic, într-o perspectivă umanistă.

S-a pornit de la premisa că ideile susținute pe această platformă trebuie dezbătute mai întâi în mediul academic pentru a contura un model coerent, urmând ca apoi să fie dezbătute și în mediul politic pentru a-și găsi soluții de implementare. În faza de început a proiectului au fost contactați profesori universitari, academicieni, dar și ambasadori, europarlamentari și politicieni pentru a le afla opiniile și punctele de vedere. Proiectul a fost întâmpinat cu mult interes, iar participanții au fost rugați să-și dezvolte ideile în forma unor contribuții scrise.

Obiective

- ✓ Generarea unei debateri în mediul academic privind viitorul Europei, care să conducă la o dezbatere la nivel național;
- ✓ Încurajarea apariției unor analize aprofundate ale problemelor economice, sociale, culturale, educaționale cu care se confruntă UE;
- ✓ Contribuția la elaborarea unei strategii capabile să valorifice progresul științific și tehnologic, într-o perspectivă umanistă;
- ✓ Contribuția la construirea unei viziuni românești asupra viitorului Uniunii Europene.

Teme

- ✓ Moștenirea culturală a Uniunii Europene;
- ✓ ”Înverzirea” și digitalizarea Europei;

- ✓ Impactul migranților din spațiul MENA asupra moștenirii culturale a Uniunii Europene;
- ✓ Aderarea Balcanilor de Vest, de la posibilitate la certitudine;
- ✓ Noi roluri pentru Politica Europeană de Vecinătate;
- ✓ Generarea unor inițiative românești pe plan regional și european.

Întrebările firești de la care poate porni această dezbatere se evidențiază cu ușurință: *Care va fi viitorul Europei?; Care sunt instrumentele de care are nevoie Uniunea Europeană pentru a face față provocărilor viitorului?; Este actuala criză, cu adevărat, un element declanșator în evoluția Uniunii Europene?*

Contributori

- ✓ **Conf.dr. Puiu Hașotti**, ministrul Culturii 2012, membru al Consiliului Consultativ al ISACCL
- ✓ **Prof. dr. Corin Braga**, prorector al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
- ✓ **Prof. dr. Valentin Popa**, rector al Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava
- ✓ **George Bologan**, ambasadorul României în Italia
- ✓ **Radu Boroianu**, președintele Institutului Cultural Român 2015 – 2017, ministru secretar de stat în Ministerul Culturii (1991-1992, 2013-2014), membru al Consiliului Științific al ISACCL
- ✓ **Prof. dr. Dumitru Miron**, președinte al Senatului Academiei de Studii Economice din București
- ✓ **Prof. dr. Tasin Gemil**, Institutul de Turcologie, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, membru al Consiliului Consultativ al ISACCL
- ✓ **Prof. dr. Victor Neumann**, istoric și filosof al culturii, Facultatea de Litere, Istorie și Teologie a Universității de Vest din Timișoara
- ✓ **Prof. dr. Adrian Severin**, ministru de Externe 1996-1997, europarlamentar 2009-2014
- ✓ **Prof. dr. Gheorghe Schwartz**, decan al Facultății de Științe Umaniste și Sociale, Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad
- ✓ **Prof. dr. Ladislau Gyemant**, istoric, specialist în istoria modernă și contemporană a Europei

CONFERINȚA PRIVIND VIITORUL EUROPEI. PLATFORMA INSTITUTULUI LEVANT

În 2021 au fost primite următoarele contribuții scrise din partea unor personalități recunoscute în mediul academic:

- ✓ *Europa viitorului: uniune politică, economică sau spirituală?*, **Emil Constantinescu**
- ✓ *Europa și conceptul de identitate multiplă*, **Victor Neumann**
- ✓ *Occident și Orient la început de mileniu*, **Tasin Gemil**
- ✓ *Imaginarul european și patrimoniul cultural*, **Corin Braga**
- ✓ *Viitorul Uniunii Europene*, **Andrei Marga**

PROIECTUL „LEVANTUL – ISTORIA RECENTĂ. DE LA REVOLUȚIILE DIN ESTUL EUROPEI LA PRIMĂVARA ARABĂ”

Coordonatori: prof. dr. Emil Constantinescu, dr. Alexandru Florea, expert ISACCL,
Laura Ganea, șef serviciu Comunicare

Durata: 5 ani, 2020-2024

Prezentare

Revoluțiile anticomuniste din Europa de Est de la sfârșitul secolului XX ies acum din actualitate pentru a intra în istorie și mit. Prăbușirea imperiului comunist din interior, într-un timp foarte scurt, a făcut ca revoluțiile anticomuniste să pară un miracol. În 1989-1991, cu excepția tragică a României, unde libertatea a fost plătită cu prețul a 1.100 de morți, a 3.500 răniți grav și a 3.500 de persoane arestate și torturate, imperiul sovietic s-a prăbușit în fața unor mișcări pașnice. Analiza contextului politic, economic și social nu umbrește acest miracol, ci dimpotrivă îl pune și mai mult în valoare. Mulțimile care au înlăptuit revoluțiile au fost atrase la început de proiectul reformator al lui Mihail Gorbaciov, cu speranța normală și sinceră că acesta va duce la o îmbunătățire a vieții lor. Reformele inițiate la mijlocul anilor '80 în URSS prin *perestroika* (reformă) și *glasnost* (transparență) au avut un rol important în declanșarea schimbării.

Intelectualii, mai puțin interesați de *perestroika*, au fost atrași de *glasnost*. Ei au fost încântați de posibilitatea de a vorbi liber după decenii de interdicții. Grupurile de intelectuali

care au avut atunci posibilitatea să se constituie la vedere în Rusia, în republicile din URSS, în țările comuniste satelit din Europa de Est au elaborat un proiect propriu de schimbare a regimurilor comuniste. Acest proiect s-a dezvoltat pe trei paliere. Primul, un proiect de redescoperire a identităților naționale prin limbă, cultură și memorie istorică. Al doilea, un proiect de natură religioasă, renașterea spiritului religios jucând un rol covârșitor pe tot arealul fostului Imperiu sovietic. Al treilea, un proiect politico-economic, prin propunerea unor reforme radicale care să ducă rapid la o economie capitalistă și la o democrație de tip occidental. Pe măsură ce reformele economice de tip *perestroika* eșuau, s-a produs o translație a interesului mulțimilor de la proiectul Gorbaciov la proiectul intelectualilor radicali pe care aceștia au reușit să-l facă public folosind *glasnostul*.

În aceste condiții, conspirația serviciilor secrete comuniste, care prevedea o tranziție treptată, cu menținerea controlului Partidului Comunist și a unui Imperiu sovietic mai liberalizat, a eșuat. Mulțimile au optat pentru proiectul radical. Forța cu care l-au adoptat ține, însă, de etos și nu de o abordare rațională. Etosul, care a pus în mișcare mulțimi uriașe pe un spațiu uriaș, poate fi înțeles numai printr-o abordare de tip antropologic. Este adevărat, a existat o presiune militară externă asupra imperiului comunist sovietic, atras de Occident și, în special, de Statele Unite ale Americii, într-o cursă a înarmării la care nu a mai putut face față economic și tehnologic. Este adevărat că a existat o presiune politică și civică a Occidentului pe tema respectării drepturilor omului și un canal de comunicare deschis prin posturile de radio finanțate de SUA. Dar acestea au fost doar condiții, nu cauze. Nicio conspirație externă sau internă nu putea să organizeze această schimbare, dacă nu ar fi existat determinarea unor mulțimi de oameni care au crezut în idealuri și au fost dispuse să lupte și să moară pentru aceste idealuri. Aceste momente sunt rare la nivelul întregii istorii a lumii.

Într-o lume interconectată, au fost Primăverile Arabe un ecou sau un transfer a Revoluțiilor din Estul Europei? Evoluția internă a acestor state a determinat răscoala populației sau a fost o consecință a intervenției forțelor exterioare? Desigur, aceste teorii nu se exclud reciproc. Este posibil ca puteri exterioare lumii arabe să fi profitat de un moment istoric prielnic în care se încheia un *ciclu tată-fiu*, și să încurajeze și înarmeze revoluționarii. Acum, după zece ani de la izbucnirea revoluțiilor arabe, ne putem da seama că nu a fost un fenomen omogen. Nu se poate vorbi despre o singură manifestare a Primăverii Arabe în aceste țări. O analiză a fenomenului trebuie să ia în calcul specificul istoric și cultural al fiecărei țări în parte. Pe de altă parte, consecințele acestor revoluții au prezentat o serie de tendințe similare în toate aceste țări: revitalizarea curentului Islamic ca element de coagulare a societății împotriva unei elite considerate corupte, scăderea sau dispariția puterii centrale a cauzat instabilitate socială și intervenția mai activă a fostelor forțe coloniale precum și bătălii pentru influență a vechilor imperii otoman și safavid.

Proiectul propune analiza acestor fenomene privite prin perspectiva asemănărilor și deosebirilor, cât și prin cea a factorilor de influență și a modalităților de organizare și evoluție a protestelor cu potențial democratic. Evaluările științifice din cadrul proiectului vor aborda comparativ diferite cazuri din spațiul Levantului. Plecând de la cazul revoluțiilor din Estul Europei, cu precădere Revoluția română de la 1989, cu caracteristici unice în acest spațiu sud-est european (fenomenul Piața Universității, constituirea Alianței Civice, mineriadele, renașterea și transformarea „partidelor istorice”, Proclamația de la Timișoara, punctul 8 și lustrația) va fi abordate Primăvara arabă (cazurile: Tunisia, Egipt, Libia, Maroc) și anumite proteste și manifestații publice în state din Caucaz și împrejurimi, care au avut la bază fenomenul unei expresii democratice a societății civile - „Revoluția trandafirilor din Georgia” (2003), „Revoluția de catifea din Armenia” (2018), „Revoluția WhatsApp din Liban” (2019).

Obiective

- ✓ Analiza contextului politic, economic și social al revoluțiilor anticomuniste din Europa de Est de la sfârșitul secolului XX, care ies acum din actualitate pentru a intra în istorie și mit;
- ✓ Analiza proiectelor post-revoluționare de redescoperire a identităților naționale prin limbă, cultură și memorie istorică;
- ✓ Analiza proiectelor post-revoluționare de natură religioasă;
- ✓ Analiza proiectelor politico-economice post-revoluționare;
- ✓ Restabilirea adevărului.

Parteneri

- ✓ Fundația Română pentru Democrație
- ✓ Universitatea din București

Studii

- ✓ *Revoluție și reformă: cazul românesc;*
- ✓ *Revoluțiile din Estul Europei: similitudini și diferențe;*
- ✓ *Revoluțiile arabe - Traseul democratic al țărilor din regiunea MENA;*
- ✓ *Viața și jurisdicția din regiunea Orientului Mijlociu și a Africii de Nord;*
- ✓ *Revoluția trandafirilor din Georgia (2003);*
- ✓ *Revoluția de catifea din Armenia (2018);*
- ✓ *Revoluția WhatsApp din Liban (2019).*

Activități

- ✓ Documentarul – „Piața Universității, cea mai mare manifestație anticomunistă din Estul Europei după Căderea Cortinei de Fier. Școala democrației de la kilometrul zero. Programul intelectualilor”
- ✓ Workshop-ul „Semne (in)vizibile ale tranziției spre democrație”
- ✓ Studiul „Ibn Khaldun’s Muqqadima in the Contemporary World”
- ✓ „Oamenii schimbării” - Întâlnirile ISACCL cu protagoniștii tranziției spre democrație în România

DOCUMENTARUL – „PIAȚA UNIVERSITĂȚII, CEA MAI MARE MANIFESTAȚIE ANTICOMUNISTĂ DIN ESTUL EUROPEI DUPĂ CĂDEREA CORTINEI DE FIER – ȘCOALA DEMOCRAȚIEI DE LA KILOMETRUL ZERO. PROGRAMUL INTELECTUALILOR”

La 30 de ani de la retragerea Ligii Studenților de la mitingul-maraton din primăvara lui 1990, după votul din Duminica Orbului, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului a lansat un studiu de cercetare științifică a Fenomenului Piața Universității, inclus într-un program de cercetare mai vast, cu titlul *Revoluție și reformă: cazul românesc*. Cercetarea științifică propusă de ISACCL pleacă de la ideea că Fenomenul Piața Universității și Mineriada din 13-15 iunie 1990 reprezintă două curente sociale distincte, care își au originea în *Sacrificiul fondator* al luptătorilor din 16-21 decembrie 1989 și, respectiv, în *Păcatul originar* al coaliției formate de conducerea armatei, nomenclatura ceaușistă și grupul pro-sovietic, care a confiscat rezultatul revoltei populare ce a dus la căderea regimului Ceaușescu, și este răspunzătoare de crimele din 16-21 decembrie 1989 și din 22-25 decembrie 1989. Aceste două curente sociale au la bază o morală diferită. Piața Universității îi reprezintă pe cei care cred în dreptate, adevăr, solidaritate, dialog constructiv, rezolvarea pașnică a diferendelor, asumarea deschisă a opțiunilor politice și a responsabilităților ce decurg din acestea, generozitatea de a pune interesul național mai presus de interesele personale și de grup. Cel de-al doilea curent, care își are originea în mineriadă, fenomen caracteristic pentru represiune, îi reprezintă pe cei care utilizează minciuna, manipularea prin mijloacele de informare, ura, violența verbală și fizică, promovează interesele personale și de grup în dauna interesului național, urmăresc reinstaurarea fricii și controlul discreționar al instituțiilor statului prin intermediul instituțiilor de forță și al serviciilor secrete.

Documentarul *Piața Universității, cea mai mare manifestație anticomunistă din Estul Europei după căderea Cortinei de Fier – Școala democrației de la kilometrul zero*.

Programul intelectualilor reunește eseuri/articole/știri, discursuri rostite din Balconul Facultății de Geologie/elemente de program politic al intelectualilor, comunicate de presă, interviuri, texte ale cântecelor-manifest din Piața Universității, ilustrate prin 97 de fotografii care provin din arhiva Agerpres, din screenshoturi ale filmelor documentare cu acest subiect și înregistrări video ale participanților. În contextul Pandemiei COVID-19, care a făcut imposibilă organizarea acestui eveniment multimedia într-un spațiu adecvat, a fost aleasă varianta prezentării în mediul virtual, printr-un minisite în interiorul site-ului ISACCL.

WORKSHOP-UL „SEMNE (IN)VIZIBILE ALE TRANZIȚIEI SPRE DEMOCRAȚIE”

Specialiști internaționali de renume sunt invitați să contribuie, prin exprimarea unor punctele de vedere avizate, la elaborarea studiilor incluse în proiectul „Levantul – istoria recentă. De la revoluțiile din Estul Europei la Primăvara arabă”.

În cadrul acestui workshop, a cărui durată coincide cu durata prevăzută pentru derularea proiectului, prof. dr. **Ibrahim Fraihat** (Doha Institute for Graduate Studies, and Georgetown University in Qatar) a descris realitatea complexă din Orientul Mijlociu, insistând asupra Iranului și Arabiei Saudite (30 martie 2021), iar profesorul **Husein Isiksal** (Near East University, North Cyprus) a dezbătut rolul Turciei în regiunea MENA și Mediterană (23 martie 2021).

STUDIUL „IBN KHALDUN’S MUQQADIMA IN THE CONTEMPORARY WORLD”

Dr. Alexandru Florea analizează teoria istoriei și societății savantului islamic Ibn Khaldun, așa cum apare aceasta în celebra lucrare *Muqqadim* receptată până în timpurile moderne. Studiul va fi publicat în *The International Journal of Levant Studies*.

„OAMENII SCHIMBĂRII” – ÎNTÂLNIRILE INSTITUTULUI LEVANT

La capătul a trei decenii, mai precis 32 de ani de la Annus Mirabilis, așa cum a fost denumit 1989, cercetările care fac obiectul istoriei recente beneficiază de desecretizarea tuturor arhivelor, inclusiv cele ale serviciilor secrete. Pentru că studiile realizate până acum au rămas tributare orientărilor politice partizane și s-au menținut într-o mare măsură în sfera

demersului jurnalistic, este acum datorია istoricilor, politologilor, sociologilor și tuturor specialiștilor în științele umaniste să se angajeze într-o cercetare temeinică și obiectivă.

Studiul arhivelor, primul pas al oricărei cercetări riguroase, este incomplet fără mărturiile liderilor mișcărilor populare care au condus la înlocuirea regimurilor autoritare, fără mărturiile celor care au fost în prim-planul tranziției spre democrație.

Aceasta este motivația care a condus la inițiativa unor dialoguri informale cu protagoniștii istoriei recente, derulate sub titulatura *Oamenii schimbării – Întâlnirile Institutului Levant*.

Prima întâlnire din această serie s-a desfășurat la 14 decembrie 2021, pentru a marca aniversarea a 25 de ani de la instalarea în funcție a *Guvernului academic*, rezultat în urma alegerilor legislative din noiembrie 1996, care au consfințit prima alternanță democratică la putere în România post-decembristă. Alianța CDR-USD-UDMR, care a condus România în 1996-2000 și a inițiat un amplu program de reforme, a avut trei guverne din care făceau parte profesori, lectori și asistenți universitari, directori ai institutelor de cercetare. Ei sunt *Oamenii schimbării* și mărturiile lor, importante pentru istoria recentă, vor fi adunate într-un volum.

PROGRAM II

DIPLOMAȚIA CULTURALĂ ȘI CULTURA PĂCII

PROIECTUL „INIȚIATIVA LEVANT PENTRU PACE GLOBALĂ”

Coordonator: prof. dr. Emil Constantinescu

Prezentare

Lansată în anul 2011, de președintele Emil Constantinescu, care conducea atunci Academia de Diplomatie Culturală din Berlin, „Inițiativa Levant pentru pace globală” a inițiat proiectul unui nou tip de relații între state și națiuni, bazate pe înțelegerea celuilalt în locul celor bazate pe presiuni militare sau economice. Civilizațiile egipteană, iudaică, asiriană, babiloniană, feniciană, califatele arabe, imperiile roman, bizantin și otoman au creat, fiecare într-un fel propriu, un spațiu extins de schimburi, de la mărfuri la idei și dialog cultural. La rândul lor, Balcanii și zona de sud-est a Europei au fost timp îndelungat în contact cu zona Africii de Nord și Orientul Apropiat, iar oamenii din această zonă au o experiență vastă în dialogul intercultural. Zona de est a Mediteranei a fascinat Occidentul european în Renaștere, în perioada romantismului până în modernitate, și admirația pentru Levant a unor mari scriitori, artiști, muzicieni a dat naștere unor viziuni prodigioase și unor opere literare, artistice și muzicale impresionante. Legăturile culturale dintre țările din Balcani, Orientul Mijlociu și Nordul Africii au continuat și în a doua jumătate a secolului XX, chiar în perioada Războiului Rece și a regimurilor de dictatură, prin formarea unor elite intelectuale educate în universitățile din Sud-Estul Europei și prin schimburi culturale reciproce.

Coaliția Inter-Parlamentară pentru Etică Globală, asociată Organizației Națiunilor Unite, a preluat și a susținut „Inițiativa Levant pentru pace globală” considerând că ea poate servi ca punct de reper și model pentru a obține pacea în toate zonele de conflict de pe glob.

Lansată și la București în mai 2013, în cadrul Forumului „Levantul, leagănul diplomației culturale. Redescoperind Mediterana”, organizat de Fundația Română pentru Democrație, în parteneriat cu Parlamentul și Guvernul României, Institutul Cultural Român,

Universitatea din București și Black Sea – Caspian Sea International Fund, „Inițiativa Levant pentru pace globală” a fost adoptată de Parlamentul României printr-o declarație comună, semnată de președinții Senatului și Camerei Deputaților. Aceasta **a fost semnată de 38 de membri ai Adunării Parlamentare a Consiliului Europei și prezentată la ONU (2013, 2014, 2016, 2017), UNESCO (2014, 2015), în Parlamentul Israelului (2014), Senatul Italiei (2017, 2019), Senatul Franței (2018), la Vatican (2017) și World Alliance of Religions’ Peace Summit (WARP), Seul, Coreea de Sud (2014, 2018).**

„Inițiativa Levant pentru pace globală” a strâns în jurul ei lideri ai religiilor creștine, iudaice și musulmane, personalități din mediul academic, parlamentari și reprezentanți ai societății civile precum dr. **Yizthzak Dayan**, rabinul șef al Genevei, reprezentant al Conferinței Rabinilor Europeni la instituțiile Națiunilor Unite, dr. **Abdusallam Mraihh**, coordonatorul Mission-Peace, **Sheikh Ramzi**, directorul Institutului ICRA de la Universitatea Oxford, chairman-ul Consiliului Musulman din Marea Britanie, pastorul **Enoch Adeboye**, conducătorul spiritual al RCCG, cea mai mare mișcare pentecostală din lume, rabin **Benyamin Abrahamson**, directorul Comitetului pentru Cercetări Istorice în Islam și Iudaism, **Omer Salem**, Universitatea Yale, fondator al Institutului Ibn Rushd, congressman-ul **Peter King**, **Ariel Atias**, membru al Knesset-ului Israelian, rabin dr. **Elie Abadie**, Yale University, membru în Forumul pentru Israel și Etică Globală, dr. **Jeana Adebayo**, coordonator internațional al organizației Christ the Redeemer’s Friends Trust, prof. dr. **Karl P. Donfried**, professor emeritus de religie și literatură biblică la Smith College.

La 9 iulie 2021, președintele **Emil Constantinescu** și **Mark Donfried**, directorul general al Institutului de Diplomatie Culturală de la Berlin, au semnat un acord de parteneriat care prevede cooperarea celor două instituții în proiectele de diplomatie culturală, prin activități de cercetare, organizare de evenimente și schimb de experiență.

PROIECTUL „DIPLOMAȚIA CULTURALĂ ȘI PROVOCĂRILE SECOLULUI 21”

Coordonatori: dr. Cătălin-Ștefan Popa, director - Direcția Istoria Culturilor și Civilizației Levantului, dr. Alexandru Florea, expert ISACCL

Durata: 4 ani, 2019-2022

Prezentare

Diplomația culturală nu-și propune să înlăture diplomația tradițională a dialogului între părți cu interese diferite, susținute prin diferite tipuri de presiuni și amenințare cu forța, ci să o poată completa cu un element nou: dialogul bazat pe înțelegerea celuilalt și, într-un sens mai larg, o înțelegere mai bună a lumii în care trăim.

Conceptul de diplomație culturală poate genera premise favorabile pentru o cultură a păcii în răsăritul Mediteranei, dacă ținem cont că aici construcția democrației poate fi diferită de cea europeană. Primordială este construirea unei societăți civile mai dezvoltate și a unui discurs social echilibrat. După 2000, începând cu Primăvara arabă, termenul „societate civilă” (*mujtama’ madani*) este adăugat dicționarului arab local, devenind sinonim cu *mujtama’ ahli* or *amal ahli* ultimele două concepte fiind preferate mai mult în cercurile islamice. Ele diferă de la țară la țară: în Tunisia, *mujtama’ madani* a devenit parte a limbajului zilnic, iar în Siria sau Palestina a fost eclipsat de termenul *mujtama’ ahli*.

Pe fondul tragediilor actuale, provocate de conflicte sângeroase și de o migrație materializată în tranzitul a milioane de oameni din Levant către Europa, în contextul în care impactul economic european este redus în spațiul Mediteranei, diplomația culturală poate fi un mijloc de atenuare a conflictelor care par acum imposibil de rezolvat. Pentru păstrarea echilibrului demografic din regiune, pentru crearea de societăți stabile și emergente este necesară o pace durabilă. Transferul masiv de oameni va schimba nu numai demografia Mediteranei, dar în viitorul apropiat și fața întregii lumi. Ampla mișcare de oameni către Europa și explozia mobilității informației, intensificată de impactul noilor tehnologii de comunicații, au determinat creșterea conectivității la nivel uman. Percepția că acești emigranți au o cultură cu un substrat comun cu a noastră poate fi benefică pentru refacerea unor punți ce par blocate în prezent.

Obiective

- ✓ Promovarea dialogului bazat pe înțelegerea celuilalt;
- ✓ Promovarea diplomației culturale ca mijloc de atenuare a conflictelor ce par imposibil de rezolvat.

Activități

- ✓ Organizarea de manifestări cu caracter științific (mese rotunde, dezbateri, conferințe, expoziții);
- ✓ Publicarea unui volum la finalul proiectului.

DIPLOMAȚIA CULTURALĂ ÎN LEVANT. DEZBATERI CU AMBASADORII ROMÂNI

Tematica enunțată a pus bazele unei serii de dialoguri cu personalul diplomatic românesc din Levant cu abordarea unor subiecte precum: politici locale și globale de dezvoltare, identitate culturală și religioasă în Levant, tradiții locale, migrație, mutații culturale, perspective politice pentru păstrarea păcii și a moștenirii culturale în Levant.

Prima dezbateri online a avut loc la data de 24 august 2020. Invitat: **Mihai Stuparu**, ambasadorul român în Republica Arabă Egipt, care a făcut o radiografie a regiunii:

Problematica, în special, în Africa de Nord și Orientul Mijlociu este una mult mai complexă, complicată și cu implicații regionale și internaționale (...) Partea culturală reprezintă o componentă foarte importantă în cadrul relațiilor bilaterale de ansamblu. Din experiența pe care o am, din ceea ce am remarcat în statele în cadrul cărora am avut misiuni, cultura este factorul care apropie cel mai mult popoarele, în primul rând prin afinitățile și punctele comune, pe de altă parte datorită faptului că acestea nu sunt concurențiale, ci complementare, astfel încât ele ajută la trezirea interesului pentru cunoașterea celuilalt. (...) Relațiile culturale cu Egiptul au continuat să se dezvolte. A fost, totuși, o perioadă de stagnare în 2011, datorită situației interne, însă lucrurile au revenit și pot spune cu satisfacție că sunt pe un trend ascendent exceptând perioada actuală, când contextul internațional pandemic limitează numeroase posibilități de acces și de contact, care încearcă a fi suplinite inclusiv în formele pe care le folosim cu domniile voastre ca să ne vedem și să ne auzim, ceea ce poate constitui un substitut la o relație culturală directă.

A doua dezbateri online a avut loc la data de 12 aprilie 2021. Invitat: **Cătălin Țirlea**, consulul român în cadrul Oficiului de Reprezentare al României la Ramallah – Palestina, care a prezentat relațiile culturale dintre România și țările arabe, în special cu poporul palestinian:

România are, din fericire, o imagine extraordinară în Palestina. Această imagine este datorată unor purtători de mesaj identitar românesc care nu sunt români. Ei sunt studenții palestinieni care au studiat în România începând din anii 70 până în prezent. Mulți dintre ei, căsătoriți cu românce, au familii mixte. Acești oameni și aceste familii sunt purtători de mesaj identitar românesc care ajută România să rămână o imagine vie în rândul palestinienilor.

(...) Chiar înainte de începutul pandemiei, în martie 2020, am reușit o relaționare foarte bună cu muzeul Mahmoud Darwish din Ramallah. Acest muzeu este muzeul literaturii palestinienilor. Ei au o sală principală în care există standuri electronice și nu numai, care conțin traduceri din opera lui Mahmoud Darwish, poetul național palestinian, în diverse limbi ale pământului. În limba română nu exista. Am descoperit o traducere în limba română și, având o relație foarte bună cu Ministerul Culturii și cu conducerea muzeului, am reușit să îi conving să deschidă un asemenea panel în limba română. El există în prezent dar, din păcate, este închis pentru public de un an și ceva. Nu poate fi văzut de oameni și nici noi nu avem posibilitatea de a ne alătura acestui proiect și să organizăm, în jurul lui, alte manifestări care să promoveze limba română.

PROIECTUL „DIPLOMAȚIA CULTURALĂ – ABORDĂRI ISTORICE, ACTUALE ȘI PERSPECTIVE”

Coordonator: dr. Cătălin-Ștefan Popa, director - Direcția Istoria Culturilor și Civilizației Levantului

Durata: 5 ani, 2021-2025

Prezentare

Prelegerile interdisciplinare, organizate pe platforma Zoom, se adresează publicului larg și se vor desfășura pe întreaga perioadă de derulare a proiectului.

Sursele primare abordate de lectori acoperă domeniile istorie, științe politice, literatură, filosofie, studii religioase și istoria artelor și dezbate texte științifice, o atenție deosebită fiind acordată scrisorilor cu valoare istorică ce conțin concepte de mediere și pace.

Propunerile tematice accentuează dezbaterile unor concepte precum diplomația culturală și Biblia, pacea din perspectivă filosofică, abordări orientale ale începuturilor și evoluției diplomației culturale, tradiții de evitare a conflictelor din literatura monahală din zone precum Balcani, Bizanț și Orientul Mijlociu, respectiv medierea în dispute interconfesionale și inter-religioase (din perspectivă iudaică, creștină și musulmană), dar și prezentarea unor biografii și relatările unor acțiuni diplomatice semnificative.

Obiective

- ✓ Organizarea de module de comunicări pe tematici interdisciplinare cu participarea profesorilor din România și din străinătate;
- ✓ Promovarea dialogului bazat pe înțelegerea celuilalt;
- ✓ Promovarea diplomației culturale ca mijloc de atenuare a conflictelor ce par imposibil de rezolvat;
- ✓ Organizarea de workshop-uri în universități și școli pentru promovarea ideii de pace.

Activități

- ✓ Seria de conferințe *Rolul diplomației culturale în corespondența scrisă. Virtutea păcii în scrisorile oficiale și informale din Levant din Antichitate până în prezent*;
- ✓ Seria de conferințe *Diplomație și istorie în relațiile bilaterale*.

ROLUL DIPLOMAȚIEI CULTURALE ÎN CORESPONDENȚA SCRISĂ. VIRTUTEA PĂCII ÎN SCRISORILE OFICIALE ȘI INFORMALE DIN LEVANT DIN ANTICHITATE PÂNĂ ÎN PREZENT

Din seria cu această titulatură, inițiată în ianuarie 2021, s-au desfășurat până acum conferințele:

- ✓ *Epistolografia administrativă a imperiilor antice. Scurtă introducere*, susținută de Renata Tatomir, Universitatea Hyperion din București (15 ianuarie 2021);
- ✓ *Scrisorile din celebra arhivă diplomatică descoperită în Egipt, la Tell el-Amarna*, susținută de Renata Tatomir, Universitatea Hyperion din București (19 februarie 2021);
- ✓ *Correspondența personală din Egiptul antic: sursă de cunoaștere a omului și a societății*, susținută de Renata Tatomir, Universitatea Hyperion din București (19 martie 2021);
- ✓ *Basil of Caesarea and the Diplomatic Role of His Letters*, susținută de Andra Jugănar, Universitatea „Aristotel” din Salonic (31 martie);
- ✓ *Charlemagne's Asian Elephant: India in Carolingian-Abbasid Relations*, susținută de G. Ottwill-Soulsby, University of Cambridge (7 aprilie 2021);
- ✓ *Conceptul egiptean de pace (hetep): generalități și particularizări în tratatele diplomatice internaționale dintre egipteni și hitiți; surse, terminologie, discurs*,

- comportament politic, propagandă și politică externă*, susținută de Renata Tatomir, Universitatea Hyperion din București (23 aprilie 2021);
- ✓ *Despre politețea egipteană antică. Studii de caz desprinse din scrisorile rameside târzii*, susținută de Renata Tatomir, Universitatea Hyperion din București (21 mai 2021);
  - ✓ *„Epistolografie demotică: scrisori demotice provenind din necropola animalelor sacre de la Saqqara nord”* susținută de Renata Tatomir, Universitatea Hyperion din București (25 iunie 2021).

DIPLOMAȚIE ȘI ISTORIE ÎN RELAȚIILE BILATERALE

În cadrul acestei secțiuni, ca urmare a parteneriatului cu Institutul Cultural Român „Dimitrie Cantemir” din Istanbul, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului a realizat două comunicări dedicate temei diplomație și istorie în relațiile bilaterale româno-turce:

- ✓ *Vizita Ministrului Afacerilor Străine, Nicolae Titulescu, la Ankara (1933) - Luiza Popa*, director general ISACCL;
- ✓ *În vremuri dificile: Grigore C. Moisil, Ambasador la Ankara (1946-1948) - conf. univ. dr. Florica Mihuț* (23 decembrie 2020).

PROGRAM III

REDESCOPERIREA IZVOARELOR LEVANTINE – O ȘANSĂ PENTRU CIVILIZAȚIA OCCIDENTALĂ A SECOLULUI 21

PROIECTUL „LEVANTUL, LEAGĂNUL RELIGIILOR ABRAHAMICE”

**Coordonator: dr. Cătălin-Ștefan Popa, director - Direcția Istoria culturii și civilizației,
ISACCL**

Durata: 5 ani, 2018-2022

Prezentare

Proiectul „Levantul, leagănul religiilor abrahamice” se încadrează în obiectivele științifice enunțate de legea de înființare a Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului (Legea nr 117/2017): „*promovarea dialogului dintre popoarele din spațiul istoric al Levantului în vederea creării unei culturi a păcii prin dialog între mediul academic, liderii religioși și tânăra generație*”. Își propune, așadar, să dezvolte o platformă de cooperare între liderii religioși, pe de o parte, și mediul academic și societatea civilă, pe de altă parte, prin organizarea de activități de cercetare, manifestări cu caracter științific și cultural, publicarea unor studii și albume de specialitate.

Obiective

- ✓ Expunerea doctrinelor celor trei religii monoteiste (iudaism, creștinism și islam) a căror geneză este legată de spațiul Levantului, printr-o serie de prelegeri susținute la sediul ISACCL de către profesori, cercetători internaționali, specialiști în domeniul istoriei religiilor și al dialogului cultural și religios;

- ✓ Promovarea dialogului religios, a culturii păcii și a înțelegerii celuilalt;
- ✓ Stimularea dezbaterilor constructive între religii și confesiuni pe tema asemănarilor doctrinare și a profilelor unor personalități relevante din istoria culturilor religioase dezvoltate în arealul Levantului;
- ✓ Publicarea prelegerilor și promovarea rezultatelor științifice la nivel internațional.

Cele trei religii abrahamice (iudaică, creștină, islamică) au avut o influență considerabilă asupra acestui areal, dând naștere unei multitudini de doctrine religioase și curente filosofice transferate până în societățile moderne. Proiectul își propune evidențierea diversității culturale a Levantului și a complexității transferului permanent al curentelor filosofice și religioase din acest spațiu, care s-au format sub influență creștină și care au contribuit mai târziu, în mod decisiv, la îmbogățirea culturii universale, pe baza unei analize istorice și intertextuale a aspectelor dominante de lingvistică, filosofie, doctrină politică și discurs religios.

Studii

Fiecare etapă se va concretiza printr-un studiu cu o tematică specifică domeniului de cercetare. Studiile vor fi publicate sub formă de articole în revista științifică a ISACCL sau incluse în monografiile editate de ISACCL, iar la final va fi publicată o carte.

Activități

- ✓ Cercetare în biblioteci din țară și străinătate;
- ✓ Participare la conferințe și alte manifestări științifice în vederea documentării și organizarea de comunicări științifice;
- ✓ Redactarea studiilor, editarea și publicarea acestora.

CRONOLOGIA CONFERINTELOR DESFĂȘURATE ÎN CADRUL PROIECTULUI „LEVANTUL, LEAGĂNUL RELIGIILOR ABRAHAMICE”

- ✓ *Art and Iconography in Maronite and Syriac Churches* - Abdo Badwi, Holy Spirit University of Kaslik, Liban (10 mai 2019);
- ✓ *Syriac Christianity and its Ancient Liturgical Tradition. A Survey into the History and Interpretation of St. James's Anaphora* - Baby Varghese, Mahatma Gandhi University, Kottayam, India (5 iulie 2019);

- ✓ *The figure of Abraham in the interreligious dialogue - from the local perspective of the Holy Land* - Piotr Zelazko, Studium Theologicum Salesianum, Jerusalem, Israel (22 noiembrie 2019);
- ✓ *The principles of dialogue according to Medieval Christian Arab Texts on Islam* - Bishara Ebeid, Ca Foscari University of Venice (conferință online, 16 iunie 2020);
- ✓ *Introduction to Coptic language and literature in a Digital Age*, - So Miyagawa, Departamentul de Lingvistică (Universitatea din Kyoto), respectiv Institutul de Studii Orientale și Occidentale (Universitatea Kansai, Suita, Osaka) Japonia (conferință online, 30 septembrie 2020);
- ✓ *Samaritans and Jews in Late Antique Palestine: Rabbinic Perspectives* - Steven Fine, Yeshiva University din New York (conferință online, 11 februarie 2021);
- ✓ *What Might Doublets in the Qur'an Tell Us about the Origins of the Text?* - Gabriel Said Reynolds, Universitatea Notre Dame, Indiana, SUA (conferință online, 24 februarie 2021);
- ✓ *Jews, Urbanization and Demographic Shifts in the Medieval Islamic World* - Phillip I. Lieberman, Vanderbilt University, Nashville, Tennessee (conferință online, 4 martie 2021);
- ✓ *Levantine Cinema: Ethics and Aesthetics of Coexistence in Early Egyptian Films* - Deborah Starr, Cornell University, USA (conferință online, 21 aprilie);
- ✓ *The Levant in the Zionist imagination and practice: Tel Aviv's Levant Fairs in the 1930s* – Joachim Schlör și Julia Wölfel (conferință online, 31 mai 2021);
- ✓ *Conversion to Islam in seventh century* - Keren Abbou Hershkovits, Open University of Israel (conferință online, 8 iunie 2021);
- ✓ *Monasteries of the Mashriq: Liminal places of revelry and debate?* – Clare Wilde, University of Auckland (conferință online, 18 iunie 2021).
- ✓ *Saint Bridget and other guests of Muslim hosts. Reports of 14th c. Holy Land Pilgrims* - Matthias Binder, Marburg University (conferință online, 30 septembrie 2021);
- ✓ *Word Which Becomes an Image in the Tradition of Syriac Christians* – Mateusz Rafal Potoczny, University of Opole (conferință online, 17 decembrie 2021).

Seria de conferințe din cadrul proiectului va continua pe parcursul anului 2022 cu prelegeri susținute de experți reprezentativi la nivel mondial, care vor oferi soluții pentru cultura păcii prin dialogul religios și pentru reducerea conflictelor dintre grupele religioase din spațiul Levantului.

ȘCOLI DE GÂNDIRE ÎN RELIGIILE ABRAHAMICE DIN LEVANT ȘI ORIENTUL MIJLOCIU. CUNOAȘTEREA PEDAGOGICĂ ȘI VOCAȚIA DIDACTICĂ DIN EVUL MEDIU PÂNĂ ÎN EPOCA POSTCOLONIALĂ

În cadrul proiectului „Levantul, leagănul religiilor abrahamice” a fost lansat, la 16 decembrie 2021, un apel internațional pentru contribuții științifice în vederea publicării unui volum colectiv în limba engleză editat de dr. **Cătălin-Ștefan Popa**, care își propune reevaluarea unei teme istorice de mare importanță pentru lumea în care trăim: „Școli de gândire în religiile abrahamice din Levant și Orientul Mijlociu. Cunoașterea pedagogică și vocația didactică din Evul Mediu până în Epoca Postcolonială” (*Schools of Thought in Abrahamic Religions of the Levant and Middle East. Pedagogical Knowledge and Teaching Vocation from Medieval to Post-Colonial Times*).

Cercetători și istorici internaționali vor avea astfel posibilitatea să elaboreze studii despre diverși gânditori și mari pedagogi care au întemeiat școli de gândire din zona Levantului și care au sprijinit transferul cunoștințelor pedagogice și al vocației didactice din Evul Mediu către perioadele ulterioare, până în epoca postcolonială, cu un accent deosebit pe procesul de tranziție către modernitate în școlile creștine, evreiești și musulmane. Scopul volumului este de a readuce în atenția publicului larg principiile care au guvernat cadrul dezvoltării pedagogiei și a didacticii din perspectiva moștenirii religioase cu accent deosebit pe imaginile și modelele din trecut valabile în orice generație.

PROIECTUL „ISTORIA CULTURALĂ A BALCANILOR”

Coordonatori: prof. dr. Emil Constantinescu, prof. univ. dr. Antoaneta Olteanu, Mihai-Bogdan Marian, experți ISACCL

Durata: 5 ani, 2020-2024

Prezentare

Balcanii au reprezentat o zonă de circulație a culturii levantine către Occident, un spațiu extins de schimburi, de la mărfuri la idei, și de dialog cultural. Pe de altă parte, Balcanii și zona de sud-est a Europei au fost aproape permanent în contact cu zona Africii de Nord și a Orientului Apropiat, iar oamenii din această zonă au crescut sub experiența diversității și a necesității dialogului intercultural. Balcanii și-au preluat modelele civilizaționale, la fel ca toată Europa, din Levant, prin scriitori, artiști, muzicieni ce au avut preocupări culturale impresionante pe fundamentul înaintașilor lor din spațiul culturii mediteraneene.

Legăturile culturale ale statelor din Balcani, Orientul Mijlociu și nordul Africii au continuat și în a doua jumătate a secolului XX, chiar în perioada Războiului Rece și a regimurilor de dictatură, prin formarea unor elite intelectuale educate în universitățile din sud-estul Europei și prin schimburi culturale reciproce. Reluarea și aprofundarea acestor legături este o bună ocazie ca diversitatea tradițiilor noastre să se opună tendințelor de uniformizare ale globalizării, copleșite de presiunea profitului, propunând un mod de viață mai apropiat de aspirațiile ființei umane.

Peninsula Balcanică a fost introdusă prima dată ca o unitate cartografică distinctă în geografia fizică de geograful german August Zewers în 1808. Deși definită prin caracteristicile sale geologice și geografice ca un spațiu străbătut de munții Balcani, delimitat la nord de munții Carpați și la vest, sud și est de mările subdivizionare ale Mediteranei, conturarea acestei zone a avut un substrat geopolitic care separa limita între Imperiul Otoman și Imperiul Austro-Ungar. În contextul rearanjărilor de forțe după Tratatul de Pace de la Berlin și al următoarelor conflicte regionale, geograful german Theobald Fisker folosește, în 1893, Peninsula Balcanică pentru a desena pe harta politică a Europei spațiul care fusese sub dominația Imperiului Otoman și care păstra consecințele acestei istorii, care va continua cu războaiele balcanice și mutațiile politice de după Primul și Al Doilea Război Mondial. La începutul anilor '90, în universități și institute de cercetări din țările balcanice, erau afișate la vedere hărți ale Țării Mari: Grecia Mare, Turcia Mare, Bulgaria Mare, Serbia Mare, Albania Mare, Croația Mare, Ungaria Mare, România Mare. Statele și-au diminuat suprafața în timp,

dar au rămas pe loc comunități etnice minoritare care au încercat să-și păstreze moștenirea istorică și identitatea culturală într-o altă geografie politică.

Istoria Balcanilor este încă văzută ca o istorie a războaielor de cucerire, iar eroii naționali sunt cei care au luptat în aceste războaie. Ar fi mai ușor să depășim evenimentele tragice care au lăsat urme adânci în memoria națiunilor dacă, fără a eluda evenimentele care încă ne despart, am analiza mai profund ceea ce au în comun popoarele din această regiune. Timp de secole și milenii, deși au trăit în diferite imperii, care au impus diferite credințe religioase, ideologii, sisteme legislative și reglementări sociale, ele împărtășesc o moștenire materială și imaterială comună, obiceiuri comune și un anume fel de a privi și trăi viața.

Având în vedere persistența multor clișee de definiție în literatura de specialitate din Occident, este necesar ca balcanicii înșiși să se pronunțe asupra istoriei lor, promovându-și propria identitate culturală într-o perspectivă emică, prin care antropologia culturală definește o viziune venită din interior, care determină comportamentul social în zona analizată. Efectele unor mari proiecte academice asumate atât din perspectivă emică, cât și etică pot contribui la evitarea fragmentarismului și la practicarea incluziunii și a înțelegerii umane.

În actualul context al globalizării, dar și al îndepărtării culturii și civilizației occidentale de fundamentele ei istorice, un astfel de proiect nu este opus culturii vest-europene, ci dimpotrivă este un demers pentru revenirea la rădăcinile estice ale acesteia, pentru apărarea valorilor în jurul cărora a fost creată. Proiectul ISACCL s-a născut din această abordare drept care propunem două direcții principale de studiu: abordarea modului în care căile de circulație militare și comerciale au influențat transferul de cultură și civilizație și studiul culturii scrise și orale.

Studii

Proiectul urmărește să studieze preistoria, din **Paleolitic** și **Neolitic**, de-a lungul epocilor Pietrei, Cuprului, Bronzului, Fierului, să continue în **Antichitate** și **Evul Mediu** până în **perioada modernă**, urmărind cum **cultura și civilizațiile din Balcani** au marcat conștiința umanității. Evaluarea critică a surselor disponibile în prezent arată o lipsă de corelare a studiilor locale sau regionale din spațiul balcanic și în raport cu cele din spațiul Europei Occidentale sau din Extremul Orient.

Obiective

- ✓ Realizarea unei bibliografii exhaustive a studiilor privind culturile și civilizațiile din Balcani, pe care ISACCL se angajează să le publice în mai multe volume începând din anul 2022;

- ✓ Identificarea, în mediul universitar și academic din Balcani, a unităților de cercetare științifică interesate într-un astfel de proiect și recompunerea, într-o manieră plurală, a profilului cultural al regiunii, prin eforturi conjugate transfrontaliere ;
- ✓ Publicarea unei serii de volume care să reunească contribuții din regiune, destinate cu precădere mediului academic, dar și celui din zona diplomației sau al gestionării fenomenelor culturale;
- ✓ Organizarea de expoziții tematice.

CRONOLOGIA ACTIVITĂȚILOR DESFĂȘURATE ÎN CADRUL PROIECTULUI ISTORIA CULTURALĂ A BALCANILOR

- ✓ Organizarea unui stagiu de practică universitară pentru studenții din cadrul programelor de licență în Istoria Artei și Istorie, precum și pentru masteranzi în Istoria Mediteranei răsăritene (parteneriat educațional cu Facultatea de Istorie a Universității din București (13-24 iulie 2020);
- ✓ Organizarea unui panel în cadrul *Colocviilor Societății Prahovene de Antropologie, ediția a IV-a* (Cheia, 28-29 iulie 2020), în care au prezentat comunicări științifice Luiza Popa, director general, și conf. univ. dr. Florica Mișuț, expert ISACCL;
- ✓ Vizite de lucru în Bulgaria și Grecia și dezbateri cu potențialii parteneri din mediul academic privind eforturile transfrontaliere conjugate între instituțiile universitare și academice, pentru recompunerea într-o manieră plurală a profilului cultural al Balcanilor și inter-conectivitatea sa cu spațiul estic al Mediteranei: **Research Centre and Museum-Plovdiv; Institutul de Studii Balcanice al Academiei de Științe și Universitatea “Kliment Ohridski” - Sofia; Institutul de Studii Patristice, Institutul de Studii Balcanice, Universitatea „Aristotel” – Salonic (septembrie 2021);**
- ✓ Co-organizarea colocviului internațional *Globalizarea ideilor revoluționare inspirate de Napoleon: Anii 1820 din Balcani până în Cordillera*”, în colaborare cu **Institutul Național de Limbi și Civilizații Orientale (INALCO)** din Paris și **Universitatea din București**
- ✓ Stagiu de documentare în arhive și realizare de interviuri în cadrul unei acțiuni de cercetare istoriografică privind arheologii români cu cercetări în domeniul civilizației greco-romane - Nubar Hamparțumian, Dumitru Vâlceanu, Petre Alexandrescu – realizat de Liviu Mihail Iancu, expert ISACCL

COMUNICĂRI, STUDII ȘI VOLUME

La colocviul internațional *Globalizarea ideilor revoluționare inspirate de Napoleon: Anii 1820 din Balcani până în Cordillera*”, organizat în colaborare cu **Institutul Național de Limbi și Civilizații Orientale (INALCO)** din Paris și **Universitatea din București, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului** a participat cu două comunicări științifice:

- ✓ *Renașterea națională în Principatele Române. Influențele franceze (1821-1866)* – drd. **Luiza Popa**, director-general ISACCL
- ✓ *Sensibilități culturale, decizii politice la începutul secolului al XIX-lea* – dr. **Ana Maria Răducan**, expert ISACCL (în colaborare cu conf. univ. dr. **Florica Mihuț**, Universitatea din București).

În revista *Dacia* (n.s., LXV, 202), fondată în 1924 de către arheologul și istoricul Vasile Pârvan și dedicată studiilor de arheologie și de istorie veche cu referire la spațiul carpatodunărean și zonele învecinate, publicate în limbile engleză, franceză, germană și italiană, va apărea studiul:

- ✓ *An Apis bull bronze statuette with East Greek inscription from the British Museum: a new Ionian mercenary from Egypt?*” – **Liviu Mihail Iancu**, expert ISACCL.

În volumul *Natur-Culturalia II*, editat de Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului în 2021, a fost publicat studiul:

- ✓ *Din preistoria Peninsulei Balcanice: existența unei scrieri primordiale autohtone, mai mult decât o ipoteză* – **Mihai-Bogdan Marian**, expert ISACCL.

În publicația ISACCL, *The International Journal of Levant Studies*, ajunsă la cel de-al treilea număr, care este în curs de publicare, va apărea studiul:

- ✓ *Despre traci și tracologie. O scurtă introducere* – **Mihai-Bogdan Marian**, expert ISACCL.

În anul 2021, prof. univ. dr. Antoaneta Olteanu, printre ale cărei domenii de referință se numără și etnologia, a continuat seria studiilor dedicate mitologiei populare, prin apariția, la Editura „Cetatea de Scaun” din Târgoviște a celor trei volume cu titlul:

- ✓ *Mitologie română* - **Antoaneta Olteanu**, cercetător ISACCL.

PROIECTUL „CIVILIZAȚIA DUNĂRII DE JOS DIN PREISTORIE ÎN MODERNITATE”

Coordonatori: prof. dr. Emil Constantinescu, dr. Daniela Mihai, consilier ISACCL
Durata: 5 ani, 2020-2024

Prezentare

Proiectul urmărește definirea rolului Dunării ca element conector al spațiilor geografice pe care le străbate în bazinul său inferior, ca scenă a istoriei regionale, simbol și, deopotrivă, subiect al tradițiilor și obiceiurilor locuitorilor de pe ambele maluri. Proiectul va contribui la dezvoltarea coeziunii culturale și identitare prin implicarea mediului academic și de cercetare din statele riverane. Documentarea proiectului poate fi utilă pentru elaborarea de politici culturale și educaționale comune, menite să edifice o mai bună colaborare în cadrul unor programe sustenabile de dezvoltare socio-economică și în susținerea unor activități de conectare și responsabilizare a factorilor sociali și culturali antrenați în valorizarea patrimoniului regional în cadrul diplomației culturale.

Proiectula debutat la 9 iunie 2020, prin conferința *Dunărea și spațiul circumdanubian la autorii greco-latini târzi*, susținută de prof. univ. dr. **Nelu Zugravu** (Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași, președintele Centrului de Studii Clasice și Creștine) și a continuat în 2021 prin activități legate de realizarea unui demo – harta interactivă a siturilor istorice de pe culoarul inferior al Dunării - punctele Drobeta Turnu Severin (și împrejurimi, documentare avansată pe partea de preistorie) și Sulina (epoca bizantină, medievală și modernă).

Obiective

- ✓ Crearea unei baze digitale cartografice și istorice în care să fie reprezentate stratigrafic principalele mărturii ale peisajului arheologic specific culoarului Dunării Inferioare, pentru o mai clară evidențiere a dinamicii elementelor de patrimoniu cultural regional;
- ✓ Dezvoltarea coeziunii culturale și identitare prin implicarea mediului academic și de cercetare din statele riverane;

- ✓ Susținerea unor activități de conectare și responsabilizare a factorilor sociali și culturali antrenați în valorizarea patrimoniului regional în cadrul diplomației culturale.

Activități

- ✓ Definitivarea conceptului și a etapelor de dezvoltare și de implementare a proiectului;
- ✓ Organizarea de prelegeri, dezbateri, grupuri de lucru;
- ✓ Vizite de documentare și organizarea unor grupuri de lucru tematice cu parteneri din România și din străinătate.

PROIECTUL „LEVANTUL ÎN CARTOGRAFIE”

Coordonator: dr. Daniel Iosif

Prezentare

În mai 2013, președintele Emil Constantinescu organiza la Palatul Parlamentului din București conferința internațională *Levantul, leagănul diplomației culturale. Redescoperind Mediterana*, în prezența unor figuri marcante ale lumii cultural-științifice, precum și a multor lideri politici din Europa. Concluzia acestei reuniuni a fost aceea că, în secolul XXI, Marea Mediterană și Levantul necesită o abordare mult mai atentă și o privire interdisciplinară. Succesul internațional al *Inițiativei Levant* a determinat, patru ani mai târziu, înființarea ISACCL.

Levantul este matricea civilizațiilor actuale. Din dorința de a oferi o perspectivă dinamică, atractivă și interactivă, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului lansează o serie de Geo-infografii ale spațiului levantin. Perspectiva pe care o propunem se axează pe analiza cartografică a unor fenomene din spațiul geografic amintit. Hărțile reprezintă o expunere vizuală a dinamicii unui spațiu de o densitate uluitoare a evenimentelor și a simbolurilor. Materialul cartografic este însoțit de texte cu rol clarificator. Spațiul levantin, de azi sau de ieri, prezintă numeroase probleme, iar răspunsurile la acestea pot contribui la o mai bună înțelegere a fenomenelor istorice și demografice prin care lumea funcționează. Geo-infografiile nu oferă o înțelegere completă a acestor fenomene, dar

deschid, punctual, câte o fereastră spre un eveniment semnificativ. Geografia și abordarea spațială sunt vitale în orice analiză a Levantului.

GEO-INFOGRAFII

Siria. Fluxurile de migranți care au părăsit Siria din 2016 până în prezent – materialul cartografic prezintă traseele și destinațiile celor 6 milioane de refugiați sirieni care au părăsit țara, precum și principalele tabere în care sunt adăpostiți.

Egipt-Etiopia. Războiul apei pe Nil – în 2011 Etiopia a început construcția Barajului Renașterii pe Nilul Albastru. Un proiect faraonic care a costat nu mai puțin de 4,2 miliarde de euro și care înglobează 16 turbine hidraulice cu o putere totală de 6.000 de megawati. Egiptul se opune funcționării acestei construcții. Motivul: o scădere a debitului Nilului în aval. Tensiunile în regiune au crescut, astfel încât Cairo apelează din ce în ce mai mult la amenințări.

Liban. Diversitate religioasă și culturală în Levant – geoinfografia cuprinde trei hărți destinate Libanului. Pe 1 septembrie 2020 Libanul a sărbătorit un secol de istorie modernă. În Liban trăiesc astăzi 6,5 milioane de persoane. Țară cu un potențial economic remarcabil, la ora actuală, economia este asigurată în proporție de 75% de către servicii și comerț, 20% de industrie și 5% de agricultură.

Armenia-Azerbadjan. Imposibilul status quo : Nagorno-Karabah - în linii mari, regiunea se suprapune peste oblastul Artsakh (variante armeană a lui Nagorno) recunoscută de URSS în 1923. Majoritar locuită de armeni (circa 95 %), provincia Nagorno se bucură de atunci de condiții de semi-autonomie. Dar, la sfârșitul lunii septembrie 2020, capitala Stepanakert este bombardată de forțele azere și Nagorno-Karabah declară situație de război.

Grecia-Turcia. Condamnați să coexiste: realuarea ostilităților greco-turcești în estul Mării Mediterane - două țări care au avut dintotdeauna divergențe, dar care s-au înțeles și bine. În ultimul deceniu, relațiile greco-turcești au evoluat promițător, însă descoperirea, în august 2020, a unui depozit de gaze naturale în Marea Egee și trimiterea navei turcești Uruç Reis au ridicat semne de întrebare pentru Grecia, care a anunțat Comisia Europeană. Aceste sondări efectuate de Turcia (alături de cele în Marea Neagră) se înscriu în campania guvernamentală ce vizează reducerea dependenței energetice a țării.

COLECȚIA DE HĂRȚI A ISACCL

Pornind de la premisa enunțată în prezentarea proiectului, aceea că hărțile reprezintă o expunere vizuală a dinamicii unui spațiu de o densitate uluitoare a evenimentelor și a simbolurilor, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului își realizează propriile hărți-suport pentru domeniile sale de studiu și publicațiile sale.

Astfel, pe parcursul anului 2021, dr. **Daniel Iosif** a realizat o serie de hărți ale Dobrogei, inclusiv cu repartizarea geamiilor și a localităților cu importantă comunitate turco-tătară, hărți ale Țării Românești, Imperiului Otoman și Imperiului Habsburgic în secolele XVII-XVIII, harta administrativă a Georgiei, utile în proiectele „Dobrogea, martor al civilizațiilor milenare ale Levantului” și „Istoria culturală a Balcanilor”, dar și pentru apariția volumelor *Relatiile româno-turce în perioada modernă și Istoria Georgiei*.

Hărțile sunt realizate în QGIS, sau scanate și procesate/completate în Corel Draw.

CONFERINȚA HĂRȚI INEDITE ÎN SPAȚIUL NORD-DOBROGEAN

La 27 iulie 2021, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului a organizat videoconferința „Hărți inedite în spațiul nord-dobrogean”, în care dr. Bogdan Olariu, profesor asociat la Facultatea de Geografie - Universitatea din București, a prezentat hărți mai puțin cunoscute ale zonei Dobrogei de nord, care cuprinde numeroase obiective de interes natural și cultural, atât pentru cercetători, cât și pentru exploratori. Hărțile, cu precădere cele istorice - topografice, adesea militare, pot oferi numeroase informații inedite din literatură sau de pe hărțile actuale.

Fie că este vorba despre forme de relief, așezări sau toponime, cercetătorii pot corela astfel informațiile sub diferite aspecte geografice sau istorice pe o perioadă de 150 de ani, fie la scară medie, fie la scară mare. Așadar, în urma corelațiilor se pot stabili evoluții ale spațiului geografic, atât de importante în înțelegerea dinamicii teritoriilor românești, dar și a locuitorilor acestuia din ultimele secole.

EXPOZIȚIA „ARTEFACTE DIN BALCANI, CAUCAZ, ORIENTUL MIJLOCIU ȘI NORDUL AFRICII ÎN COLECȚIILE INSTITUTULUI LEVANT”

Coordonatori: Laura Ganea, Serviciul Comunicare, Redacție, Bibliotecă. Raluca Velicu, expert muzeograf

Unul dintre proiectele permanente ale Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului constă în organizarea unor colecții muzeale, în spațiul *Thesaurus*, special amenajat în acest scop la sediul institutului, care să conțină mărturiile ale culturilor și civilizației spațiului levantin. Studiul acestor civilizații oferă o imagine de ansamblu a istoriei acestei părți a lumii.

În perioada mai 2020 – februarie 2021, *Thesaurus* găzduia expoziția *Tradiție și identitate. Comunitatea musulmană din Dobrogea*, iar în luna martie 2021 a fost organizată expoziția *Artefacte din Balcani, Caucaz, Orientul Mijlociu și Nordul Africii în colecțiile Institutului Levant*. Pandemia de COVID-19 a împiedicat vizitarea ei, dar un film de prezentare, realizat de Ionuț Scutelnicu, poate fi vizionat pe site-ul Institutului.

Ceramica, argintul, cristalul și porțelanul sunt materialele din care au fost confecționate artefactele ce acoperă această arie vastă, donate Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului de președintele Emil Constantinescu: **Balcani** (Slovia, Croația, Albania, Bulgaria, Grecia, Turcia), **Caucaz** (Armenia, Georgia, Azerbaidjan, Kazakhstan), **Orientul Mijlociu** (Siria, Israel), precum și state din **Nordul Africii** (Maroc și Egipt).

Artefactele reunite în expoziție sunt dintre cele mai diverse și recompun o istorie milenară.

Din **Slovia**: o copie a calului gravat pe vasul descoperit la Vače și o replică în miniatură a creației sculptorului Jože Plečnik.

Din **Croația**: o frumoasă cupă din cristal și elemente din aur, realizată de artista Ljubica Kočica, și statueta *Mama Croația*, simbol al acestei țări, lucrată de **Ivan Mestrovic** după chipul mamei sale.

Din **Albania**: obiecte din argint filigranat, o frumoasă farfurie și două casete de bijuterii.

Din **Bulgaria**: într-un medalion înrămat, Hercule și Augia, preoteasă a templului zeiței Atena, se țin de mână, prevăzând viitorul lui Telefos, copilul lor, născut în secret și alungat apoi de părinții Augiei. Originalul este un platou din argint, poleit cu aur, ce face parte din Tezaurul trac descoperit la Rogozen.

Din **Grecia**: replica unui *kylix* – vas de băut vin din Grecia antică (perioada de sfârșit a secolului al VI-lea, începutul celui de-al V-lea î.Ch), decorat atât la interior, cât și la exterior și atribuit lui Antiphon. Replica unei căni de argint, descoperită în situl Vaphio din Laconia, Creta. Originalul este în întregime din aur și surprinde o încercare de domesticire a unor tauri sălbatici.

Din **Turcia**: replică a discului solar din bronz din perioada pre-hitită, folosit în cadrul ceremoniilor religioase, originalul aflându-se la Muzeul din Ankara. Un vas din sticlă și ambră, cu lumânare în interior, decorat cu mozaic multicolor și aur de 24 de carate, care reproduce capul Meduzei după originalul datând din sec. II – VI d.Ch., descoperit în Antalya și aflat în prezent la Muzeul din Ankara. O farfurie din lemn, decorată cu foiță de aur și caboșoane cu pietre multicolore având în centru, sub forma a două cercuri concentrice, versetul 255 din Sura al-Baqara și ultimele două versete din Sura al-Qalam. În mijloc, asemănătoare tughrei unui sultan, stă scris: „În numele lui Allah cel Milostiv, Îndurător”. Armura unui ienicer. Pumnale cu decorațiuni metalice și caboșoane cu pietre prețioase și din argint și fildeș. O pușcă cu patul în formă de cap de lup, decorată cu intarsii din sedef. O hartă a Imperiului Otoman la 1802. Vase din porțelan pictat și cu intarsii din argint, vase din ceramică, pictate cu flori. Cinci monede din aur și argint care celebrează aniversarea a 75 ani de la proclamarea Republicii Turcia (1923-1998). Farfurie din metal alb, inscripționată cu faimosul citat al lui Mustafa Kemal Atatürk: „Pace acasă, pace în lume”. Fructieră din argint, vază din argint, clondir cu farfurie, ceainic cu suport și spirtieră din argint, cutie de bijuterii din argint. Un album monumental dedicat realizărilor arhitecturale ale Imperiului Otoman și o ediție excepțională a Coranului, tipărită de Fundația Marmara.

Din **Armenia**: o cană din argint aurit, decorată cu frunze de viță de vie, și o lucrare complexă din calcedinie și argint simbolizând Arca lui Noe ieșind din Muntele Ararat.

Din **Georgia**: icoana Sfântului Gheorghe și alfabetul georgian, ambele gravate pe obsidian, o hartă a Georgiei în miniatură, un bol din argint aurit.

Din **Azerbaidjan**: artă naivă, dar și două farfurii din cupru frumos decorate.

Din **Kazahstan**: vază din Cristal Moser, farfuria rotundă și o iurtă în miniatură din argint și aur.

Din **Siria**: tablou din cupru gravat cu prima scriere aramaică.

Din **Israel**: o cană autentică din ceramică roșie, datând din perioada Bronzului timpuriu (cca. 3000 î.Ch.), descoperită la Been Sheba.

Din **Maroc**: farfurii din ceramică pictată și decorată cu motive metalice

Din **Egipt**: corabie din argint filigranat.

CONSTITUIREA BIBLIOTECII ISACCL

„MARILE CĂRȚI ALE LEVANTULUI”

Coordonator: Laura Ganea, Serviciul Comunicare, Redacție, Bibliotecă

Prezentare

Cărțile bune au creat de-a lungul mileniilor legături trainice între oameni aflați la mari distanțe în timp și spațiu și care, altfel, nu s-ar fi cunoscut niciodată, prilejuind o fascinantă conversație între generații. Cărților le datorăm cultura împărtășită a umanității la a cărei temelie stau *Marile Cărți ale Levantului*.

Constituirea unei vaste biblioteci în cadrul Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului, care să cuprindă opere din diverse domenii, semnificative pentru fiecare cultură levantină, reprezintă un proiect pe termen lung.

Colecțiile ISACCL vor fi disponibile nu numai pentru cercetătorii români și străini, ci și pentru publicul interesat, care va putea participa la diferite manifestări literar-artistice organizate în cadrul bibliotecii. Pentru realizarea acestui proiect, ISACCL va coopera cu cele mai importante biblioteci, muzee și centre universitare din spațiul Levantului, precum și din Europa Occidentală și SUA.

În prezent, biblioteca ISACCL cuprinde 2133 de volume despre Levant, cea mai mare parte reprezentând donații din biblioteca personală a președintelui Emil Constantinescu și a profesorului Dan Grigorescu, donații din partea editurilor „Corint” și „Curtea veche” și achiziții proprii.

În anul 2021 biblioteca s-a îmbogățit cu o donație consistentă de cărți din partea domnului Dan Petre, – acestea vor constitui **Fondul Zoe Petre** și sunt în curs de inventariere – și cu **Fondul Dionisie Ghermani**, care numără 872 titluri.

PLATFORMA BIBLIOGRAFICĂ LEVANTUL

În 2021, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului a continuat inițiativa *Biblioteca Digitală* prin îmbogățirea materialului bibliografic asupra spațiului levantin. Utilizând un instrument digital eficient și modern (Book Collector), s-au înregistrat sute de surse bibliografice în acest program, care permite accesul facil la titurile selectate. De asemenea, căutarea avansată în funcție de titlu, subiect, cuvinte cheie este posibilă prin intermediul acestei soluții electronice.

Au fost indexate surse bibliografice din zona Levantului, în funcție de țări, dar și în funcție de subiect (preistorie, istorie, geografie, geologie, economie etc.).

Biblioteca Digitală poate fi consultată și folosită în următoarele proiecte ale Institutului: *Civilizația Dunării de jos din preistorie în modernitate* (Departamentul Istoria culturilor și civilizației Levantului); *Diplomația culturală și provocările secolului XXI* (Departamentul Diplomație Culturală); *Inițiativa Levant pentru pace globală* (Departamentul Diplomație Culturală); *Istoria Culturală a Balcanilor* (Departamentul Istoria culturilor și civilizației Levantului); *Relația mineral – biologic în abordarea holistică a cercetării naturii în Dobrogea* (Departamentul Natură, Cultură și Societate); *Patrimoniul natural și cultural – sursă a dezvoltării durabile a regiunilor dobrogene* (Departamentul Natură, Cultură și Societate); *Realizarea unui Geoparc UNESCO în Dobrogea Centrală* (Departamentul Natură, Cultură și Societate); *Multiculturalitatea etniilor dobrogene* (Departamentul Natură, Cultură și Societate); *Levantul - leagănul religiilor abrahamice* (Departamentul Istoria culturilor și civilizației Levantului); *Școli de gândire în religiile abrahamice din Levant și Orientul Mijlociu. Cunoșterea pedagogică și vocația didactică din Evul Mediu până în epoca postcolonială* (Departamentul Istoria culturilor și civilizației Levantului).

Într-o societate din ce în ce mai digitalizată, constituirea unei biblioteci virtuale este un demers firesc. Biblioteca Digitală este un instrument necesar oricărei structuri de cercetare, în special având în vedere înmulțirea surselor electronice din ultimii ani.

PROGRAM IV

„DOBROGEA – MARTOR AL CIVILIZAȚIILOR MILENARE ALE LEVANTULUI”

Coordonator: prof. dr. Dan Grigorescu, director științific

Echipa: dr. Mihaela Iacob, dr. Constantin Haită, dr. Daniel Iosif, dr. Ioan Scutelnicu, Ștefan Horia Marincea

Durata: 6 ani, 2018-2023

Într-o ilustrare sintetică a spațiului cultural și etnic al Levantului istoric, Dobrogea este, fără îndoială, cea mai reprezentativă regiune din România. Pe teritoriul dobrogean civilizațiile elenistică, romană, bizantină, genoveză, otomană s-au succedat și s-au întrepătruns, au lăsat vestigii arheologice și alte însemne culturale, alcătuind un tezaur al istoriei și multiculturalității etniilor dobrogene. Dobrogea a fost gazda multor culturi și civilizații și reprezintă un model de conviețuire. Pe lângă populația majoritar românească din nord și cea bulgară din sud, 16 minorități etnice trăiesc aici în armonie, păstrându-și specificul și convingerile culturale și religioase: turci, lipoveni tătari, coholi din Ucraina, germani, macedo-români (vlahi), greci, armeni, albanezi, găgăuzi, sârbi, evrei, romi.

În demersul său spre pace prin cultură, știință și educație, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului a inițiat încă de la înființarea sa acest program dedicat Dobrogei, în abordare multidisciplinară: natură, istorie, cultură având de la început drept principal partener Universitatea „Ovidius” din Constanța. În urma deplasărilor cu scop exploratoriu în teren, împreună cu profesori, cercetători și studenți, străbătând Dobrogea românească de la Ostrov la Tulcea, au fost conturate obiectivele mai multor proiecte, toate cu relevanță culturală și educativă, toate cu accent pe abordare interdisciplinară, pe protecția și valorificarea prin educație și turism a patrimoniului natural și cultural.

Proiecte

- ✓ *Patrimoniul natural și cultural – sursă a dezvoltării durabile a regiunilor dobrogene*
- ✓ *Multiculturalitatea etniilor dobrogene*

PROIECTUL „PATRIMONIUL NATURAL ȘI CULTURAL - SURSĂ A DEZVOLTĂRII DURABILE A REGIUNILOR DOBROGENE”

Coordonator: prof. dr. Dan Grigorescu, director științific
Durata 5 ani: 2018-2022

Prezentare

Locurile cu deosebită semnificație științifică și culturală, incluse în patrimoniul național figurează pe liste în evidența factorilor desemnați să le administreze. În realitate, valorile patrimoniale sunt puțin cunoscute, chiar celor care trăiesc în preajma lor, sunt neglijate și devenite chiar locuri de depozitare a gunoierului.

Cunoașterea și conștientizarea de către locuitorii din regiunea siturilor, a publicului, în general, susținerea prin rapoarte, cercetări și conferințe a protecției și introducerii locurilor de patrimoniu în rute ale turismului cultural și științific reprezintă scopul principal al proiectului.

Obiective

- ✓ Evidențierea importanței siturilor naturale și culturale din Dobrogea vizând cunoașterea aprofundată și conștientizarea necesității protecției;
- ✓ Abordarea holistică în cercetarea patrimoniului, cu componenta naturală (biologica și geologică) și culturală (situri arheologice, alte situri istorice);
- ✓ Dezvoltarea unui sistem informatic geografic (GIS) pentru patrimoniul natural și cultural din Dobrogea;
- ✓ Conștientizarea în rândul colectivităților locale asupra valorilor patrimoniale din propria regiune;
- ✓ Elaborarea bazei de date a patrimoniului natural și cultural al Dobrogei;

- ✓ Dezvoltarea turismului cultural și științific în cadrul unor trasee care combină cele două domenii;
- ✓ Propunerea creării unor noi rezervații și arii de protecție în Dobrogea.

Parteneri

- ✓ **Departamentele de Biologie și Istorie ale Universității „Ovidius” din Constanța**
- ✓ **Muzeul de Istorie Națională și Arheologie din Constanța**
- ✓ **Institutul Geologic al României**
- ✓ **Institutul Național de Geologie și Ecologie Marină - GeoEcoMar**
- ✓ **Institutul de Cercetări Eco-muzeale „Gavrilă Simion”, Tulcea**

Activități

- ✓ Cercetări în teren în echipe mixte (naturaliști, arheologi, istorici) a siturilor naturale și culturale cu regim de protecție instituit, eșalonate pe regiuni: Dobrogea de sud, centrală și de nord;
- ✓ Elaborarea unor rapoarte asupra stării de conservare și protecție a siturilor pentru a fi avansate forurilor administrative de specialitate;
- ✓ Proiectarea bazei de date și documentare asupra siturilor preistorice din Dobrogea – parțial;
- ✓ Documentare de specialitate în vederea redactării unor lucrări științifice;
- ✓ Realizarea bazei de date și localizarea pe hartă a tuturor siturilor preistorice din zona Valea Casimcei.

SISTEM INFORMATIC GEOGRAFIC PENTRU PATRIMONIUL NATURAL ȘI CULTURAL DIN DOBROGEA

Echipa proiectului își propune gestionarea datelor complexe, de ordin geografic, geologic și arheologic și generarea informațiilor spațiale cu caracter interdisciplinar în vederea dezvoltării bazei de date asupra siturilor arheologice și realizării unor hărți tematice. Sunt urmărite caracteristici siturilor istorice și arheologice, caracteristicile geologice, datele despre soluri, floră și faună, resurse hidrologice.

Dr. **Constantin Haită**, coordonatorul de proiect, are responsabilitatea creării bazei de date a siturilor arheologice, pe principalele paliere cronologice: Paleolitic, Neo-eneolitic,

Epoca clasică, Evul mediu. Contribuții în localizarea și caracterizarea siturilor arheologice preistorice din județul Constanța au fost aduse de dr. Valentina Voinea (Muzeul Național de Istorie și Arheologie din Constanța).

Dr. **Daniel Iosif** este responsabil cu realizarea analizelor spațiale topografice (analiza pantelor, analiza orientării versanților, a distanței față de rețeaua hidrografică, analize de vizibilitate), pe baza modelului digital al terenului;

Ștefan Horia Marincea este responsabil cu crearea bazei de date geologice, pe baza hărților la scara 1:200000 și 1:50000, la nivel de varietate petrografică.

Date spațiale

- ✓ Harta topografică, scara 1:25000, planurile directe de tragere (începutul sec. XX, scara 1:20000), punctual alte hărți și planuri topografice;
- ✓ Harta geologică, scara 1:200000, completată cu foile de hartă la scara 1:50000, unde sunt disponibile;
- ✓ Harta pedologică, scara 1:200000;
- ✓ Alte hărți geotematice: granulometrică, hidrogeologică, a Cuaternarului etc;
- ✓ Hărți geografice istorice: Harta Specht, Harta Szathmary etc;
- ✓ Integrarea imaginilor obținute cu ajutorul tehnologiei moderne: fotografie aeriană, ortofotoplanuri, imagine satelitară, teledetecție etc.

Activități

- ✓ Georeferențierea foilor de hartă topografice la scara 1:25000, în sistemul național de proiecție Stereografic 1970, pentru întregul bazin hidrografic al Văii Casimcea;
- ✓ Vectorizarea curbilor de nivel pentru toate foile de hartă din cuprinsul zonei analizate;
- ✓ Vectorizarea rețelei hidrografice de pe hărțile topografice la scara 1:25000, pentru întreaga zonă de studiu;
- ✓ Realizarea stratului de hartă cu punctele de cotă maximă de pe hărțile topografice la scara 1: 25000, pentru întreaga zonă de studiu;
- ✓ Georeferențierea foilor de hartă geologice, scara 1:200000 și integrarea lor în aplicație;
- ✓ Georeferențierea celor două foi de hartă disponibile la scara 1:50000, Dorobanțu și Gura Dobrogei, și introducerea lor în aplicație;
- ✓ Vectorizarea zonelor de ocurență a silicolitelor;
- ✓ Proiectarea bazei de date și documentare asupra siturilor preistorice din Dobrogea;
- ✓ Crearea modelului digital al terenului (DTM) și realizarea hărților geomorfologice – harta hiposometrică, harta pantelor, harta expoziției versanților (parțial);

- ✓ Realizarea bazei de date și localizarea pe hartă a tuturor siturilor preistorice din zona Valea Casimcei;
- ✓ Crearea bazei de date geologice, pe baza hărților la scara 1:200000 și 1:50000, la nivel de varietate petrografică;
- ✓ Cercetări de teren – verificarea coordonatelor unor situri preistorice, prelevarea de eșantioane de silicolite;
- ✓ Realizarea stratului de hartă privind cercetările de teren;

CERCETARE ARHEOLOGICĂ

În anul 2021, temele de cercetare arheologică propuse de **dr. Mihaela Iacob** au fost *Provincia Moesia Inferior între Orient și Occident și Scythia – o provincie periferică a Imperiului roman de răsărit* și au implicat:

- ✓ Participarea la săpăturile arheologice de pe șantierul arheologic Ibida-Slava (august 2021), în colaborare cu reprezentanți ai instituțiilor semnatare ale protocoalelor de cercetare încheiate în 2017-2018: *Protocolul de colaborare științifică încheiat între ICEM Tulcea și Universitatea din Sassari (nr. 887/27.02.2017)*
- ✓ Participarea la proiectele educaționale: **Școala de Arheologie** (cu studenți ai Universității "Al. I. Cuza" Iași, Universității București și Universității din Sassari) și **Tabăra de Arheologie** (cu elevi din licee din Roman, prin Asociația "Mușatinii", profesor coordonator Ovidiu Albert).
- ✓ Organizarea, în colaborare cu Institutul Național al Patrimoniului și ICEM Tulcea, în perioada 6-18 septembrie 2021, a evenimentului **Școala de vară de la cetatea (L)ibida dedicată conservării primare a zidărilor antice** la care au participat ca lectori: arhitecți, restauratori, geologi, arheologi și ca "studenți" persoane cu pregătire în domenii diverse – istorie, arhitectură, turism cultural etc.; evenimentul a fost unul foarte reușit, reprezentând un model de abordare tematică a patrimoniului cultural - cetatea Ibida.

Studii publicate

- ✓ L. Mihăilescu-Bîrliba, **M. Iacob**, D. Paraschiv, Al. Teatini, *FOCUS La forteresse d'Ibida. Un projet archéologique italo-roumain*, Dossiers d'Archéologie, hors-série n°40 - Septembre 2021, «La Dacie et la frontière danubienne de L'Empire Romain », p. 64-66;

- ✓ Natalia Mateevici (*Chișinău*), **Mihaela Iacob** (*București*), Dorel Paraschiv (*Tulcea*). *Colecția de ștampile de amfore grecești din câteva situri getice din nord-estul Dobrogei*, Revista arheologica, SN XVIII, 1, pp 34-40;
- ✓ Constantin Viorel Marian, **Mihaela Iacob**, Nicolae Goga, *The interactive digital map - a modern approach for archaeological heritage management*, Journal of Ancient History and Archaeology, vol. 8/3, 2021;
- ✓ **Mihaela Iacob**, Dorel Paraschiv, *Slava Rusă-Ibida: un sit arheologic complex pentru turismul științific și cultural pe Valea Slavei*, Natur-Culturalia II, (coord. prof. emerit **Dan Grigorescu**), Editura Virgiliu 2021, p. 111-150;
- ✓ Al. Popa, S. Musteață, **M. Iacob**, Șt. Honcu, L. Munteanu, *Cercetarea magnetometrică în situl de epocă romană de la "Fântâna Seacă" (localitatea Slava Rusă, jud. Tulcea)*, Angvstia, 24, p. 119-128;
- ✓ *Realizarea unui studiu pentru volumul Natur-Culturalia (II) – autor C. Haită*
- ✓ **C. Haită**, *Științele Pământului în Arheologie. Aplicații ale Sedimentologiei și Micromorfologiei*, Natur-Culturalia II, (coord. prof. emerit **Dan Grigorescu**), Editura Virgiliu 2021.

Studii pentru Pontica, Istros și Revista Arheologică

(apariții programate pentru 2022 sub semnătura dr. **Mihaela Iacob**)

- ✓ *Descoperiri de silicve în provincia Scythia*
- ✓ *Monumente de arhitectură pe monedele provinciale romane din Moesia Inferior*
- ✓ *Monedă și putere în vremea lui Justinianus în provincia Scythia*

ARHEOGENETICA. PROIECT DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ ÎN PARTENERIAT CU UNIVERSITATEA DIN TÜBINGEN

Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului este partener în proiectul de secvențiere a locuitorilor antici de pe teritoriul românesc, coordonat de prof. dr. **Cosimo Posth** (Archaeo- and Palaeogenetics group, Institute for Archaeological Sciences & Senckenberg Centre for Human Evolution and Palaeoenvironment, **University of Tübingen**).

Colaborarea în vederea realizării proiectului *Ancient human and pathogen genomics across the Roman Empire*, dedicat reconstrucției genetice și a istoriei dispersării oamenilor prin analiza ADN a oamenilor antici de pe întreg teritoriul Europei, inclusiv România, a fost inițiată de prof. dr. **Dan Grigorescu** în luna mai a anului 2021.

În august 2021 a fost depusă cererea de finanțare la Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG), iar în octombrie (29-31 octombrie 2021) a avut loc prima vizită de documentare în Dobrogea.

În conferința online găzduită de Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului la 3 noiembrie 2021, cercetătorii și studenții din România au avut ocazia de a afla detalii despre cercetările profesorului Cosimo Posth.

PROIECTUL „MULTICULTURALITATEA ETNIIOR DOBROGENE”

Coordonator: prof. dr. Dan Grigorescu, director științific

Durata: 5 ani, 2018-2022

Prezentare

O caracteristică distinctivă a Dobrogei între regiunile României este diversitatea grupurilor etnice care trăiesc în prezent, la fel ca și în trecut, pe acest teritoriu. Astăzi, cele mai bine reprezentate etnii sunt turcii, tătarii, rușii lipoveni, grecii, aromânii, bulgarii, italienii, armenii. În cadrul proiectului, bogăția și diversitatea culturală a etniilor dobrogene, manifestată în tradiții și obiceiuri, este cercetată de istorici, etnologi, sociologi și studenți în aceste domenii. Mesajul pe care proiectul dorește să-l lanseze este acela că multiculturalitatea etniilor dobrogene reprezintă un model concret de coexistență bazată pe înțelegere și colaborare.

Obiective :

- ✓ Cercetarea istoriei, culturii și tradițiilor etniilor cel mai bine reprezentate în Dobrogea: macedo-români, turci, lipoveni, tătari, ucraineni, greci, armeni, romi;
- ✓ Evidențierea importanței sociale a multiculturalității generate de etniile dobrogene;
- ✓ Susținerea tradițiilor culturale în pericol de dispariție.

Parteneri:

- ✓ **Departamentele de Istorie, Filologie și Comunicare ale Universității „Ovidius” din Constanța;**
- ✓ **Facultatea de Istorie a Universității din București;**
- ✓ **Muzeul de Istorie Națională și Arheologie din Constanța;**
- ✓ **Institutul de Cercetări Eco-muzeale „Gavrilă Simion”, Tulcea.**

Activități

- ✓ Publicarea volumului *Interculturalitate și dinamism social în Dobrogea contemporană* (coordonator: conf.univ.dr. **Florica (Bohîlțea) Mihuț**);
- ✓ Pregătirea volumului *Patrimoniul cultural intangibil al etniilor dobrogene* (coordonatori: prof. emerit **Dan Grigorescu**, prof. univ.dr. **Enache Tușa**);
- ✓ Organizarea expoziției *Tradiție și identitate. Comunitatea musulmană din Dobrogea*

INTERCULTURALITATE ȘI DINAMISM SOCIAL ÎN DOBROGEA CONTEMPORANĂ

Actele simpozionului național *Cercetarea multiculturalității din Dobrogea – realizări și perspective*, organizat la Constanța (18 aprilie 2019) de Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului, în parteneriat cu Universitatea „Ovidius” din Constanța și sprijinul Agenției TIKa au fost adunate în volumul *Interculturalitate și dinamism social în Dobrogea contemporană* coordonat de **conf.univ.dr. Florica (Bohîlțea) Mihuț** -Facultatea de Istorie, Universitatea din București (Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2020, 314 pp).

Volumul reunește 16 studii și articole: **Luiza Elena Niță**, *Educație și cultură – problematica regiunii pontice dobrogene*; **Ana-Maria Răducan**, „*Munci și zile*” - *Reprezentări antice ale „oamenilor pământului” din Dobrogea*; **Narcisa-Alexandra Știucă**, *Sărbătoarea – text și context de studiu al etnicității*; **Iuliana Titov**, *Identități și interculturalitate în nordul Dobrogei*; **Alexandru Chiselev**, *Maslenița la rușii lipoveni din Dobrogea de Nord: permanență și dinamică*; **Mirela Kozlovsky**, *Repertoriul de cântece meglenoromâne – element de identitate comunitară*; **Corina Iosif**, *Între identitate culturală și frontiere etnice: aromânii din Dobrogea*; **Nistor Bardu, Cosmin Căprioară**, *Reflexia multilingvismului balcanic în realitatea etnolingvistică din Dobrogea*; **Neriman Hasan**, *Cercetări cu privire la graiurile turcești din Dobrogea*; **Carmen Ionela Banța**, *Scurt istoric al comunității italiene din Oltenia*; **Cristina Dafinoiu**, *Comunitățile grecești din Dobrogea și legăturile lor cu patria-mamă*; **Enache Tușa**, *Interferențe multiculturale în Dobrogea 1900-1950. O analiză a investigațiilor „Școlii Sociologice de la București”*; **Florica (Bohîlțea) Mihuț**, „*Dobrogea este drumul vântului*” – *Autobiografie din satul dobrogean Osmanfaci (azi, Bărăganu)*; **Alexandru Ș. Bologa**, *Dobrogea at 140 Years after its Union with the*

Romanian State – An Example of Westpontic Multiethnic Understanding. Prezentare de carte; Petre Constantin, Confesiuni diplomatice pe marginea unei expoziții românești privind pluralismul etnic din Dobrogea; Doina Păuleanu, Un model de conviețuire interetnică unic în spațiul european.

PATRIMONIUL CULTURAL INTANGIBIL AL ETNIIILOR DOBROGENE

Volumul coordonat de prof. emerit **Dan Grigorescu** și prof.univ.dr. **Enache Tușa** este programat să apară în anul 2022 și cuprinde următoarele studii și articole: **Alexandru Chiselev**, *Din alimentația rituală a turcilor și tătarilor din Dobrogea. Ciorba de Așure*, **Ivan Răzvan Raul**, *Aspecte privind cultura și cultele în orașul Constanța din perioada interbelică*, **Iulian Mitran**, *Elementele de factură neoromânească ale caselor rurale din județul Constanța construite în perioada postbelică*, **Dan Arhire**, *Ascensiunile rituale ale creștinilor și musulmanilor pe dealul Koyun Baba – Babadag*, **Ionuț Jescu**, *Istoria și identitatea cazacilor staroveri de pe Dunăre*, **Costin Scurtu**, *Transportul terestru din Dobrogea între nevoi și trebuințe în sec. al XIX-lea*, **Lavinia Dumitrașcu**, *Patrimoniul intangibil dobrogean într-o frântură din viața de odinioară a satului Dunăreni (Mârleanu), județul Constanța*, **Iuliana Titov**, *Gustul sărbătorilor de iarnă la rușii lipoveni din Dobrogea*, **Enache Tușa**, *Patrimoniul structurilor sociale țărănești din Dobrogea în perioada interbelică*, **Radu Carp și Laura Maria Vasilache**, *Starea excepțională și acordarea drepturilor politice în Dobrogea 1878-1909*, **Enache Tușa și Laura Maria Vasilache**, *Drepturile femeilor privind întreruperile de sarcină - O cercetare în mediul rural din Dobrogea*, **Simona Niculescu**, *Pestelca, element de sărbătoare în portul tradițional din regiunea Dunării de Jos*, **Rodica Enache și Abdula Seida**, *Promovarea educației interculturale în învățământul preșcolar din Dobrogea*; **Paula Popoiu**, *Dobrogea - zonă de multiculturalitate și multietnicitate*; **Florin Stan**, *Câteva informații despre populația Dobrogei moderne (1850-1913)*.

EXPOZIȚIA „TRADIȚIE ȘI IDENTITATE. COMUNITATEA MUSULMANĂ DIN DOBROGEA”

Coordonatori: Laura Ganea - Serviciul Comunicare, Redacție, Bibliotecă, Raluca Velicu, expert muzeograf

Expoziția, organizată în primăvara anului 2020 și continuată până în luna februarie a anului 2021 a reunit fotografii din viața comunității turco-tătare din Dobrogea, care subliniază particularitatea conviețuirii multietnice din România, proximitatea locuirii familiilor de diferite etnii și respectul reciproc pentru tradițiile culturale și religioase. A fost prezentată inițial în martie 2001, la Ambasada României din Tunisia, și preluată de ISACCL prin bunăvoința ambasadorului Petre Constantin, inițiatorul acestui demers.

În expoziția organizată de ISACCL au fost selectate doar fotografiile care se referă la arhitectura religioasă din Dobrogea și le prezentăm pe fiecare în parte, așa cum au fost descrise de regretatul istoric și critic de artă **Doina Păuleanu**:

Geamia Ezmahan Sultan din Mangalia este cea mai veche geamie din Dobrogea. A fost ridicată în onoarea fiicei sultanului Selim al II-lea, între 1573-1575, prin renovarea unei geamii anterioare, de mai mici dimensiuni.

Geamia Hunchiar (Aziziye), din Constanța a fost construită la porunca Sultanului Abdul Aziz, în perioada 1867-1868, pentru populațiile musulmane tătare care s-au refugiat în Dobrogea după războiul Crimeei (1853-1856). Ultima restaurare a lăcașului a fost realizată în 1992.

Marea Moschee din Constanța sau **Moscheea Carol I** a fost construită între 1910-1913 pe ruinele moscheii Mahmudia (ridicată anterior, în 1822). Realizată în stil neo-bizantin, combinat cu elemente românești și arhitectură neo-maură, Moscheea Carol I este prima clădire din Vechiul Regat unde s-a folosit betonul armat (pentru minaret și cupolă).

Monumentul lui Ali Gazi Pașa se află în incinta complexului religios al Moscheii ”Gazi Ali Pașa”, din Babadag (înființată în 1610, restaurată în perioada 1990-1998). Ali Gazi a donat terenul și a sprijinit construcția acestui edificiu, la începutul veacului al XVII-lea. În curtea interioară a **moscheii Ali Gazi** din Babadag se află și **vechiul cimitir musulman, care** datează din veacul al XVII-lea. Simplitatea arhitecturii funerare, rezonantă cu preceptele religioase, este asociată cu marcarea statutelor sociale înalte ale defuncțiilor (prin prezența turbanului).

Sala de rugăciune din moscheea „Gazi Ali Pașa” din Babadag (1610) este văzută de la balconul permis femeilor înspre peretele geamiei amplasat pe latura moscheii de pe

direcția de rugăciune – *qibla*, orientată spre Mecca. Elementele principale ale acestui perete (de la dreapta spre stânga) sunt *minbar*-ul (amvonul de unde se ține predica în zilele de vineri și de sărbătoare), *mihrab*-ul (altarul central alveolar), *kürsür* (pupitrul de unde se țin lecțiile, alături de care aici se află expusă o copie a *Coranului* realizat în secolul al XVI-lea de către Ahmed Karahisari, la ordinul sultanului Soliman cel Mare).

Informațiile despre prezentarea acestei expoziții la Tunis sunt preluate din volumul *Interculturalitate și dinamism social în Dobrogea contemporană* (**Petre Constantin** - *Confesiuni diplomatice pe marginea unei expoziții românești privind pluralismul etnic din Dobrogea*), apărut în colecția *Studii de istorie a Levantului*, volum coordonat de conf. univ. dr. Florica Mișuț.

PROGRAM V

MEDIUL ACADEMIC ÎN DEZVOLTAREA DURABILĂ A REGIUNILOR

Coordonator: prof. dr. Dan Grigorescu, director științific

Durata: 5 ani, 2020-2024

Prezentare

Dezvoltarea socio-economică a regiunilor reprezintă un obiectiv major al construcției europene, susținut prin programe de educație și cercetare în plan național și internațional. Universitățile, institutele de cercetări științifice au un mare potențial de cunoaștere și inovație util și necesar în dezvoltarea regiunilor, încă insuficient folosit. Pornind de la o serie de cazuri de bună practică, dezvoltate prin proiecte ale Comisiei Europene și UNESCO, actualul program propune organizarea unui cadru instituțional care să dezbate și să aplice în mod concret metode de dezvoltare a regiunilor prin implicarea studenților, profesorilor și cercetătorilor, în parteneriat cu autoritățile și comunitățile locale.

Programul este fundamentat pe principii și experiențe ale conceptelor de dezvoltare durabilă și construcție instituțională, adaptat dezvoltării cooperării dintre mediile academice, economice și guvernamentale.

Programul urmărește întărirea colaborării dintre mediul academic (profesori, cercetători, studenți) și comunitățile din zonele cercetate, bazată pe încheierea unor acorduri de parteneriat între reprezentanța academică în proiect și autoritățile locale. Proiectul care concretizează aceste deziderate este dedicat construcției unui Geoparc în regiunea centrală a Dobrogei.

O latură specială a programului, vizând inovarea în cercetarea științifică și dezvoltarea interdisciplinarității este dezvoltată în cadrul proiectului de cercetare holistică a mediilor naturale, prin relația dintre partea geologică și cea biologică a acestora. Proiectul promovează cercetarea în teren și urmărește dezvoltarea interdisciplinarității între grupurile participante, cunoștințele astfel dobândite fiind reflectate în cursurile de specialitate și în programele curriculare la nivel de licență, masterat și doctorat.

Aspecte din cadrul proiectului au fost prezentate și în cadrul conferințelor: *Blue Growth in the Black Sea Region* (9-10 martie 2020), organizată de Rețeaua Universităților de la Marea Neagră și Universitatea „Ovidius” din Constanța; *Global Leadership in the 21st Century*, organizată de Academia Mondială de Artă și Știință și Biroul Națiunilor Unite de la Geneva (16 iunie 2020), **Confedrința internațională „Viitorul educației”**, organizată de Academia Mondială de Artă și Știință, World University Consortium și SNSPA (7 decembrie 2021). În cadrul acestora, prof. dr. **Dan Grigorescu** a moderat două paneluri organizate de ISACCL: *„Rolul mediului academic în dezvoltarea durabilă a regiunilor”* și *„Universitatea dincolo de ziduri”*.

PROIECTUL „FUNDAMENTAREA CONSTRUCȚIEI UNUI GEOPARC UNESCO ÎN DOBROGEA”

Coordonator: prof. dr. Dan Grigorescu, director științific

Durata 6 ani: 2018-2023

Prezentare

Proiectul are drept scop construcția în regiunea Cheia-Pantelimon-Crucea din Dobrogea centrală a unui Geoparc, în baza conceptului și metodologiei UNESCO. În proiect sunt angrenați profesori, cercetători și studenți de la Universitatea „Ovidius” din Constanța. Regiunea avută în vedere cuprinde rezervații ale naturii și culturii cu mare valoare patrimonială, așa cum sunt calcarele jurasice de pe valea Cheia, situl arheologic de la Ulmetu, locul istoric-creștin de la Casian. Proiectul folosește experiența consorțiului constituit la Universitatea din București în construcția Geoparcului dinozaurilor Țara Hațegului, membru al UNESCO Global Geoparks, model național al modului de abordare al acestui tip de cooperare.

În cadrul proiectului, patrimoniul unei regiuni este considerat holistic, cu valorile sale naturale și culturale, o asemenea abordare putând susține dezvoltarea durabilă a unei regiuni, fapt demonstrat prin succesul geoparcurilor UNESCO în întreaga lume.

Obiective

- ✓ Crearea grupului de voluntari în cadrul Universității „Ovidius” din Constanța și constituirea grupurilor de lucru partajate problematic;
- ✓ Constituirea parteneriatului între mediul academic și cel regional;
- ✓ Conștientizarea comunităților locale asupra valorilor patrimoniale din regiune, necesității protecției și potențialului acestora în susținerea dezvoltării regiunii;
- ✓ Elaborarea planului de măsuri și activități în vederea realizării acestui tip de construcție instituțională.

Parteneri

- ✓ **Universitatea „Ovidius” din Constanța**
- ✓ **Institutul Geologic al României**

Activități

- ✓ Vizite în teren în regiunea Târgușor - Cheia - Gura Dobrogei - Crucea în vederea cunoașterii elementelor implicate în construcția unui geoparc UNESCO: situri geologice, biologice și culturale cu valoare patrimonială;
- ✓ Întâlniri cu primarii comunelor Târgușor, Grădina, Crucea, Pantelimon și cu potențiali susținători locali ai proiectului: învățători, profesori;
- ✓ Elaborarea studiului asupra situației economice și sociale a regiunii;
- ✓ Realizarea unei galerii de fotografii și filme în regiune;

PATRIMONIUL PALEONTOLOGIC ȘI GEOCONSERVAREA ÎN CADRUL GEOPARCURILOR UNESCO DIN EUROPA

Temă de mare interes în societatea contemporană, geoconservarea în cadrul geoparcurilor UNESCO din Europa se regăsește și în lucrarea științifică "Paleontological heritage and geoconservation in the UNESCO geoparks in Europe", tipărită în Marea Britanie.

Primul volum, care cuprinde 24 de articole, scrise de autori din 35 de geoparcuri, a apărut deja și poate fi consultat pe site-ul publicației *Geoconservation Research*. Cel de-al doilea volum, care cuprinde 36 articole este programat să apară la începutul anului 2022.

Directorul științific al ISACCL, prof. emerit **Dan Grigorescu** este organizator principal și editor asociat al publicației, împărtășind în articolul pe care l-a scris experiența românească în domeniu. Profesorul Grigorescu este, totodată, și fondatorul primului geoparc din România, Geoparcul din Țara Hațegului.

PROIECTUL „RELAȚIA MINERAL-BIOLOGIC ÎN ABORDAREA HOLISTICĂ A CERCETĂRII NATURII”

Coordonator: prof. dr. Dan Grigorescu, director științific

Durata: 5 ani, 2018-2022

Prezentare

Studiul relației dintre mediul mineral și cel organic, dintre *geodiversitate* și *biodiversitate* reprezintă o abordare inovativă, menită să promoveze interdisciplinaritatea în cercetarea naturii. Studiul este important atât în plan teoretic și metodologic, cât și pentru înțelegerea aprofundată a necesității protecției mediilor naturale.

Solul reprezintă cel mai direct mod de cercetare a schimburilor dintre biotic și abiotic, el constituind interfața dintre roca pe care se formează, aer, apă și vegetație. Substanțele chimice din sol, mobilizate în soluții, sunt transmise plantelor ca nutrienți, iar mai departe, în circuitul trofic al naturii, organismelor animale, întreg acest ciclu reflectându-se în caracteristicile habitatului pe care se dezvoltă.

Relația dintre sol și vegetație este studiată, în cadrul acordului de parteneriat al ISACCL cu Universitatea „Ovidius” din Constanța (UOC) de studenți masteranzi de la Facultatea de Științe ale Naturii și Științe Agricole a UOC, sub conducerea conf. dr. Marius Skolka, în cadrul habitatelor din podișul Casimcea și din zona canaralelor Dunării dintre Hârșova și Topalu.

Obiective

- ✓ Dezvoltarea interdisciplinarității în cercetarea naturii în integritate sa: componenta animată (*biodiversitate*) și cea inanimată (*geodiversitate*), ambele constituind un ecosistem;
- ✓ Dezvoltarea metodologiei de studiu al naturii, bazată pe interrelația rocă-sol-vegetație;
- ✓ Promovarea cercetărilor în teren în procesul de formare profesională a studenților.

Parteneri

- ✓ **Universitatea „Ovidius” din Constanța**
- ✓ **Institutul Geologic al României**

Activități

- ✓ Workshop-ul online *Conservarea biodiversității*, inclus în programului de master al Facultății de Științe ale Naturii și Științe Agricole a Universității „Ovidius” din Constanța, unde s-au prezentat stadiile unor teze de disertație care cercetează aspecte de evaluare a stării de conservare și a impactului antropic în diferite habitate *Natura 2000* din Dobrogea;
- ✓ Cercetări în teren în Dobrogea centrală și de nord, împreună cu studenții masteranzi. Documentare asupra transferului de substanțe între rocă – sol – vegetație;
- ✓ Atelier de lucru pe tema pedologiei Dobrogei cu participarea reprezentanților Universității „Ovidius” din Constanța, Institutului de Cercetări pentru Pedologie, Agrochimie și Mediu – ICPA București și Institutului Geologic al României.

PROGRAME EDUCAȚIONALE

ȘCOALA ANUALĂ DE STUDII BIZANTINE ȘI POSTBIZANTINE

Coordonatori: dr. Cătălin-Ștefan Popa, director – Direcția Istoria culturilor și civilizației Levantului dr. Ana-Maria Răducan, expert ISACCL

Prezentare

În anul 2018, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului, preluând inițiativa unei școli de vară organizate în 2017 de Centrul Regional Francofon de Cercetări Avansate în Științe Sociale al Universității din București, a înființat o școală de studii bizantine, care reunește anual profesori, cercetători, studenți, doctoranzi, pasionați de bizantinologie și studii conexe. Prima ediție (11-19 septembrie 2018) a fost dedicată *Reprezentărilor bizantine în istorie, literatură și artă*, iar cea de-a doua (5-13 septembrie 2019), temei *Stabilitate și schimbare la granițele Imperiului Bizantin și ale civilizației postbizantine*. Ediția a III-a, cu tema *Cultura și spiritualitatea bizantină și postbizantină în Moldova, Valahia și Balcani*, a fost organizată în format online, în perioada 10-17 septembrie 2020, sub coordonarea științifică a conf. univ. habil. dr. Mădălina Vârtejanu-Joubert (INALCO - Institut National des Langues et Civilisations Orientales, Paris). **Profesorii și cercetătorii conferențieri sunt asociați la universități din Statele Unite ale Americii, Grecia, Germania, Franța, Austria, Italia, România, Republica Moldova.**

Ediția a patra, cu tema „**Rețele de cunoaștere și transmiterea înțelepciunii în epoca bizantină și postbizantină**” s-a desfășurat tot în format online, între 15 și 22 septembrie 2021, în parteneriat cu **Universitatea „Aristotel” din Salonic**, avându-l drept director științific pe profesorul **Athanassios Semoglou** (Universitatea „Aristotel” din Salonic).

Profesori invitați au fost: prof. univ. dr. **Claudia Rapp** (Universitatea din Viena, Academia de Științe din Viena); prof. univ. dr. **Alexander Alexakis** (Universitatea din Ioanina), prof. univ. dr. **Stratis Papaioannou** (Universitatea din Creta), dr. **Anca Dan (CNRS, Paris)**, dr. **Mariana Bodnaruk (CEU, Budapesta)**, prof. univ. dr. **Emil Dragnev** (Universitatea de Stat din Moldova), dr. **Andra Jugănar** (Universitatea „Aristotel” din Salonic), prof. univ. dr. **Ecaterina Lung**, lect. univ. dr. **Manuela Dobre** (Universitatea din București).

Partener

- ✓ Universitatea „Aristotel” din Salonic

Obiective

- ✓ Oferirea experienței nemijlocite a întâlnirii cu mari cercetători de renume mondial în domeniul studiilor bizantine;
- ✓ Crearea unei comunități de tineri bizantiniști;
- ✓ Revitalizarea domeniului studiilor bizantine în România;
- ✓ Valorificarea patrimoniului cultural romano-bizantin din regiunea Dobrogei;
- ✓ Consolidarea legăturilor profesionale și umane dintre profesorii și studenții români, pe de o parte, și cei din străinătate, pe de altă parte, prin formarea de parteneriate și de mobilități internaționale.

Prelegeri

- ✓ Prof. **Athanassios Semoglou** (Universitatea „Aristotel” din Salonic), *La théophanie paléochrétienne et la diffusion du savoir apocalyptique dans le bassin de la Méditerranée*;
- ✓ Prof. **Ecaterina Lung** (Universitatea din București), *Historians and their cultural role in Early Byzantium*;
- ✓ **John Siopis** (Universitatea „Aristotel” din Salonic), *The Representations of the Heretics in Byzantine Art*;
- ✓ Drd. **Olga Vlachou** (Universitatea Națională și Capodistriană din Atena), *The Political Implications of Education Through Michael Choniates' Network*;
- ✓ Drd. **Dimitrios Kotsaris** (Universitatea din Ioanina), *Elements of Classical Literary Tradition in the Letters Corpus of Euthymios Malakes*;
- ✓ Drd. **Olga Gkiouleka** (Universitatea din Ioanina), *Towards A New Critical Edition of Markos Defaaranas' Poem „Logoi didaktikoi tou patros pros ton uion”*;
- ✓ Drd. **Andrii Kepsha** (Uzhhorod National University, Ucraina), *A Centre or a Periphery? Vision of Constantinople in the Crusade and Rus; sources in the 13th Century*;
- ✓ Prof. **Stratis Papaioannou** (Universitatea din Creta), *Textual transmission in Byzantium? The Perspective of the Manuscripts*;
- ✓ Prof. **Alexandros Alexakis** (Universitatea din Ioanina), *Learning Networks Connecting Palestine, Rome and Constantinople in the Course of the Seventh and Eight Century*;

- ✓ Dr. **Anca Dan** (CNRS, Paris), *The Transmission of the Geographical Knowledge in Byzantium*
- ✓ Prof. **Emil Dragnev** (Universitatea de Stat din Moldova), *Accumulations et transmission des connaissances iconographiques à l'époque post-byzantine (2e moitié du XVe siècle – XVIe siècle)*;
- ✓ Dr. **Mariana Bodnaruk** (Al-Quds Bard College), *The Transmission of Hagiographic and Iconographic Traditions in Late Antique and Middle Byzantine Period: Case-studies of the Life of Pelagia the Harlot and the Life of Mary of Egypt*;
- ✓ Dr. **Antonio Pio di Cosmo** (Universitatea Catolică din Cuyo - Argentina, cercetător asociat ISACCL), *Rethinking the Heaven: the Cretan School of Painter and the Survival of the Soul*;
- ✓ Dr. **Andra Jugănar** (Universitatea „Aristotel” din Salonic), *Learning Networks in the Cappadocian Fathers' Letter Collections*;
- ✓ Lect. **Manuela Dobre** (Universitatea din București), *Intellectuals and Culture in the Fifteenth Century Byzantium*;
- ✓ Prof. **Claudia Rapp** (Universitatea din Viena, Academia de Științe din Austria), *The Monastery of Saint Catherine in Sinai and Its Manuscripts*.

În urma primelor patru ediții ale Școlii anuale de studii bizantine și postbizantine a rezultat volumul *Byzantium – An Unending Civilisation. Proceedings of the Annual School of Byzantine Studies (2018-2020)*, coordonat de **Ana-Maria Răducan**, care va fi publicat la începutul anului 2022. Acesta cuprinde o selecție a lucrărilor științifice ale Școlii, edițiile 2018-2021, precum și o prezentare a acestora, însoțită de ilustrații și de discursurile inaugurale:

- ✓ *A Network Analysis of the Cappadocian Fathers' Letter Collections* - **Andra Jugănar**;
- ✓ *Justinian and sexual diseases. a Hagiography Case and the Prophylaxis in Early Byzantium* - **Antonio Pio di Cosmo**;
- ✓ *Christians and the making of borders between Byzantium and Persia in Late Antiquity* - **Cătălin-Ștefan Popa**;
- ✓ *Borders of Wisdom, Borders of Faith in Photius' Library* - **Ana-Maria Răducan**
- ✓ *The Muslim Community from Constantinople (IXth – XIth centuries) – an overview –* **Alin Lupu**;
- ✓ *The Image of the Jew in the Byzantine Hagiographies (10th to 11th century)* - **Iustina Barbu**;
- ✓ *The Great Misconceptions of the Great Schism* - **Olga Vlachou**;

- ✓ *Byzantins et Latins durant le règne d'Alexis Ier Comnène. Orchestration statale et ritualisation des émotions* - **Emanoil Băbuș**;
- ✓ *The Prosopography of John VIII Palaiologos according to Mémoires of Sylvester Syropoulos and the Acta Graeca Concilii Florentini* - **Zacharoula Kousouli**;
- ✓ *Sources & Parallels in the Byzantine Achilleid* - **Eleni Karafotia**;
- ✓ *Resurrected Moses as a Witness of Christ's Theophany* - **Hayarpi Hakobian**;
- ✓ *Signs of the End of the World through History: a Reading of the Chronicle of Symeon the Logothete in a Slavic Manuscript from Moldova (1637)* - **Andrei Prohin**;
- ✓ *L'activité de Sevastos Kiminitis dans les Pays Roumains* - **Gina Scarlat**;
- ✓ *Greek-language typographic activity in Târgoviște at the beginning of the 18 th century* - **Ion Croitoru**.

ȘCOALA ANUALĂ INTERDISCIPLINARĂ DE GREACĂ VECHE, EGIPTOLOGIE ȘI ORIENTALISTICĂ

Coordonatori: dr. Cătălin-Ștefan Popa, director – Direcția culturilor și civilizației Levantului, dr. Ana-Maria Răducan, expert ISACCL

Prezentare

În contextul actual românesc, cu extrem de rare excepții, lipsesc aproape integral proiectele naționale de reînviere a limbilor clasice și orientale. În universitățile din România există doar două secții de Filologie Clasică (greacă-latină) la București și la Iași, nemaivorbind de siriacă, domeniu care nu se studiază decât ca materie opțională în câteva universități din țară. Cât despre un curs propriu-zis de egiptologie, ca materie obligatorie, curs care succede celui de scriere egipteană hieroglifică și este urmat de un curs special și obligatoriu de antichități egiptene, toate acestea reprezintă un proiect tânăr, de doar trei ani, care funcționează doar la Universitatea „Hyperion” din București. Ebraica, este, de asemenea, puțin reprezentată (Universitatea din București), cu mic ecou și impact asupra viitorilor intelectuali.

Înțelegerea temeinică a proceselor istorice, a mentalităților și a reprezentărilor de putere care au stat la baza evoluției acestor civilizații de-a lungul a șapte milenii de dinamici neîntrerupte, este piatra de temelie pentru identificarea unor soluții de conviețuire pașnică, de colaborare și dezvoltare în regiunile din estul Mediteranei. Geopolitica spațiului levantin a distilat continuu până astăzi aceste sisteme de civilizații, aflate într-un permanent metisaj de mentalități, cultural-artistic, dar și de sincretisme religio-spirituale, având drept catalizatori fie relațiile pașnice comerciale și culturale, fie confruntările militare.

Pentru înțelegerea globală a modelului multicultural din spațiul levantin nu este nevoie de perpetuarea unor clișee și prejudecăți, ci de investigarea surselor primare, prin cunoașterea limbilor de izvor și a instrumentelor și metodologiilor moderne de abordare.

Programul *Școlii anuale interdisciplinare de greacă veche, egiptologie și orientalistă* cuprinde prelegeri introductive oferite de specialiști (români și străini) în istorie, literatură, arheologie, papirologie, epigrafie, teologie, istoria artei, numismatică, sigilografie etc. Sunt prevăzute și ateliere de practica limbii, de prezentare și discutare a temelor studenților, vizite ghidate la muzee.

Prima ediție (2020) s-a concentrat pe tema diversității de texte cu privire la conceptele de *Viață și moarte în Antichitate*, iar cea de-a doua, programată în perioada 1-7 septembrie 2021, a avut tema *Cosmogonie sau mituri despre creația lumii în literaturile clasice și orientale*. Printre participanți s-au numărat: prof. emerit **Francisca Băltăceanu** (Universitatea din București), prof. univ. dr. **Renata Tatomir** (Universitatea „Hyperion” din București), conf. univ. dr. **Maria Luiza Oancea** (Universitatea din București), dr. **Anca Dan** (CNRS, Paris), dr. **So Miyagawa** (Universitatea Kyoto și Georg-August-Universität Göttingen), prof. univ. dr. **John Gee** (Brigham Young University, SUA), dr. Andreea Ștefan (**Muzeul Național de Istorie a României**), dr. **Cătălin-Ștefan Popa**, dr. **Ana-Maria Răducan** (ISACCL), dr. **Giorgia Cafici** (Centrul Italian de Egiptologie „Giuseppe Botti”- CIEB). O secțiune a fost dedicată alumnilor primei ediții – masteranzii **Valentin Cocan** și **Cristian Ioan Dumitru** (Universitatea din București), care au susținut cursuri practice de greacă veche.

Obiective

- ✓ Cunoașterea limbilor de izvor și a instrumentelor și metodologiilor moderne de abordare;
- ✓ Recuperarea limbilor clasice și orientale în spațiul universitar românesc;
- ✓ Înțelegerea temeinică a proceselor istorice, a mentalităților și a reprezentărilor de putere care au stat la baza evoluției acestor civilizații de-a lungul a șapte milenii de dinamici neîntrerupte - piatră de temelie pentru identificarea în prezent a unor soluții de conviețuire pașnică, de colaborare și dezvoltare.

Parteneri

- ✓ Institutul culturilor mediteraneene și orientale al Academiei de Științe a Poloniei (prof. dr. Joanna Popielska)
- ✓ Facultatea de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București (coordonator: conf. univ. dr. Maria-Luiza Oancea)
- ✓ Facultatea de Științe Sociale, Umaniste și ale Naturii a Universității “Hyperion” din București (coordonator: prof. univ. dr. Renata Tatomir)

Prelegeri

- ✓ Prof. **Renata Tatomir** (Universitatea „Hyperion,, din București), *Miturile cosmogonice ale Egiptului faraonic*;
- ✓ Prof. univ. dr. **Renata Tatomir** (Universitatea „Hyperion” din București), *Elemente de vocabular cosmogonic egiptean antic*;
- ✓ Prof. emerit **Francisca Băltăceanu** (Universitatea din București), *Cosmogonia în Biblie*;
- ✓ Prof. asoc. **So Myiagawa** (Universitatea din Kyoto), *Cosmogony in Ancient Egyptian and Coptic Texts: From Pyramid Texts to Gnostic and Manichaeic Texts*;
- ✓ Prof. univ. dr. **John Gee** (Brigham Young University, Utah), *The Antecedents of the Esna Cosmology*;
- ✓ Dr. **Anca Dan** (CNRS, Paris), *Inventarea continentelor*
- ✓ mast. **Cristian-Ioan Dumitru** (Universitatea din București), *Leon VI Filosoful, Omilia a X-a la Schimbarea la față a Mântuitorului* (curs practic);
- ✓ mast. **Valentin Cocan** (Universitatea din București), *Theodoret al Cyruului, Întrebări privitoare la Geneză* (curs practic);
- ✓ Conf. univ. dr. **Maria-Luiza Oancea** (Universitatea din București), *Platon, Symposium, 189d-193b* (curs practic);
- ✓ Conf. univ. dr. **Maria-Luiza Oancea** (Universitatea din București), *Platon, Omul politic, 269c-273c* (curs practic);
- ✓ Prof. univ. dr. **Giorgia Cafici** (Centro Italiano di Egittologia Giuseppe Botti;- CIEB), *The Egyptian Elite as Roman Citizens. Looking at Ptolemaic Private Portraiture*;
- ✓ Dr. **Ana-Maria Răducan** (ISACCL), *Geneza 1* (curs practic);
- ✓ Dr. **Cătălin-Ștefan Popa** (ISACCL), *Despre îngeri în exegeza siriacă. Prolegomene la referatul biblic despre crearea lumii*;
- ✓ Prof. asoc. dr. **Joanna Popielska-Grzybowska** (Institutul culturilor mediteraneene și orientale al Academiei de Științe a Poloniei), *The Creator and the created world in the Pyramid Texts*;
- ✓ Prof. asoc. dr. **Joanna Popielska-Grzybowska** (Institutul culturilor mediteraneene și orientale al Academiei de Științe a Poloniei), *Gods and monsters as elements of the ancient Egyptian cosmogony according to the Pyramid Texts*.

PROGRAME EDITORIALE

PUBLICAȚII

„THE INTERNATIONAL JOURNAL OF LEVANT STUDIES”

Spațiul Levantului, divizat astăzi în 27 de state, după ce popoarele acestor țări au conviețuit în cadrul imperiilor asirian, babilonian, egiptean, persan, arab, bizantin, otoman este o zonă în care culturi, tradiții, obiceiuri și civilizații au supraviețuit timpului. Mișcările extremiste au încercat să instrumentalizeze diferențele culturale în scopuri politice. A venit timpul să ne concentrăm atenția pe aspectele culturale și civilizaționale pentru a găsi soluții la conflictele din această zonă prin antrenarea în dialog și cooperare a reprezentanților lor autentici.

Paradigma de până acum în studiile levantine a fost concentrată mai mult pe segmentarea Levantului. Abordarea propusă de redactorul-șef **Cătălin-Ștefan Popa** (director al Direcției Istoria Culturilor și Civilizației Levantului) și colegiul științific al revistei ISACCL, editată în limba engleză - **Winston P. Nagan**, Institute for Human Rights, Peace and Development, **University of Florida**, SUA; **James Gelvin**, **University of California**, Los Angeles, SUA; **Anna Sapir Abulafia**, **Oxford University**, Marea Britanie; **Martin Tamcke**, **Georg-August-University of Gottingen**, Germania; **Ora Limor**, **The Open University of Israel**, Ierusalim, Israel; **Abdo Badwi**, **The Holy Spirit University of Kaslik**, Liban, **Răzvan Theodorescu**, vicepreședinte al Academiei Române; **Dan Grigorescu**, director științific al ISACCL – este focalizată pe înțelegerea întregului prin cunoașterea mai bună a părților revizitate de specialiști, cu instrumentele metodologice și practice moderne. Pornind de la restabilirea adevărilor istorice pot fi mai bine înțelese realitățile și transformările curente.

În primul număr al revistei (1/2020), au apărut studii semnate de: **Emil Constantinescu** - *Rediscovering the Levant: An Opportunity for 21st Century Western Civilization. The motive and mission of an Institute for Levantine Studies in Romania*; **Garry Jacobs** (președintele Academiei Mondiale de Artă și Știință) - *Cultural Diplomacy: Strategies for the Psychological Evolution of the Levant*; **Răzvan Theodorescu** (Vicepreședinte al Academiei Române) *The Levant as an European space*; **Amir Harrak** (Universitatea din Toronto) - *Syriac Inscriptions in the Monastery of Mōr-Jacob the Recluse in Tūr-‘Abdīn*; **Sebastian Brock** (Facultatea de Studii Orientale, Universitatea Oxford) - *Translation: an art prolifically practiced into and out of Syriac*; **Martin Tamcke** (Universitatea „Georg-August”, Göttingen) - *The Baghdad Railway and Mardin*; **Cristian Criste** (Universitatea „Ludwig-Maximilian”, München) - *An Ancient Example of Cultural Diplomacy? The Informal Principles of Graeco-Roman Diplomacy*; **Ronny Reich** (Institutul

de Arheologie „B. Zinman”, Universitatea din Haifa - *On the Role of the Argumentum ex silentio in the Interpretation of Missing Archaeological Finds, with Case Studies from Jerusalem*; **Jackie Feldman (Universitatea „Ben-Gurion” din Negev)** - *Encountering Religious Others: Jewish-Christian Relations in Contemporary Guided Pilgrimages to the Holy Land*; **Cătălin-Ștefan Popa (Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului)** - *The Dynamics of the Philosophical and Theological Cultures in the Levant and Mesopotamia in Late Antiquity (6th-9th c.). A glimpse into the transfer of Aristotle from Greek culture into Syriac and Arabic.*

În revistă sunt incluse și două recenzii: Emil Condurachi, *Pars Orientis. Studii de istorie a culturii europene* (volum editat de Valentin Bottez cu o prefață de Alexandru Suceveanu, Editura Academiei, București, 2019, recenzie realizată de Ion Andrei Țârlescu, Institutul de Istoria Artei “George Oprescu”, Academia Română); *Un siècle d’études sud-est européennes en Roumanie. Bilan historiographique* (volum editat de Andrei Timotin, Editura Istros a Muzeului Brăilei „Carol I”, Brăila, 2019, recenzie realizată de Ana-Maria Răducan, ISACCL).

Cel de-al doilea număr al revistei *The International Journal of Levant Studies* (2/2021), apărut în septembrie 2021, cuprinde următoarele studii științifice: **Elizabeth Monier (Universitatea din Cambridge)** - *Spatial Practices of ‘Retreat’ Among Egyptian Christians: Isolating or Empowering?*; **So Miyagawa (Universitatea Kyoto și Georg-August-Universität Göttingen)** - *Digitization of Coptic Manuscripts and Digital Humanities: Tools and Methods for Coptology*; **John Gee (Universitatea Brigham Young)** - *Sesostris III and the Levant*; **Ergün Lafli, Fatih Hakan Kaya, Maurizio Buora (Dokuz Eylül Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü İzmir, Societatea Friulană de Arheologie)** - *Byzantine and Early Islamic Rayed Lamps from Southeastern Turkey*; **Giacomo Cavillier (Centrul J. F. Champollion” pentru studiul egiptologiei și al civilizației copte, Genova, Cairo și Luxor, Universitatea din Cairo)** - *The “Hieratic” Stele of the Sherden Pazegef*: Observations and Research*; **Renata Tatomir (Universitatea „Hyperion” din București)** - *Ancient Characters and Patterns of Migration and Their Role in Understanding the Current Crisis of Migrants and Refugees*; **Chatch Khamphet (Universitatea Christian-Albrechts din Kiel)** - *The Contribution of van der Leeuw’s Phenomenology to the Search for a Definition of Holy Places in International Law*; **Cătălin-Ștefan Popa (Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului)** - *A Jerusalem Ancient Community and its Heritage. Syriac Christians of the Holy City between Historical Memories and Future Challenges*; **Fotini Pomoni-Papaioannou (Universitatea Națională și Capodistriană din Atena)** - *The Contribution of Hellenism to the Historic and Cultural Richness of the Levant Region*; **Venice Ibrahim Shehatta Attia (Egyptian Ministry of Tourism and Antiquities, Cairo)** - *Mushrooms in ancient Egypt.*

În revistă sunt incluse două recenzii: **Mihai-D. Grigore**, *Neagoe Basarab – Princeps Christianus. The Semantics of Christianitas in Comparison with Erasmus, Luther and Machiavelli (1513-1523)*, Series: *Studies in Eastern Orthodoxy*, Peter Lang, Oxford/New York, 2021, 445, Review by Marian University of Munich; **Mihai Berza**, *De la Mediteranee à la Mer Noire*, ed. by Andrei Pippidi, Istros Publishing House, “Carol I” Museum of Brăila, Brăila, 2020, ISBN 978-606-654-400-9, 868 pp, review by Florica (Bohîlțea) Mihuț, Universitatea din București.

În pregătire pentru 2022:
The International Journal of Levant Studies (3/2022)

„NATUR-CULTURALIA”

Departamentul *Natură, cultură, societate*, condus de directorul științific al ISACCL, prof. emerit **Dan Grigorescu**, include în proiectele sale geologi, geografi, biologi, istorici, arheologi, antropologi, etnografi din cadrul institutului și din universitățile, institutele și muzeele partenere, iar rezultatele cercetărilor acestora sunt prezentate în revista *Natur-Culturalia*, adresată atât specialiștilor, cât și publicului larg. Volumele *Natur-Culturalia*, coordonate de profesorul **Dan Grigorescu**, creează o simbioză între două mari domenii ale cercetărilor ISACCL: patrimoniul natural (geodiversitatea, rocile, habitatele ecologice) și cultura levantină (arheologie, istorie, artă). Publicația este construită ca un mozaic format din piese de diverse dimensiuni, forme și culori.

Cititorii își vor contura, în primul rând, o imagine de ansamblu a istoriei Pământului, sub aspectele variate ale proceselor și evenimentelor prin care s-a clădit și a evoluat. Plecând de la general la particular, vor descoperi importanța și actualitatea unor fenomene geologice sau istorice care s-au petrecut în urmă cu milioane, mii de ani sau sute de ani, dar care ne influențează viața în mod covârșitor, vor lua la cunoștință despre povești de viață ale unor personalități pe care istoria le-a consacrat sau, dimpotrivă, le-a uitat sau le-a trecut sub tăcere. Vor afla despre efectele conviețuirii comune desfășurate în Dobrogea, fără generarea conflictelor interetnice, vor descoperi civilizații, spații și lumi străvechi care încă își mai poartă povestea prin oamenii care le duc mai departe, sau vor fi curioși să descopere mai în profunzime fascinantă lume înconjurătoare, cu bogăția ei de specii, plante, animale și oameni. Iar cei mai pragmatici vor descoperi o latură profund utilitară, atât de necesară omului de astăzi, ancorat în imediat: soluții practice de integrare a mediului citadin în cel natural sau de conviețuire cu speciile invazive.

Natur-Culturalia, vol. I (Vergiliu 2020, editori **Laura Ganea, Ana-Maria Răducan**) conține următoarele articole: **Dan Grigorescu (ISACCL)** - *Calendarul Pământului; Reconstituirea geografilor din trecutul Pământului; Evoluționism și creaționism*; **Dan Grigorescu și Mihaela Melinte-Dobrinescu (ISACCL, GEOECOMAR București)** - *Dacian și Romanian – etaje în stratigrafia timpului geologic din Balcani*; **Marius Skolka (Universitatea “Ovidius” din Constanța)** - *Speciile invazive, un aspect cotidian nedorit*; **Cristian Ioja (Universitatea din București)** - *Orașul integrat mediului natural, între dorință și realizare*; **Constantin Haită (ISACCL)** - *Tell-urile civilizației Gumelnița*; **Valentina Mihaela Voinea, Bartłomiej Szomoniewski (Universitatea “Ovidius” din Constanța, Institutul de Arheologie și Etnologie al Academiei Polone)** - *În umbra Casienilor*; **Kopi Kyçyku (Universitatea din Tirana, Albania)** - *Școlile aromânilor*; **Iuliana Titov (Institutul de Cercetări Eco-Muzeale „Gavrilă Simion” Tulcea)** - *Comunitatea rușilor lipoveni și conviețuirea din Dobrogea*; **Daniela-Mirela Pleșoianu (Universitatea “Ovidius” din Constanța)** - *Comunitatea turcă din Dobrogea*; **Oana-Elena Brânda (ISACCL)** - *Diplomație culturală la începutul secolului XX: Balcul Reginei Maria*; **Daniel Iosif (ISACCL)** - *Stan Greavu-Dunăre, primul bibliograf al Dobrogei*; **Ana-Maria Răducan (ISACCL)** - *Ovidiu, prin ochii cititorilor săi de pe tărâmul dobrogean*; **Alexandru Florea (ISACCL)** - *Viața și jurisdicția din regiunea Orientului Mijlociu și a Africii de Nord, câteva repere*.

Natur-Culturalia, vol. II (Vergiliu, 2021, editori **Ana-Maria Răducan, Mihaela Iacob, Laura Ganea**) conține următoarele studii: **Dan Grigorescu (ISACCL)** - *Crize biologice în istoria vieții pe Pământ*; **Constantin Haită (ISACCL)** - *Științele Pământului în Arheologie. Aplicații ale Sedimentologiei și Micromorfologiei*; **Marius Skolka (Universitatea „Ovidius” din Constanța)** - *Marea Neagră, o mare a speciilor imigrante*; **Marian-Mihai Bogdan (ISACCL)** - *Din preistoria Peninsulei Balcanice: existența unei scrieri primordiale autohtone, mai mult decât o ipoteză*; **Dan Arhire (Asociația „Hai la Drum”)** - *Haosul și păpușa. Elemente de cultură străveche în spațiul circummediteranean. Iradierii transoceanice*; **Mihaela Iacob, Dorel Paraschiv (ISACCL, ICEM Tulcea)** - *Slava Rusă - Ibida: un sit arheologic complex pentru turismul științific și cultural pe Valea Slavei*; **Antonio Pio di Cosmo (Universitatea din Cordoba, cercetător asociat ISACCL)** - *Hainele împăratului bizantin. Câteva aspecte iconografice*; **Ana-Maria Răducan (ISACCL)** - *Lumină și creație la Simeon Noul Teolog*; **Oana-Elena Brânda (ISACCL)** - *Diplomația culturală în secolul XIX-XX. Studiu de caz Sulina*; **Cătălin-Ștefan Popa (ISACCL)** - *O scurtă privire asupra începuturilor dialogului bisericesc oriental promovat de Fundația Pro Oriente din Viena, cu referire la perioada 1971-1988*; **Raluca Tomi (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, Academia Română)** - *O prietenie luminată de soarele Mangaliei: Ștefan*

Delureanu și Stephan Eleutheriades; Mircea Angelescu (Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, Academia Română) - Arheologii și siturile arheologice, expresie a spiritualității dobrogene; Iuliana Barnea (Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, Academia Română - Alexandru Barnea și lumea lui; Ana-Voica Bojar, Hans-Peter Bojar, Ion-Victor Velculescu (Universitatea din Graz, Austri) - Cercetare și călătorii. Animale fantastice și personaje simbolice în exegeza Cătălinei Velculescu; Nicolae Anastasiu (Academia Română) - Ludovic Mrazec (1867-1944), ilustru savant român. O retrospectivă omagială.

În pregătire pentru 2022:

Natur-Culturalia (3)

Tematica numărului 3 urmărește aspecte ale naturii care își relevă semnificațiile culturale din Dobrogea, spațiul emblematic al Levantului în România. Se continuă seria de evocări ale cercetătorilor Dobrogei în variile sale domenii (istorie, arheologie, științele naturii, geografie, etnologie).

COLECȚIA „SAVANȚI ROMÂNI ÎN CERCETAREA LEVANTULUI”

Emil Condurachi: *Pars Orientis*. Studii de istorie a culturii *europene*, îngrijit de Valentin Bottez, cuvânt-înainte de Alexandru Suceveanu

Mihai Berza: *De la Méditerranée à la mer Noire*. Edition établie et présentée par Andrei Pippidi

În pregătire pentru 2022:

Volum de studii *in memoriam* Zoe Petre – îngrijitor științific conf. univ. dr. Florica Mihuț

PARS ORIENTIS. STUDII DE ISTORIE A CULTURII EUROPENE

Este primul volum din colecția *Savanți români în cercetarea Levantului*, îngrijită de Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului. Lucrarea reunește studii publicate de istoricul și arheologul Emil Condurachi de-a lungul a peste 45 de ani, în perioada 1935-1980, în importante reviste de specialitate. Volumul face parte și din planul editorial al Asociației Internaționale de Studii Sud-Est Europene, organism științific internațional care numără astăzi peste 25 de țări membre și din care fac parte renumiți cercetători din toată lumea în domenii precum istorie, arheologie, lingvistică, filologie, istoria artei, drept, etnografie, folclor.

Academicianul **Emil Condurachi** (1912-1987) a fost primul secretar general al Asociației Internaționale de Studii Sud-Est Europene, înființată în 1963 și având sediul la București. Rolul României în organizarea Asociației a fost de la început unul esențial, iar funcția de secretar general a revenit, prin statut, țării noastre. Din anul 1987 funcția a fost deținută de academician Virgil Cândea, iar din 1994 și până în prezent, secretar general al Asociației Internaționale de Studii Sud-Est Europene este academician Răzvan Theodorescu.

DE LA MÉDITERRANÉE À LA MER NOIRE

Prefața și selecția studiilor lui **Mihai Berza** a fost realizate de istoricul **Andrei Pippidi**. Volumul include 40 de studii, în limbile franceză, italiană și germană, redactate de istoricul Mihai Berza de-a lungul carierei academice, din 1938 până în 1978. Trei dintre acestea sunt inedite, nu au mai fost publicate, iar două dintre studiile publicate postum sunt republicate acum pentru a doua oară.

Mihai Berza, cadru universitar la Facultatea de Istorie a Universității din București și membru corespondent al Academiei Române, a reînființat Institutul de Studii Sud-Est Europene, pe care l-a condus până în 1978.

VOLUM DE STUDII IN MEMORIAM ZOE PETRE

Volumul cuprinde o selecție de aproximativ 90 de studii scrise de istoricul Zoe Petre în limbile franceză, engleză, română și italiană, de-a lungul întregii sale cariere universitare de

aproximativ cincizeci de ani, începând cu anii '60 și terminând cu anii 2010, pe teme referitoare la civilizația și societatea din Grecia antică, din care se pot aminti: *Commentaire aux Sept contre Thebès d'Eschyle*, *Civilizația greacă și originile democrației*, *Societatea greacă arhaică și clasică*, *Cetatea greacă, între real și imaginar*, *Practica Nemuririi*. *O lectură critică a izvoarelor grecești referitoare la geți*. Unul dintre aceste studii, „Menexenos sau despre capcana miturilor identitare”, inclus în partea a doua a volumului, este inedit.

Zoe Petre (1940-2017) poate fi considerată unul dintre savanții români cercetători ai Levantului, cu precădere a civilizației grecești. Profesor de istorie a lumii antice, epigrafie greacă și latină, istoria civilizațiilor din Antichitate, șef al Catedrei de Istorie Antică și Arheologie a Facultății de Istorie, decan al Facultății de Istorie și director al Școlii doctorale, profesor asociat la École des Hautes Études en Sciences Sociales (Paris), Centre *Louis Gernet* d'études comparées sur les sociétés anciennes; Universitatea *Jules Verne* din Amiens; *visiting professor* la Universitatea Harvard, *visiting researcher* la Universitățile Columbia, New York este autoarea unui număr impresionant de studii și articole,

COLECȚIA „STUDII DE ISTORIE A LEVANTULUI”

Florica (Bohîlțea) Mișuț (coordonator), *Interculturalitate și dinamism social în Dobrogea contemporană*

Volumul reprezintă publicarea lucrărilor simpozionului național „Cercetarea multiculturalității din Dobrogea – realizări și perspective” (Constanța, 18 aprilie 2019) organizat de ISACCL în parteneriat cu Universitatea „Ovidius” Constanța și cu sprijinul Agenției TIKa. Volumul reunește 16 studii și articole semnate de **Luiza Popa, Ana-Maria Răducan, Narcisa-Alexandra Știucă, Iuliana Titov, Alexandru Chiselev, Corina Iosif, Mirela Kozlovsky; Nistor Bardu, Cosmin Căprioară; Neriman Hasan, Carmen Ionela Banța, Cristina Dafinoiu, Enache Tușa, Florica (Bohîlțea) Mișuț, Alexandru Ș. Bologa, Petre Constantin; Doina Păuleanu.**

În pregătire pentru 2022:

Alex Mihai Stoenescu, *Levantul și levantinii în imaginarul românilor* Tasin Gemil, Simona Deleanu-Mareș (editori), *Relațiile româno-turce în perioada modernă*

Giorgi Gaprindașvili (traducător Salome Japiașvili), *Istoria Georgiei din cele mai vechi timpuri până în secolul al XXI-lea*

Dan Grigorescu (editor), Enache Tușa (coordonator), *Patrimoniul intangibil al etniilor dobrogene.*

LEVANTUL ȘI LEVANTINII ÎN IMAGINARUL ROMÂNILOR

Volumul conține șase studii semnate de **Alex Mihai Stoenescu** care parcurg temele evoluției cunoașterii locului și spiritului levantin, precum și a percepției Levantului în mediul românesc.

De la începutul secolului al XVI-lea și până în prezent, cuvântul „levantin” a suferit o transformare de sens uzual prin apariția și impunerea treptată a peiorativului: „necinstit”, „ipocrit”, „intrigant”, introdus însă abia în a doua jumătate a secolului al XX-lea în dicționarele românești. Această evoluție a fost marcată de procese istorice petrecute pe teritoriul Țărilor Române (ilustrate cel mai bine de Nicolae Iorga), precum și de viața culturală românească, în care s-au vehiculat termenii, în literatură, istoriografie și publicistică. Școala latinistă târzie (mai ales exegeza operei lui Vergiliu) și Școala de studii eline și elenistice au adus în conștiința românească faptul că poporul antic al Levantului a fost cel fenician, la care s-au adăugat mitologia elină și romană, cu subiectul particular „istoria Cartaginei”. Studiile de imagologie istorică despre „Levant și levantini în imaginea românilor” parcurg aceste teme ale evoluției cunoașterii locului și spiritului levantin, precum și a percepției Levantului în mediul românesc.

RELAȚIILE ROMÂNNO-TURCE ÎN PERIOADA MODERNĂ

Volumul bilingv (română și engleză), editat de **Tasin Gemil** (Institutul de Turcologie) și **Simona Deleanu-Mareș** (ISACCL), conține lucrările prezentate cu ocazia conferinței *Cercetări privind relațiile dintre România și Turcia în perioada 1878-2018* și reunește studii redactate de specialiști în domeniu. Va fi publicat sub egida ISACCL și a Institutului de Turcologie din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca: **Ioan-Aurel Pop** - *Două state moderne, care au îndeplinit roluri diferite, dar importante, în istoria continentului european*; **E.S. Osman Koray Ertaş** – *Turcia, un aliat puternic și un prieten al României*; **Yasemin Melez Biçer** - *Relațiile consolidate dintre Turcia și România*; **Erem Melike Roman** - *Relațiile de prietenie româno-turce și volumul dedicat lui Nicolae Titulescu*, **Mustafa A. Mehmet, Nagy Pienaru** - *140 de ani de relații diplomatice româno-turce. Etapele principale*; **Radu Ștefan Vergatti** - *Problema vakîf-urilor din Dobrogea după unirea cu Regatul României (1878)*; **Victor-Claudiu Turcitu** - *Documente turco-otomane în Arhivele Naționale ale României*; **Tasin Gemil** - *Relații de colaborare și prietenie între România și Turcia (1918-1940)*; **Dan Prodan** - *A zecea aniversare a Republicii Turcia și participarea delegației*

musulmanilor din România (1933); Melek Fetisleam - Colaborarea fructuoasă dintre ambasadorul Turciei la București, Hamdullah Suphi Tanrıöver, și liderul mișcării naționale tătare din România, Müstecib Hagi Fazâl; Mihail E. Ionescu - Compatibilități politice și servituți strategice: Cazul convenției militare româno-turce (1934); Marian Zidaru - SOE în Balcani în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Cazul Salvet Lüfti Tozan alias Pants; Călin Felezeu - Relațiile Turciei cu țările din bazinul Mării Negre și Caucaz; Valentin Naumescu - Turcia post-kemalistă și noile relații strategice la confluența Occident-Orientul Mijlociu. NATO la Marea Neagră și implicațiile asupra României; Adina Fodor - Stabilirea și dezvoltarea cooperării Universității Babeș-Bolyai cu instituții similare din lumea turcică (2009-2018). Un raport succint al activității Institutului de Turcologie.

ISTORIA GEORGIEI DIN CELE MAI VECHI TIMPURI PÂNĂ ÎN SECOLUL AL XXI-LEA

Volumul „Istoria Georgiei din cele mai vechi timpuri până în secolul al XXI-lea” prezintă într-un format succint, bogat ilustrat, incluzând și o serie de hărți din diverse secole istoria, acestui spațiu din epoca preistorică și până în primele decenii ale secolului al XXI-lea. Volumul umple o lacună importantă în bibliografia istorică accesibilă în limba română, fiind în același timp o lucrare de popularizare ce raportează spațiul Georgiei la România.

Dedicat aniversării celor 300 de ani de relații diplomatice dintre România și Georgia și celor 100 de ani de la recunoașterea Primei Republici Democrate Georgia de către România, scris de Giorgi Gaprindașvili și tradus de Salome Japiașvili, volumul este deschis de textele ambasadorului Georgiei la București, Excelența Sa Nikoloz Nikolozishvili și președintelui Emil Constantinescu.

PATRIMONIUL CULTURAL INTANGIBIL AL ETNILOR DOBROGENE

Volumul, editat de directorul științific al ISACCL, prof. emerit **Dan Grigorescu** și coordonat de prof. univ. dr. **Enache Tușa** (Universitatea „Ovidius” din Constanța) este dedicat obiceiurilor și tradițiilor etnilor dobrogene și cuprinde următoarele studii: **Dan Arhire** - *Ascensiunile rituale ale creștinilor și musulmanilor pe dealul Koyun Baba – Babadag*; **Simona Niculescu** - *Pestelca, element de sărbătoare în portul tradițional din regiunea Dunării de Jos*; **Alexandru Chiselev** - *Din alimentația rituală a turcilor și tătarilor din Dobrogea. Ciorba de Așure*; **Raul Răzvan Ivan** - *Aspecte privind cultura și cultele în*

orașul Constanța din perioada interbelică; Florin Stan - Câteva informații privind populația Dobrogei moderne (1850 – 1913); Ionuț Cristian Jescu - Istoria și identitatea cazacilor staroveri de pe Dunăre; Iuliana Titov - Gustul sărbătorilor de iarnă la rușii lipoveni din Dobrogea; Rodica Gabriela Enache, Șeida Abdula - Promovarea educației interculturale în învățământul preșcolar; Eden Mamut - Provocările erei digitale pentru cultura și civilizația tătarilor din Dobrogea: platforma digitala Tatars.eu; Cătălin Negoită - Români și bulgari în memorialistica campaniei din 1913; Paula Popoiu - Dobrogea zona de multiculturalitate și multiethnicitate; Enache Tușa - Patrimoniul structurilor sociale țărănești din Dobrogea în perioada interbelică; Laura Maria Vasilache, Radu Carp - Evoluția legislației electorale din Dobrogea; Lavinia Dumitrașcu - Patrimoniul intangibil dobrogean într-o frântură din viața de odinioară a satului Dunăreni (Mârleanu), județul Constanța; Ilie Iulian Mitran - Elementele de factură neoromânească ale caselor rurale din județul Constanța construite în perioada postbelică; Costin Scurtu - Transportul terestru din Dobrogea între nevoi și trebuințe în secolul al XIX-lea.

COLECȚIA „MARILE RELIGII ABRAHAMICE”

Doctrinile celor trei religii monoteiste (iudaism, creștinism și islamism) au o geneză legată de spațiul Levantului. Evaluarea istoriei religiilor din Levant și a prezentului acestora, bazată pe punerea în valoare a principiilor comune, este un vehicul pentru anticiparea viitorului acestei regiuni ce a viețuit permanent între pace și conflict, de cele mai multe ori pe temeiul deosebirilor religioase.

În Levant, de la începuturi și până în zilele noastre, religia nu este o simplă îmbogățire a vieții cotidiene, ci o parte efectivă din identitatea, comportamentul, viziunea și idealurile oamenilor.

Publicarea prelegerilor susținute la sediul ISACCL sau pe platforma zoom în cadrul proiectului „Levantul, leagănul religiilor abrahamice” de către profesori, cercetători internaționali, specialiști în domeniul istoriei religiilor și al dialogului cultural și religios stimulează dezbaterile constructive între religii și confesiuni pe tema asemănărilor doctrinare și a profilelor unor personalități relevante din istoria culturilor religioase dezvoltate în arealul Levantului și promovează dialogul religios, culturii păcii și înțelegerea *Celuilalt*.

Colecția a debutat în mai 2019, odată cu apariția volumului *Papa Ioan Paul al II-lea în România. Dialogul catolic-ortodox la nouă secole de la Marea Schismă*, coordonat de

Laura Ganea și tipărit cu ocazia vizitei Sfântului Părinte Francisc la București. Prin realizarea albumului despre vizita Papei Ioan Paul al II-lea în România, Institutul de Studii Avansate pentru cultura și civilizația Levantului a adus în spațiul public un moment din cultura reconcilierii, așa cum au mai fost în trecut între tradițiile confesionale răsăritene și apusene (întâlnirile dintre papa Paul al VI-lea și patriarhul Athenagoras în 1964 și 1965, care au revocat decretele de excomunicare reciprocă, date în 1054 de omologii lor, cardinalul Humbert și patriarhul Cerularie).

În pregătire pentru 2022:

Cătălin-Ștefan Popa (coordonator), *Patrimoniul cultural religios din Levant*

PATRIMONIUL CULTURAL RELIGIOS DIN LEVANT

Conferințele online organizate în cadrul proiectului „Levantul, leagănul religiilor abrahamice” au oferit publicului teme expuse de specialiști consacrați și care au contribuit la promovarea internațională a ISACCL. Prelegerile au fost incluse în volumul științific aflat în pregătire din cadrul proiectului, volum care va fi publicat în primăvara anului 2022.

COLECȚIA „MOȘTENIRE CULTURALĂ ȘI EDUCAȚIE”

Ana-Maria Răducan (coordonator), *Byzantium – An Unending Civilisation. Proceedings Of The Annual School Of Byzantine Studies (2018-2020)*

În pregătire pentru 2022:

Din perspectiva relației dintre centru și periferie, moștenirea bizantină a avut un rol de căpătâi în dialectica formării și consolidării statelor naționale din spațiul balcanic, mai ales în ceea ce privește aspectele politice, culturale și artistice. Instituțiile administrative, culturale și religioase din spațiul balcanic și din cel românesc au urmat modelul bizantin și au fost dominate de Codul lui Justinian și de rânduielile canonice bisericești ortodoxe. După căderea

Constantinopolului din 1453, deși Patriarhul ecumenic de la Constantinopol nu avea decât un rol onorific, rolul Bisericii Ortodoxe în păstrarea unității politice a popoarelor balcanice a fost esențial. Prin întemeierea mitropoliilor locale, organizarea bisericească, activitatea misionară și educațională din Balcani și din spațiul românesc au jucat un rol important în continuitatea răspândirii civilizației bizantine. După 1453, o parte dintre intelectualii bizantini s-a exilat către spațiul balcanic și, ulterior, către Valahia și Moldova, contribuind, prin familiile care migraseră în acest spațiu, la apariția culturii *Bizanțului de după Bizanț*, argumentată de Nicolae Iorga în 1935 în cartea sa, care a fundamentat un curent cultural național. În perioada postbizantină, tipografiile din țările române au avut o influență deosebită, prima carte tipărită pe aceste teritorii, în 1508, fii Liturghierul lui Macarie, un călugăr din spațiul balcanic refugiat în Valahia. Ulterior, prin Academii Domnești de la București și Iași, din secolul al XVIII-lea s-a asigurat o continuitate în transmiterea cunoașterii bizantine, integrată în specificul local. Asimilarea creatoare a tradiției bizantine a asigurat culturii române originalitatea în ansamblul culturii europene.

Volumul colectiv coordonat de **Ana-Maria Răducan** cuprinde lucrările științifice ale **Școlii anuale de studii bizantine și postbizantine**, edițiile 2018-2020, precum și o prezentare a acestora, însoțită de ilustrații și de discursurile inaugurale: **Andra Jugănar** - *A Network Analysis of the Cappadocian Fathers' Letter Collections*; **Antonio Pio di Cosmo** - *Justinian and sexual diseases. a Hagiography Case and the Prophylaxis in Early Byzantium*; **Cătălin-Ștefan Popa** - *Christians and the making of borders between Byzantium and Persia in Late Antiquity*; **Ana-Maria Răducan** - *Borders of Wisdom, Borders of Faith in Photius' Library*; **Alin Lupu** - *The Muslim Community from Constantinople (IXth – XIth centuries), an overview*; **Iustina Barbu** - *The Image of the Jew in the Byzantine Hagiographies (10th to 11th century)*; **Olga Vlachou** - *The Great Misconceptions of the Great Schism*; **Emanoil Băbuș** - *Byzantins et Latins durant le règne d'Alexis Ier Comnène. Orchestration statale et ritualisation des émotions*; **Zacharoula Kousouli** - *The Prosopography of John VIII Palaiologos according to Mémoires of Sylvester Syropoulos and the Acta Graeca Concilii Florentini*; **Eleni Karafotia** - *Sources & Parallels in the Byzantine Achilleid*; **Hayarpi Hakobian** - *Resurrected Moses as a Witness of Christ's Theophany*; **Andrei Prohin** - *Signs of the End of the World through History: a Reading of the Chronicle of Symeon the Logothete in a Slavic Manuscript from Moldova (1637)*; **Gina Scarlat** - *L'activité de Sevastos Kiminitis dans les Pays Roumains*; **Ion Croitoru** - *Greek-language typographic activity in Târgoviște at the beginning of the 18 th century*.

COLECȚIA ISTORIA RECENTĂ ȘI ANTICIPAREA VIITORULUI

Sub tipar:

Emil Constantinescu, Oana-Elena Brânda (coordonatori), *Lumea post-pandemie. O viziune umanistă pentru o dezvoltare durabilă*

În pregătire pentru 2022:

Laura Ganea, *Oamenii schimbării. Istoria recentă povestită de protagoniști (interviuri)*

LUMEA POST-PANDEMIE. O VIZIUNE UMANISTĂ PENTRU O DEZVOLTARE DURABILĂ

Pandemia COVID-19 poate fi considerată o șansă istorică pentru un nou proiect politic global. Iar dacă vrem să înțelegem cum va arăta lumea după pandemie, ar trebui mai întâi să înțelegem prezentul pe care-l trăim și să învățăm din lecțiile trecutului apropiat. În primele două decenii ale secolului XXI, omenirea a trecut prin două crize: criza globalizării terorismului, începând cu 11 septembrie 2001, și criza financiară din 2004-2009. După fiecare din aceste crize s-a spus, cum se spune și în actuala criză, că „lumea nu va mai fi la fel”. Dar experiența post-criză a arătat că lumea a rămas aceeași, iar, în timp, lucrurile chiar s-au înrăutățit. Acțiunile represive după atentatul din 11 septembrie nu au pus capăt terorismului; din contră, mișcările teroriste s-au intensificat, pentru că soluțiile s-au rezumat la intervenții militare externe și la intensificarea măsurilor de securitate pe plan intern și nu la un efort general pentru crearea unei culturi a păcii. Efectele dezastruoase ale crizei economice din 2004-2009, provocată de politicile bancare nesăbuite nu au fost suportate de bănci și de sistemul financiar bancar care a jucat un rol esențial în propagarea sa. Agențiile de rating nu au fost decredibilizate și învinuite, iar sistemul existent a continuat neperturbat, creând astfel premisele unor crize similare în viitor. Cetățenii trădați de administrație au fost cei care au avut de suferit, fiind obligați să suporte costurile crizei. Complexul militar-industrial, leadershipul – politic, sistemul financiar s-au dovedit incapabile de a face față acestor crize. Nu ne putem aștepta să o poată face astăzi.

Acestea sunt premisele de la care a pornit proiectul „Lumea post-pandemie. O viziune umanistă pentru o dezvoltare durabilă”, derulat de Institutul de Studii Avansate pentru Cultura

și Civilizația Levantului în perioada aprilie 2020 – decembrie 2021, cu participarea unor lideri mondiali și a elitei academice mondiale.

Cele două volume coordonate de **Emil Constantinescu** și **Oana-Elena Brânda** (editori **Laura Ganea**, pentru ediția în limba română, și **Maxim Onofrei**, pentru ediția în limba engleză) reprezintă o sinteză a acestui proiect: **36 de conferințe, 242 de contributory și 34 de autori**.

Primul volum conține relatările conferințelor la care ISACCL a participat în calitate de organizator, co-organizator sau invitat, în capitolul „**Dezbateri academice și politice în conferințele internaționale organizate online pentru combaterea efectelor pandemiei și elaborarea unor strategii de dezvoltare durabilă pe plan mondial**”, relatări realizate de echipa proiectului – *Oana-Elena Brânda, Alexandru Florea, Laura Ganea, Mihai-Bogdan Marian, Ștefan Horia Marincea, Maxim Onofrei, Cătălin-Ștefan Popa, Ana-Maria Răducan* - și inițiativele internaționale la care a aderat Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului, în capitolul „**Inițiative internaționale pentru contracararea efectelor pandemiei și construcția lumii post-pandemie**”.

Cel de-al doilea volum oferă „**o perspectivă multidiscplinară internațională**”, prin eseurile semnate de *Garry Jacobs, Donato Kiniger-Passigli, Winston Nagan, Samantha Manaus, Fadwa El-Guindi, Stefan Brunnhuber, Thomas Reuter, Saulo José Casali Bahia, Ash Pachauri, David Harries, Shoshana Bekerman, Mark Donfried, Ismail Serageldin, Akkan Suver, Luciano Saso, Raja Jhinaoui Ben Ali, Michael Marien*, dar și **o perspectivă românească asupra lumii post-pandemie**, prin eseurile semnate de *Andrei Marga, Laszlo Borbely, Emil Dinga, Luiza Spiru, Irinel Popescu, Mariana Bozeșan, Constantin Teleagă, George Banu, Carol Stanciu, Anca Trifan, Naim Belgin, Luminița Odobescu, Maria Dorobanțu, Nicoleta-Monica Popa-Fotea, Eugen-Florian Popescu*.

Cei doi coordonatori ai volumelor prezintă „**gestionarea pandemiei de covid-19, între umanitate și necesitate** (*Emil Constantinescu*) și „**o viziune holistică asupra pandemiei**” (*Oana-Elena Brânda*).

OAMENII SCHIMBĂRII. ISTORIA RECENTĂ POVESTITĂ DE PROTAGONIȘTI

Cercetarea științifică propusă de Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului pleacă de la ideea că Fenomenul Piața Universității și Mineriada din 13-15 iunie 1990 reprezintă două curente sociale distincte, care își au originea în Sacrificiul fondator al luptătorilor din 16-21 decembrie 1989 și, respectiv, în Păcatul originar al coaliției formate de conducerea armatei, nomenclatura ceaușistă și grupul pro-sovietic, care a confiscat

rezultatul revoltei populare ce a dus la căderea regimului Ceaușescu, și este răspunzătoare de crimele din 16-21 decembrie 1989 și din 22-25 decembrie 1989.

Aceste două curente sociale au la bază o morală diferită. Piața Universității îi reprezintă pe cei care cred în dreptate, adevăr, solidaritate, dialog constructiv, rezolvarea pașnică a diferendelor, asumarea deschisă a opțiunilor politice și a responsabilităților ce decurg din acestea, generozitatea de a pune interesul național mai presus de interesele personale și de grup. Cel de-al doilea curent, care își are originea în mineriadă, fenomen caracteristic pentru represiune, îi reprezintă pe cei care utilizează minciuna, manipularea prin mijloacele de informare, ura, violența verbală și fizică, promovează interesele personale și de grup în dauna interesului național, urmăresc reinstaurarea fricii și controlul discreționar al instituțiilor statului prin intermediul instituțiilor de forță și al serviciilor secrete.

Exponenții primului curent social sunt la originea schimbării democratice a României, adusă de alegerile legislative și prezidențiale din noiembrie 1996. Reprezentanții ei, constituiți în alianța CDR-USD-UDMR, au condus România în perioada 1996-2000 și au inițiat un amplu program de reforme. Ei sunt *Oamenii schimbării* și mărturiile lor, importante pentru istoria recentă, sunt adunate într-un volum de interviuri.

PARTICIPARE LA TÂRGUL DE CARTE GAUDEAMUS

În perioada 17-21 noiembrie, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului (ISACCL) a participat, alături de 60 de edituri private, ale universităților și Academiei Române, la Târgul de carte Gaudeamus, ediție exclusiv on-line, derulată pe site-ul gaudeamus.ro.

Participarea la Târgul Gaudeamus, coordonată de **Simona Deleanu-Mareș**, a vizat nu doar vânzarea publicațiilor apărute sub egida ISACCL până la data derulării evenimentului, ci și prezentarea activității editoriale și a rezultatelor activității științifice în spațiul public, pe alte platforme și site-uri în afara celor instituționale, precum și promovarea personalităților care au colaborat și au contribuit la realizarea acestor publicații și la consolidarea activității științifice a ISACCL.

Prin înscrierea pe platforma organizatorilor cu un stand virtual, persoanele interesate au fost direcționate către pagina publicației de pe site-ul ISACCL, unde sunt prezentate aparițiile editoriale: publicațiile *The International Journal of Levant Studies*, nr. 1/2019 și nr. 2/2020 și *Natur-Culturalia* nr. I și II, volumele de studii – *Interculturalitate și dinamism social în*

Dobrogea contemporană, coord. de Florica (Bohîlțea) Mișuț, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2020, și Mihai Berza, *De la Mediteranee a la mer Noire*. Edition établie et présentée par Andrei Pippidi, Editura Istros a Muzeului Brăilei Carol I, Brăila, 2020.

Promovarea publicațiilor și, implicit, a activității ISACCL, s-a făcut pe tot parcursul celor cinci zile ale Târgului Gaudeamus, pe pagina de facebook Radio România Gaudeamus și pe site-ul organizatorilor, gaudeamus.ro, pe pagina de facebook a ISACCL și pe site-ul institutului.

Responsabilitatea ISACCL ca participant a presupus redactarea unui comunicat privind târgul și participarea instituțională, postarea acestuia pe site-ul instituției, institutlevant.ro, precum și postarea și anunțarea participării la eveniment pe pagina de facebook a instituției, prin postarea afișului oficial oferit de organizatori, precum și a detaliilor de participare a ISACCL.

PARTENERIATE

Parteneriate / Acorduri de colaborare încheiate între Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului și instituții din România

Nr. crt.	Nr. document și data semnării	Instituția parteneră	Tipul parteneriatului	Obiectivele parteneriatului
1.	627/ 20.06.2018	Academia Navală „Mircea cel Bătrân” (ANMB)	Protocol-Cadru de Colaborare	Asocierea pe durată nedeterminată pentru organizarea unor activități comune în domeniile de activitate specifice Institutului, precum: cercetări științifice asupra culturilor și civilizațiilor din spațiul istoric al Levantului (Orientul Mijlociu, Nordul Africii, Balcani, Caucaz); protejarea arealelor geologice, biologice, geografice și arheologice reprezentative pentru patrimoniul cultural universal; crearea unei culturi a păcii prin promovarea dialogului dintre popoarele din spațiul istoric al

Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului
Centru de excelență al Academiei Mondiale de Artă și Știință

				Levantului, între mediul academic, liderii religioși și tânăra generație.
2.	629/ 21.06.2018	Universitatea „Ovidius” din Constanța	Protocol-Cadru de Colaborare	Asocierea pe durată nedeterminată pentru organizarea unor activități comune în domeniile de activitate specifice Institutului, precum: cercetări științifice asupra culturilor și civilizațiilor din spațiul istoric al Levantului (Orientul Mijlociu, Nordul Africii, Balcani, Caucaz); protejarea arealelor geologice, biologice, geografice și arheologice reprezentative pentru patrimoniul cultural universal; crearea unei culturi a păcii prin promovarea dialogului dintre popoarele din spațiul istoric al Levantului, între mediul academic, liderii religioși și tânăra generație.
3.	626/ 29.06.2018	Institutul Geologic al României (IGR)	Protocol de colaborare	Promovarea reciprocă a celor două părți, precum și dezvoltarea unor programe și activități cu implicații puternice la nivel social. Colaborarea în vederea extinderii cercetărilor științifice asupra culturilor și civilizațiilor din spațiul istoric al Levantului, anume Orientul Mijlociu, Nordul Africii, Balcani, Caucaz. Colaborarea în vederea protejării arealelor geologice, biologice și arheologice aflate pe teritoriul național, reprezentative pentru arealul Levantului. Efectuarea de studii și cercetări geologice și arheometrice, inclusiv elaborarea în parteneriat a unor propuneri de proiecte cu finanțare europeană sau națională. Colaborarea în vederea organizării de evenimente științifice și culturale de interes reciproc. Colaborarea în realizarea și publicarea de articole și monografii de specialitate.
4.	798/	Muzeul de Istorie Națională și Arheologie	Protocol-Cadru de Colaborare	Asocierea pe durată nedeterminată pentru organizarea unor activități comune în

	11.07.2018	Constanța		domeniile de activitate specifice Institutului, precum: cercetări științifice asupra culturilor și civilizațiilor din spațiul istoric al Levantului (Orientul Mijlociu, Nordul Africii, Balcani, Caucaz); protejarea arealelor geologice, biologice, geografice și arheologice reprezentative pentru patrimoniul cultural universal; crearea unei culturi a păcii prin promovarea dialogului dintre popoarele din spațiul istoric al Levantului, între mediul academic, liderii religioși și tânăra generație.
5.	914/ 27.07.2018	Facultatea de Istorie, Departamentul de Istorie Antică, Arheologie și Istoria Artei, Universitatea din București	Protocol-Cadru de colaborare	Asocierea pentru o perioadă de 15 luni, pentru schimb de informații și consultări în vederea redactării volumului "Levantul în arte".
6.	1198/ 03.09.2018	Institutul de Știință, Cultură și Spiritualitate, Centru de expertiză a operelor de artă prin metode instrumentale avansate (CEOAMIA), Universitatea „Ovidius” din Constanța	Protocol de Colaborare	Translatarea Protocolului Cadru de Colaborare a ISACCL, nr. 629/21.06.2018, cu UOC, nr. 8294/22.06.2018, în segmentul specializat al ISCS-CEOAMIA al UOC
7.	1274/10.09 .2018	Asociația Centrul Cultural European- Româno-Panarab CCERPA	Protocol-Cadru de Colaborare	Asocierea pe durată nedeterminată pentru organizarea unor activități comune în domeniile de activitate specifice Institutului, precum: cercetări științifice asupra culturilor și civilizațiilor din spațiul istoric al Levantului (Orientul Mijlociu, Nordul Africii, Balcani, Caucaz); protejarea arealelor geologice, biologice, geografice și arheologice reprezentative pentru patrimoniul cultural universal; crearea unei culturi a păcii prin promovarea dialogului dintre popoarele din spațiul istoric al

				Levantului, între mediul academic, liderii religioși și tânăra generație.
8.	1384/ 25.09.2018	Institutul de Cercetări Eco Muzeale Gavrilă Simion Tulcea	Protocol-Cadru de Colaborare	Asocierea în vederea realizării unor proiecte în parteneriat.
9.	1404/ 26.09.2018	Universitatea Babeș- Bolyai – Institutul de Turcologie	Protocol-Cadru de colaborare	Asociere pentru o perioadă de 5 ani. Partenerii vor colabora pentru realizarea sau participarea la realizarea unor programe și proiecte cu finanțare internă sau internațională din domeniile de cooperare convenite și vor face propuneri pentru îmbunătățirea și diversificarea activităților realizate prin parteneriat.
10.	1504/ 12.10.2018	Institutul Român de Arheologie de la Atena (IRAA)	Protocol-Cadru de Colaborare	Asociere în vederea realizării de proiecte și programe.
11.	2028/ 09.11.2018	Universitatea din București, Facultatea de Litere	Acord de colaborare/ Parteneriat instituțional	Stabilirea cadrului general de organizare și desfășurare a colaborării celor două instituții, în vederea efectuării stagiilor de practică a studenților de la Facultatea de Litere, programul de Studii Culturale. Etnologie (licență) și Etnologie, Antropologie culturală și Folclor (masterat)
12.	2062/ 14.11.2018	Universitatea din București, Facultatea de Istorie	Protocol de parteneriat educațional	Colaborarea în vederea organizării și desfășurării activităților de practică universitară în cadrul ISACCL pentru studenții din cadrul programelor de licență în Istoria Artei și Istorie, precum și pentru masteranzii în programe de masterat în specialitățile Istoria Artei sau Istoria civilizațiilor Mediteranei Răsăritene; colaborarea în vederea atragerii și integrării studenților Facultății din programele

				menționate în activități de voluntariat derulat de către Institut;
13.	45/ 14.01.2019	Asociația Lingua Economica	Protocol-Cadru de colaborare	Asocierea pe durată nedeterminată pentru organizarea unor activități comune în domeniile de activitate specifice Institutului, precum: cercetări științifice asupra culturilor și civilizațiilor din spațiul istoric al Levantului (Orientul Mijlociu, Nordul Africii, Balcani, Caucaz); protejarea arealelor geologice, biologice, geografice și arheologice reprezentative pentru patrimoniul cultural universal; crearea unei culturi a păcii prin promovarea dialogului dintre popoarele din spațiul istoric al Levantului, între mediul academic, liderii religioși și tânăra generație.
14.	83/ 18.01.2019	Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină – GeoEcoMar	Protocol-Cadru de colaborare	Asocierea pe perioadă nedeterminată în vederea identificării de proiecte comune care să fie implementate în parteneriat. Partenerii vor colabora pentru realizarea sau participarea la realizarea unor programe și proiecte cu finanțare internă sau internațională din domeniile de cooperare convenite.
15.	375/ 12.03.2019	Federația Comunităților Evreiești din România – Cultul Mozaic (FCER)	Protocol de colaborare	Asocierea pe durată nedeterminată pentru organizarea unor activități comune în domeniile de activitate specifice Institutului, precum: cercetări științifice asupra culturilor și civilizațiilor din spațiul istoric al Levantului (Orientul Mijlociu, Nordul Africii, Balcani, Caucaz); protejarea arealelor geologice, biologice, geografice și arheologice reprezentative pentru patrimoniul cultural universal; crearea unei culturi a păcii prin promovarea dialogului dintre popoarele din spațiul istoric al Levantului, între mediul academic, liderii religioși și tânăra generație.

Parteneriate / Acorduri de colaborare încheiate între Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului și instituții din străinătate

Nr. crt.	Nr. document și data semnării	Instituția parteneră	Tipul parteneriatului	Obiectivele parteneriatului
1.	1405/ 26.09.2018	Heavenly Culture, World Peace, Restoration of Light (HWPL)	Memorandum	Parteneriat nedeterminat temporal pentru promovarea și implementarea păcii mondiale. Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului va organiza cursuri și programe de educație pentru pace, în parteneriat cu HWPL, în școli, universități și alte instituții educaționale publice și/sau private din România
2.	1992/ 02.11.2018	CESOR Centre d'Etudes en Sciences Sociales du Religieux	Protocol-Cadru de colaborare	Colaborare în proiectul Școlii Anuale de Studii Bizantine.
3.	2081/ 20.11.2018	Al-Mustafa International University, Iran	Protocol-Cadru de colaborare	Colaborare pentru proiecte de diplomație culturală și dialog interreligios.
4.	7.02.2019	Marmara Group Strategic and Social Research Foundation	Protocol-Cadru de colaborare	Asigurarea unui schimb continuu de informații și organizarea de consultații periodice asupra proiectelor de interes comun.
5.	1686/ 25.10.2019	Harran University	Acord de colaborare/ Parteneriat instituțional	Parteneriat nedeterminat temporal pentru dezvoltarea unor proiecte comune care beneficiază de finanțare la nivel național sau internațional, pe domenii de cercetare stabilite de comun acord.

Parteneriate / Acorduri de colaborare semnate în 2020-2021

Nr. crt.	Nr. document și data semnării	Instituția parteneră	Tipul parteneriatului	Obiectivele parteneriatului
1.	522/ 14.05.2020	Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă – Guvernul României	Acord de Colaborare	Sprrijinirea activităților de implementare rezultate din setul de 17 obiective de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 pentru dezvoltarea durabilă la nivel național în vederea asigurării promovării dezvoltării durabile a României; <i>Colaborarea în cadrul proiectului Lumea post-pandemie. O viziune umanistă pentru o dezvoltare durabilă</i>
2.	565/ 03.06.2020	Universitatea Hyperion, Facultatea de Științe Sociale, Umaniste și ale Naturii	Parteneriat educațional	Organizarea cursurilor <i>Școlii anuale interdisciplinare de egiptologie, orientalistică și greacă veche.</i>
3.	752/ 10.07.2020	Universitatea din București, Facultatea de Istorie	Parteneriat educațional	Colaborarea în vederea organizării și desfășurării activităților de practică universitară în cadrul ISACCL.
4.	773/15.07.2020	Universitatea din București, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine	Parteneriat educațional	Organizarea cursurilor <i>Școlii anuale interdisciplinare de egiptologie, orientalistică și greacă veche.</i>
5.	1269/ 17.11.2020	Institutul Cultural Român “Dimitrie Cantemir” din Istanbul	Acord de parteneriat	Organizarea de activități comune în domeniile de activitate specifice Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului.
6.	408/ 25.03.2021	Institute of Mediterranean and Oriental Cultures Academia de Științe din Polonia	Parteneriat de cooperare	Organizarea de activități comune în domeniile de activitate specifice Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului.
7.	409/ 25.03.2021	Universitatea Hyperion, Facultatea de Științe Sociale, Umaniste și ale	Parteneriat educațional	Organizarea cursurilor <i>Școlii anuale interdisciplinare de egiptologie, orientalistică și greacă veche – ediția 2021</i>

		Naturii		
8.	410/ 25.03.2021	Universitatea din București, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine	Parteneriat educațional	Organizarea cursurilor <i>Școlii anuale interdisciplinare de egiptologie, orientalistică și greacă veche – ediția 2021</i>
9.	947/ 09.07.2021	Institutul de Diplomatie Culturală din Berlin	Protocol-cadru de colaborare	Cooperare în materie educațională în cadrul programelor de masterat ale ICD, de cercetare, prin implicarea ICD în programele de cercetare științifică al ISACCL și în organizarea de evenimente comune.

Parteneriate / Acorduri de colaborare în curs de semnare

Nr. crt.	Instituția parteneră	Persoană de contact	Tipul parteneriatului	Stadiul negocierilor
1.	Universitatea Națională și Capodistriană din Atena	Dr. Fotini Pomoni-Papaioannou	Protocol-Cadru de cooperare	Scrisoare de invitație din partea Institutului către doamna Pomoni-Papaioannou.
2.	Centrul Inter-Universitar, Dubrovnik	Prof. dr. Krunoslav Pisk	Protocol-Cadru de cooperare	Scrisoare de invitație din partea Institutului către prof. Krunoslav.
3.	Bibliotheca Alexandrina	Dr. Mostafa El Feki	Protocol-Cadru de cooperare	Scrisoare de invitație din partea Institutului către dr. Mostafa El Feki.
4.	Departamentul de Teologie Ecumenică, Biserici Orientale și Istorie Misionară al Universității Georg-August din Gottingen	Prof. dr. Martin Tamcke	Protocol-Cadru de cooperare	Scrisoare de invitație pentru prof. Martin Tamcke în vederea negocierii unui parteneriat cu Departamentul de Teologie Ecumenică, Biserici Orientale și Istorie Misionară al Universității Georg-August din Gottingen.
5.	Universitatea „Aristotel” din	Prof. dr.	Protocol-Cadru de	Scrisoare de acceptare din partea

Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului
Centru de excelență al Academiei Mondiale de Artă și Știință

	Salonic	Athanasios Semoglou	cooperare	Rectorului Universității „Aristotel” din Salonic.
6.	Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul		Acord-cadru de colaborare	Acordul este în acest moment în faza de pregătire cu partenerii din Cahul. (Încheierea acordului cadru de colaborare a fost stabilită la 25 noiembrie 2021)
7.	Universitatea de Stat din Comrat, Republica Moldova		Acord-cadru de colaborare	Acordul este în acest moment în faza de pregătire cu partenerii din Comrat. (Încheierea acordului cadru de colaborare a fost stabilită la 26 noiembrie 2021)
8.	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași		Parteneriat	Invitație privind introducerea ISACCL în seria instituțiilor partenere din România în cadrul rețelei europene COST Euroweb – „Europe Through Textiles: Network for an integrated and interdisciplinary Humanities”. (Invitația a fost primită la 13 decembrie 2021)

Intenții pentru parteneriate viitoare:

Nr. crt.	Instituție
1.	Institutul de Cercetare pentru Pace, Oslo
2.	Institutul Internațional de Cercetare pentru Pace, Stockholm
3.	Institutul de Cercetare pentru Pace, Frankfurt am Main
4.	Universitatea A.D.A., Azerbaidjan
5.	Centrul Internațional de Studii ale Mării Negre, Grecia
6.	Institutul „Swisspeace” – Cercetări Practice pentru Pace, Universitatea din Basel
7.	Institutul Italian de Studii Orientale – Universitatea Sapienza, Roma

COMUNICARE

- **Site-ul** institutului: în limbile română (<https://institutlevant.ro/>) și engleză (<https://institutlevant.ro/en/>);
- **Pagina de Facebook:** <https://www.facebook.com/Institutul-de-Studii-Avansate-pentru-Cultura-%C8%99i-Civiliza%C8%9Bia-Levantului-241403416518547/>
- **Canal Youtube** - <https://www.youtube.com/channel/UC4Dz5ErPK2u-AhiKNiUOQiQ>
- **Broșura de prezentare a ISACCL** – tipărită în limbile română și engleză;

Începând cu anul 2020, din cauza pandemiei COVID-19, activitatea a fost transferată într-o proporție majoră în mediul online, iar acest lucru se reflectă și în volumul postărilor pe site-ul ISACCL. Conținutul crescut, actualizat în permanență, a condus la creșterea traficului, atât în varianta în limba română, cât și cea în engleză.

Prezentăm date comparative de creștere, în perioada 2018-2021: 148,93% creștere utilizatori; 128,66% creștere utilizatori noi; 52,60% creștere sesiuni pe utilizator; 48,28% creștere utilizatori activi pe zi; 83,08% creștere utilizatori activi pe o perioadă de 7 zile; 84,57% creștere utilizatori activi pe o perioadă de 14 zile; 114,72% creștere utilizatori activi pe o perioadă de 28 de zile.

Pe canalul youtube sunt postate 167 de filme de prezentare a instituției, rapoarte de activitate conferințe, prelegeri, discursuri susținute în cadrul proiectelor derulate de ISACCL: *Lumea post-pandemie. O viziune umanistă pentru o dezvoltare durabilă; Dobrogea, martor al civilizațiilor milenare ale Levantului, Levantul – istoria recentă; Dezbateri cu ambasadorii români; Rolul diplomației culturale în corespondența scrisă. Virtutea păcii în scrisorile oficiale și informale din Levant din Antichitate până în prezent; Levantul, leagănul religiilor abrahamice; Școala anuală de studii bizantine și postbizantine; Școala anuală interdisciplinară de greacă veche, egiptologie și limbi orientale.*

În anul 2021, site-ul ISACCL a înregistrat 36 259 utilizatori unici, 22 502 fiind utilizatori noi, și 92.227 afișări de pagină. 28 588 de utilizatori provin din România, 1308 din Republica Moldova, 1228 din SUA, 598 din Germania, 526 din Marea Britanie, 299 din Franța, 281 din Italia, 187 din Canada, 102 din Grecia, 98 din Belgia, 98 din Austria, 82 din Turcia, 44 din India, 41 din Suedia, 28 din Irlanda, 23 din Spania, 23 din Japonia, 19 din Polonia, 12 din China.

În afara noutăților postate pe prima pagină, cele mai urmărite informații pe site sunt cele dedicate programelor și proiectelor, prezentării Institutului, carierelor, motivației care a stat la baza înființării ISACCL, istoriei culturilor și civilizației Levantului.

Împărțirea utilizatorilor pe criterii de vârstă arată că numărul cel mai mare de vizitatori se situează în categoria 25-34 de ani, urmată de categoriile: 35-44 de ani; 45-54 de ani; 55-64 de ani (3046); 65+; 18-24 de ani.

Dintre utilizatori, 21 231 accesează site-ul utilizând telefonul mobil, 16 873 desktopul și doar 478 tableta.

Impactul postărilor pe contul de facebook al ISACCL în anul 2021 a fost de 92 631 persoane.

Pe canalul youtube, în anul 2021 au fost postate 70 de înregistrări video.

RESURSE UMANE

Din punct de vedere al gestionării resurselor umane, obiectivul principal al conducerii Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului l-a constituit, în continuare, asigurarea resurselor umane necesare desfășurării activității și ocuparea celor 36 de posturi aprobate, prin:

- ✓ Organizarea de concursuri pentru angajarea de personal cu pregătire profesională superioară. În anul 2021 s-au ocupat un număr de 11,5 posturi prin concurs, ajungându-se la un număr de 28 posturi ocupate la nivelul lunii decembrie 2021.

Având în vedere fluctuația de personal s-a căutat continuu prin politica de recrutare a personalului, asigurarea activității institutului cu personal cu pregătire profesională superioară și conform cerințelor obiectivelor ISACCL:

- ✓ Organizarea de concursuri pentru ocuparea posturilor vacante de cercetător științific, s-au concretizat cu ocuparea a 2 posturi cu ½ normă de cercetător științific grad I;
- ✓ Realocarea personalului existent, în funcție de necesități, prin numiri temporare în funcții de conducere a salariaților existenți, până la ocuparea acestora prin concurs;
- ✓ Redistribuirea atribuțiilor din fișele de post pentru asigurarea continuității activității.

Un alt obiectiv l-a constituit creșterea eficienței resurselor umane, prin motivarea personalului, care s-a realizat prin mijloace cum ar fi facilitarea participării salariaților la manifestări științifice naționale și internaționale, unde au avut posibilitatea de a prezenta temele de cercetare, prelegeri sau studii.

În anul 2021, datorită restricțiilor bugetare pe fondul pandemiei, au fost alocate resurse financiare limitate pentru pregătirea profesională a salariaților. Cu toate acestea, au fost asigurate un număr de 11 cursuri de formare profesională, conform cerințelor posturilor și a modificărilor permanente ale legislației.

Pentru ducerea la îndeplinire a principalelor obiective privind managementul resurselor umane s-au întreprins următoarele măsuri:

- ✓ Elaborarea procedurilor și a instrucțiunilor de lucru în ceea ce privește implementarea standardelor de control intern managerial și a legislației în vigoare în materie de resurse umane;

- ✓ Elaborarea actelor administrative în vederea punerii în aplicare a actelor normative pentru stabilirea nivelului de salarizare, a încadrărilor, modificărilor, suspendărilor și încetărilor raporturilor de muncă ale personalului, precum și a deplasărilor externe.

Au fost aplicate prevederile legale privind regimul de telemuncă în așa fel încât să nu afecteze continuitatea și performanța activității din cadrul ISACCL.

În 2021 s-au continuat demersurile privind elaborarea proiectului de act normativ de modificare a Legii nr. 117/2017 privind înființarea Institutului de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului, pentru clarificarea statutului Institutului, a atribuțiilor principale și a modului de salarizare a personalului.

BUGET

În anul 2021, Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului a avut un buget final de 2.728.000 lei, repartizat după cum urmează:

- ✓ **La titlul cheltuieli de personal** – 2.003.000 lei, din care s-a asigurat plata drepturilor salariale pentru personalul Institutului, a indemnizațiilor de delegare, a indemnizațiilor de hrană, a indemnizațiilor de doctor, a contribuțiilor asiguratorii pentru muncă.
- ✓ **La titlul bunuri și servicii** – 665.000 lei, din care s-a asigurat plata utilităților (energie, gaz, apă, telefonie, abonament internet etc.), achiziția de furnituri de birou, materiale de curățenie, bonuri valorice carburant, tipărituri, mentenanța site - IT, servicii curățenie, servicii de amenajare, reparații de interior, achiziția de aparatură IT, efectuarea deplasărilor interne și externe, cheltuieli de protocol, achiziții de cărți și publicații, servicii de protecția muncii.
- ✓ **La titlul cheltuieli de capital** – 60.000 lei, din care s-a asigurat achiziția de echipamente IT, achiziția de licențe necesare desfășurării activității Institutului.

În anul 2021 au continuat achizițiile necesare infrastructurii de cercetare: echipamente IT, licențe, software, laptop , GPS și multifuncțională color A3.

Pentru buna desfășurare a evenimentelor organizate de Institut în condițiile impuse de pandemia COVID-19, a fost modernizat sistemul de video-conferințe și a fost mărită banda de internet.